

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

» โรงเรียนเคียงศิริ

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช)

๒๕๖๗

โรงเรียนเคียงศิริ อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดนครศรีธรรมราช
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔

ประกาศโรงเรียนเคียงศิริ

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
โรงเรียนเคียงศิริ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเคียงศิริ สำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๔ สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความ เจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ สนองนโยบาย คุณธรรมนำความรู้ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

โรงเรียนเคียงศิริ ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ ๑๒๒๓/ ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงประกาศ ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๔ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โรงเรียนเคียงศิริ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นต้นไป ทั้งนี้ หลักสูตรโรงเรียนได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงประกาศให้ใช้ หลักสูตรโรงเรียน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(ลงชื่อ)

(นางปานิสรา ศิริวิวัฒน์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำหลักสูตรนี้ไปใช้ และปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

โรงเรียนเคียงศิริ จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นแกนหลักเพื่อกำหนดการจัดทำโครงสร้างและสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาครั้งนี้ เป็นการสร้างหลักสูตรที่อาศัยการมีส่วนร่วมของนักเรียน คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่การจัดการประสบการณ์ ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพครบทุกด้าน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติสืบไป

ขอขอบคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมตามบริบทต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนเคียงศิริ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

(ลงชื่อ)

(นางปานิสรา ศิริวัฒน์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความนำ	ก
<ul style="list-style-type: none"> ● สารระสำคัญ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ 	
❖ ปรัชญา	๑
❖ วิสัยทัศน์	๒
❖ จุดหมาย	๒
❖ พัฒนาการเด็กปฐมวัย	๓
❖ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์	๕
❖ ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ช่วงอายุ ๓ - ๔ ปี	๑๙
❖ ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ช่วงอายุ ๔ - ๕ปี	๔๖
❖ ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ช่วงอายุ ๕ - ๖ ปี	๖๕
❖ สาระการเรียนรู้	๘๕
❖ การจัดประสบการณ์	๙๑
❖ การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้	๙๔
❖ .การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	๑๑๒
❖ การบริหารจัดการหลักสูตร	๑๓๐
❖ การจัดการศึกษาปฐมวัย(เด็กอายุ๓-๖ปี)สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๑๓๓
❖ .การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัย กับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑	๑๓๔
ภาคผนวก	
<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ 	๑๓๘
<ul style="list-style-type: none"> ● ตัวอย่างการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 	๑๔๐

ความนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๒) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมาย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครอบคลุม ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

โรงเรียนเคียงศิริ

สาระสำคัญ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศไทย

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ

๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัวยุทธศาสตร์ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้ หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑. **แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก** พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจแตกต่างกันได้ขั้นตอนแรกๆจะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติจะทำให้ด้านอื่นๆ ผิดปกติตามด้วย แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายอธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถด้านนั้นก่อน สำหรับทฤษฎีด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมอธิบายว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ได้รับความรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

๒. **แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก** การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกของตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่น

ช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นเด็กควรมีโอกาสเล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของคนเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ ได้รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ ๕ ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดยในช่วง ๓ ปีแรกของชีวิต สมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก มีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมาเรื่อยๆ มีการสร้างไขมันหรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วย พอเด็กอายุ ๓ ปี สมองจะมีขนาดประมาณ ๘๐ % ของสมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยังได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยิ่งมีมากขึ้นและความสามารถทางการคิดยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กขาดการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมากก็จะหายไป เด็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ขาดความสามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ส่วนต่าง ๆ ของสมองเจริญเติบโตและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาต่างกัน จึงอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งๆ ที่เรียกว่า "หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้" ซึ่งเป็นช่วงที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูและครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาสิ่งนั้น ๆ ได้ดีที่สุดในชีวิต เมื่อพ้นช่วงนี้ไปแล้วโอกาสนั้นจะฝีกยากหรือเด็กอาจทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้นทำงานตั้งแต่ ๓ หรือ ๔ เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาของการเรียนภาษาคือ อายุ ๓ - ๕ ปีแรกของชีวิต เด็กจะพูดได้ชัด คล่องและถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำ ๆ มาเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ เป็นต้น

๔. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติและ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าโดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์ตามลำดับ

๕. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี วรรค และความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของแต่ละที่ด้วย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิด

การเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรมเช่น ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องศาสนา ประเทศพม่า ลาว กัมพูชาก็จะคล้ายคลึงกับคนไทยในการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา เป็นต้น

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนเคียงศิริ

๑. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเคียงศิริ

โรงเรียนเคียงศิริ จัดการพัฒนาเด็ก อายุ ๓ - ๖ ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๒. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

๒.๑ วิสัยทัศน์

ภายในปี ๒๕๖๔ ของโรงเรียนเคียงศิริ มุ่งพัฒนาปฐมวัยอายุ ๓ - ๖ ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ ผ่านสื่อที่หลากหลายและเรียนรู้อย่างมีความสุข น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เหมาะสมกับวัย เป็นคนดี มีวินัย สำนึกรักชุมชน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีเจตคติที่ดีภายใต้ความร่วมมือของสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ พันธกิจ

๑. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง ๔ ด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข
๒. พัฒนาครูและบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติที่หลากหลาย สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
๓. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของเด็ก โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๓ เป้าหมาย

๑. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเป็น

องค์รวมอย่างสมดุล มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข

๒. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยใช้กระบวนการวางแผน การปฏิบัติ และสอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
๓. มีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างพอเพียง
๔. ครูน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของสถานศึกษา
๕. มีเครือข่าย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีความต่อเนื่องในทิศทางเดียวกันกับสถานศึกษา

๓. จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาในระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามวุฒิภาวะและสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยอาจเร็วหรือช้าแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละคน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นพัฒนาการที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของร่างกายในด้านโครงสร้างของร่างกาย ด้านความสามารถในการเคลื่อนไหว และด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี รวมถึงการใช้สัมผัสรับรู้ การใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เด็กอายุ ๓-๕ ปีมีการเจริญเติบโตรวดเร็วโดยเฉพาะในเรื่องน้ำหนักและส่วนสูง กล้ามเนื้อใหญ่จะมีความก้าวหน้ามากกว่ากล้ามเนื้อเล็ก สามารถบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี มีความคล่องแคล่วว่องไวในการเดิน สามารถวิ่ง กระโดด ควบคุมและบังคับการทรงตัวได้ดี จึงชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง พร้อมทั้งจะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ ส่วนกล้ามเนื้อเล็กและความสัมพันธ์

ระหว่างตาและมือยังไม่สมบูรณ์ การสัมผัสหรือการใช้มือมีความละเอียดขึ้น ใช้มือหยิบจับสิ่งของต่าง ๆ ได้มากขึ้น ถ้าเด็กไม่เครียดหรือกังวลจะสามารถทำกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้ดีและนานขึ้น

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็ก เช่น พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ สนใจ เกิด โดยที่เด็กรู้จักควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีและการนับถือตนเอง เด็กอายุ ๓-๕ ปีจะแสดงความรู้สึกอย่างเต็มที่ที่ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธแต่จะเกิดเพียงชั่วคราวแล้วหายไปการที่เด็กเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่าย เพราะมีช่วงความสนใจระยะสั้น เมื่อมีสิ่งใดน่าสนใจก็จะเปลี่ยนความสนใจไปตามสิ่งนั้น เด็กวันนี้มักหวาดกลัวสิ่งต่าง ๆ เช่น ความมืด หรือสัตว์ต่าง ๆ ความกลัวของเด็กเกิดจากจินตนาการ ซึ่งเด็กว่าเป็นเรื่องจริงสำหรับตน เพราะยังสับสนระหว่างเรื่องปรุงแต่งและเรื่องจริง ความสามารถแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมกับวัย รวมถึงชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น เพราะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงและต้องการความสนใจจากผู้อื่นมากขึ้น

๓. พัฒนาการด้านสังคม เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมครั้งแรกในครอบครัว โดยมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และพี่น้อง เมื่อโตขึ้นต้องไปสถานศึกษา เด็กเริ่มเรียนรู้การติดต่อและการมีสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเดียวกัน เด็กได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้าสังคมกับเด็กอื่นพร้อม ๆ กับรู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังและสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตให้แก่ นักเรียนสร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงต้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ เจตคติและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะก่อขึ้นในวัยนี้และจะแผ่แน่นยากที่จะเปลี่ยนแปลงในวัยต่อมา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ มี ๒ ลักษณะ คือลักษณะแรกนั้น เป็นความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และลักษณะที่สองเป็นความสัมพันธ์กับเด็กในวัยใกล้เคียงกัน

๔. ด้านสติปัญญา ความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น เด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ เหมือนตนเอง ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ที่สุด เมื่ออายุ ๔-๕ ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อย ๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำงานต่าง ๆ ในรูปของการพูดคุย การตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การเล่านิทานและการทำงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาแทนความคิดของตนเองและใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นได้คำพูดของเด็กวัยนี้ อาจจะทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้วแต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก

๕. มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต สร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงต้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

❖ ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์

❖ สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็ก

❖ ระยะเวลาเรียน

โรงเรียนเคียงศิริ กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๒ ภาคเรียนต่อปีการศึกษา โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วันต่อปีการศึกษา แต่ทุกวันต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง

❖ โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการจุดหมายที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเคียงศิริ ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐		
ช่วงอายุ	อายุ ๓ - ๖ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์ จิตใจ - ด้านสังคม - ด้านสติปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - ธรรมชาติรอบตัว - สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐	
ช่วงอายุ	อายุ ๓ - ๖ ปี
ระยะเวลาเรียน	จัดการศึกษา ๒ ภาคเรียน : ๑ ปีการศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ อายุระหว่าง ๓-๔ ปี ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ อายุระหว่าง ๔-๕ ปี ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ อายุระหว่าง ๕-๖ ปี ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน : ๑ ปี ใช้เวลา ๕-๖ ชั่วโมง : ๑ วัน ๒๕-๓๐ ชั่วโมง/สัปดาห์
หมายเหตุ	๓-๔ ปี มีความสนใจ ๘ - ๑๒ นาที ๔-๕ ปี มีความสนใจ ๑๒ - ๑๕ นาที ๕-๖ ปี มีความสนใจ ๑๕ - ๒๐ นาที * กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที * กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลา ๔๐ - ๖๐ นาที

การวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยเด็กมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดด้วยตนเอง	-รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
-ล้างหน้าและแปรงฟันหลังรับประทานอาหารเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ล้างหน้าและแปรงฟันถูกวิธีหลังรับประทานอาหาร	-ล้างหน้าและแปรงฟันถูกวิธีหลังรับประทานอาหารด้วยตนเอง
-นอนพักผ่อนเป็นเวลา	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา
-ออกกำลังกายเป็นเวลา	-ออกกำลังกายเป็นเวลา	-ออกกำลังกายเป็นเวลา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความระมัดระวังอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เดินตามแนวที่กำหนดได้	-เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	-เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้อย่างคล่องแคล่ว
-กระโดดสองขา ขึ้นลงอยู่กับที่ได้	-กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	-กระโดดขาเดียว ไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
-วิ่งแล้วหยุดได้	-วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	-วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
-โยนรับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	-โยนรับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง	-โยนรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นโดยใช้มือทั้ง ๒ ข้างได้

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว	-ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	-ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
- เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้	-เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	-เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
- ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ ซม. ได้	- ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. ได้	- ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ ซม. ได้

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	-แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	-แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ มีความรู้สึที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-กล้าพูดกล้าแสดงออก	-กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	-กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
-แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	-แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง	-แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	-สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	-สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
-สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
-สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและ ดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๔ มีความรับผิดชอบ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

๓. พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ	- แต่งตัวด้วยตนเอง	- แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ มีวินัยในตนเอง

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- รับประทานอาหารด้วยตนเอง	- รับประทานอาหารด้วยตนเอง	- รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี

-ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	- ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
--------------------------------------	-------------------------------	--

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๒ มีวินัยในตนเอง

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	-เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
-เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	-เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๓ ประหยัดและพอเพียง

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
-ทิ้งขยะได้ถูกที่	-ทิ้งขยะได้ถูกที่	-ทิ้งขยะได้ถูกที่

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	-ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
-หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	-หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	-ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เล่นร่วมกับเพื่อน	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
-ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	-ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
-ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ด้วยตนเอง	-ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์

-ยอมรับการประนีประนอมแก้ไข ปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดย ปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	-ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดย ปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วย ตนเอง
---	--	---

๔. ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ฟังผู้อื่นพูดจนจบและโต้ตอบ เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	-ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนา โต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	-ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนา โต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟัง
-เล่า เรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	-เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	-เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-อ่านภาพ และพูดข้อความด้วย ภาษาของตน	-อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้ง ชี้ หรือกวาดตามองข้อความตาม บรรทัด	-อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วย การชี้ หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้น และจุดจบของข้อความ
-เขียนขีด เขียน อย่างมีทิศทาง	-เขียนคล้ายตัวอักษร	-เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-บอกลักษณะของสิ่งของต่างๆจาก การสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	-บอกลักษณะและส่วนประกอบของ สิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ ประสาทสัมผัส	-บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การ เปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ ของสิ่งของต่างๆจากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส

สภาพที่พึงประสงค์		
- จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การงานเพียงลักษณะเดียว	- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
- คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
- คาดเดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น	- คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	- คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและมีมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น
- แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	- ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	- ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๑ เล่น/ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	-สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	-หยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
-กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	-กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	-กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง	- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
- เชื่อมโยงคำถาม “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	- ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	- ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

๗. สารการเรียนรู้รายปี

สารการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจกรรมประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

๑.๑.๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่

๑.๑.๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

๑.๑.๑.๓ การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

๑.๑.๑.๔ การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ

๑.๑.๑.๕ การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

๑.๑.๒.๑ การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก

๑.๑.๒.๒ การเขียนภาพและการเล่นกับสี

๑.๑.๒.๓ การป้อน

๑.๑.๒.๔ การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วย เศษวัสดุ

๑.๑.๒.๕ การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว

๑.๑.๓.๑ การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน

๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย

๑.๑.๔.๑ การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน

๑.๑.๔.๒ การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย

๑.๑.๔.๓ การเล่นเกมเล่นอย่างปลอดภัย

๑.๑.๔.๔ การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ

๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

๑.๑.๕.๑ การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่

๑.๑.๕.๒ การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี

๑.๒.๑.๑ การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

๑.๒.๑.๒ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี

๑.๒.๑.๓ การเล่นเกมบทบาทสมมติ

๑.๒.๑.๔ การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ

๑.๒.๑.๕ การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

๑.๒.๒ การเล่นเกม

๑.๒.๒.๑ การเล่นเกมอิสระ

๑.๒.๒.๒ การเล่นเกมบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่

๑.๒.๒.๓ การเล่นเกมมุมประสบการณ์

๑.๒.๒.๔ การเล่นเกมห้องเรียน

๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม

๑.๒.๓.๑ การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

๑.๒.๓.๒ การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

๑.๒.๓.๓ การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม

๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์

- ๑.๒.๔.๑ การสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น
- ๑.๒.๔.๒ การเล่นเกมบทบาทสมมติ
- ๑.๒.๔.๓ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- ๑.๒.๔.๔ การร้องเพลง
- ๑.๒.๔.๕ การทำงานศิลปะ

๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ

- ๑.๒.๕.๑ การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง

๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

- ๑.๒.๖.๑ การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุขเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่นเกม การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ

๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

- ๑.๓.๑.๑ การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
- ๑.๓.๑.๒ การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ๑.๓.๒.๑ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
- ๑.๓.๒.๒ การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่
- ๑.๓.๒.๓ การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้
- ๑.๓.๒.๔ การเลี้ยงสัตว์
- ๑.๓.๒.๕ การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและความเป็นไทย

- ๑.๓.๓.๑ การเล่นเกมบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย
- ๑.๓.๓.๒ การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย
- ๑.๓.๓.๓ การประกอบอาหารไทย
- ๑.๓.๓.๔ การศึกษานอกสถานที่
- ๑.๓.๓.๕ การละเล่นพื้นบ้านของไทย

๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม

- ๑.๓.๔.๑ การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน
- ๑.๓.๔.๒ การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
- ๑.๓.๔.๓ การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
- ๑.๓.๔.๔ การดูแลห้องเรียนร่วมกัน
- ๑.๓.๔.๕ การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ

๑.๓.๕ การเล่นแบบร่วมมือร่วมใจ

- ๑.๓.๕.๑ การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ๑.๓.๕.๒ การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ๑.๓.๕.๓ การทำศิลปะแบบร่วมมือ

๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

- ๑.๓.๖.๑ การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา
- ๑.๓.๖.๒ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

- ๑.๓.๗.๑ การเล่นหรือ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๓.๘ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต

- ๑.๓.๘.๑ มีการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๑.๓.๘.๒ มีความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๑.๓.๘.๓ เกิด STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
- ๑.๓.๘.๔ เป็นพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

๑.๔.๑ การใช้ภาษา

- ๑.๔.๑.๑ การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม
- ๑.๔.๑.๒ การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
- ๑.๔.๑.๓ การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่าง ๆ
- ๑.๔.๑.๔ การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ
- ๑.๔.๑.๕ การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- ๑.๔.๑.๖ การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- ๑.๔.๑.๗ การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ

- ๑.๔.๑.๘ การร้องจังหวะที่เหมาะสมในการพูด
- ๑.๔.๑.๙ การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร
- ๑.๔.๑.๑๐ การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ
- ๑.๔.๑.๑๑ การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ
- ๑.๔.๑.๑๒ การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง
- ๑.๔.๑.๑๓ การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ
- ๑.๔.๑.๑๔ การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง
- ๑.๔.๑.๑๕ การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย
- ๑.๔.๑.๑๖ การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่
- ๑.๔.๑.๑๗ การคาดเดาคำ วลีหรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำ ๆ กัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- ๑.๔.๑.๑๘ การเล่นเกมทางภาษา
- ๑.๔.๑.๑๙ การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง
- ๑.๔.๑.๒๐ การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ
- ๑.๔.๑.๒๑ การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย
- ๑.๔.๑.๒๒ การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา

- ๑.๔.๒.๑ การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม
- ๑.๔.๒.๒ การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน
- ๑.๔.๒.๓ การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ
- ๑.๔.๒.๔ การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย
- ๑.๔.๒.๕ การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง
- ๑.๔.๒.๖ การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน
- ๑.๔.๒.๗ การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป
- ๑.๔.๒.๘ การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
- ๑.๔.๒.๙ การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ
- ๑.๔.๒.๑๐ การรวมและการแยกสิ่งต่าง ๆ
- ๑.๔.๒.๑๑ การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ
- ๑.๔.๒.๑๒ การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
- ๑.๔.๒.๑๓ การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว/ความ

สูง น้ำหนัก ปริมาตร

- ๑.๔.๒.๑๔ การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา
- ๑.๔.๒.๑๕ การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
- ๑.๔.๒.๑๖ การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ
- ๑.๔.๒.๑๗ การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
- ๑.๔.๒.๑๘ การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
- ๑.๔.๒.๑๙ การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

- ๑.๔.๓.๑ การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน
- ๑.๔.๓.๒ การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ
- ๑.๔.๓.๓ การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

- ๑.๔.๔.๑ การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
- ๑.๔.๔.๒ การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
- ๑.๔.๔.๓ การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ
- ๑.๔.๔.๔ การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ใน

รูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

๔. สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหาครูสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยการรู้จักความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ

อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตาม วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงแ และพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

๒.๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน อย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ช่วงอายุ ๓ - ๔ ปี

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	ตัวเด็ก ๑. การรับประทานที่มีประโยชน์ ๒. การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ๓. การวัดเส้นรอบศีรษะ
๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	-ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การประกอบอาหารไทย	ตัวเด็ก ๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย - การรับประทานอาหารหลัก ๕ หมู่ ๒. อาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์
	-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๓. การฟังนิทาน เรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย ๔.การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน	ตัวเด็ก ๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย - การทำความสะอาดร่างกาย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	- ล้างหน้าและแปรงฟันหลัง รับประทานอาหารเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตาม สุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีใน กิจวัตรประจำวัน ๒. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัย ในกิจวัตรประจำวัน ๓. การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความปลอดภัย ๔. การช่วยเหลือตนเองใน กิจวัตรประจำวัน	ตัวเด็ก ๑. การปฏิบัติตนตาม สุขอนามัย ๒. การทำความสะอาด ร่างกาย
	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑. การปฏิบัติตนตาม สุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีใน กิจวัตรประจำวัน	ตัวเด็ก -การพักผ่อน
	-ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีด ขวาง ๒. การเล่นเครื่องเล่นอย่าง ปลอดภัย ๓. การเล่นเครื่องเล่นสนาม อย่างอิสระ ๔. การเล่นอิสระ ๕. การเล่นนอกห้องเรียน ๖. การละเล่นพื้นบ้านของไทย	ตัวเด็ก ๑. การออกกำลังกาย ๒. การเล่นเครื่องเล่นสนาม ๓. การละเล่นพื้นบ้านของ ไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	-เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๒. การฟังนิทาน เรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย ๓. การเล่นบทบาทสมมติ เหตุการณ์ต่างๆ ๔. การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย ๕. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๖. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือพูดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง	ตัวเด็ก ๑. ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และ ทรงตัวได้	-เดินตามแนวที่กำหนดได้	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์ ๔. การเคลื่อนไหวที่ใช้การ ประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ ใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ ๕. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่าง อิสระ ๖. การเคลื่อนไหวโดยควบคุม ตนเองไปในทิศทาง ระดับ และ พื้นที่ ๗. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง	ตัวเด็ก ๑. การเคลื่อนไหวร่างกาย ในลักษณะต่างๆ
	-กระโดดสองขา ขึ้นลงอยู่กับ ที่ได้		
	-วิ่งแล้วหยุดได้		
	-โยนรับลูกบอลโดยใช้มือและ ลำตัวช่วย		
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ใช้มือ- ตาประสานสัมพันธ์ กัน	- ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาด จากกันได้โดยใช้มือเดียว	๑. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส และ การสร้างสิ่งต่างๆจากแท่งไม้ บล็อก ๒. การเขียนภาพและการเล่นกับสี ๓. การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วยเศษ วัสดุ ๔. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ การร้อย วัสดุ	ตัวเด็ก ๑. การใช้มือทำสิ่งต่างๆ ๒. การใช้กรรไกรที่ถูกต้องวิธี ๓. การทำงานศิลปะ
	- เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้		
	- ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง ๑ ซม.ได้		

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	-แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	๑. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมติ ๓. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง ดนตรี ๔. การร้องเพลง	ตัวเด็ก ๑. อารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการ- อารมณ์ต่างๆ - การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับบางสถานการณ์ - ความต้องการทางร่างกายและการตอบสนอง
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	-กล้าพูดกล้าแสดงออก -แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	๕. การทำงานศิลปะ	๑. การแสดงออกอย่างมั่นใจ ๑. การแสดงความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองทำแล้วประสบความสำเร็จ

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	-สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๑. การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ๒. การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๓. การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่าน	- การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		สื่อ วัสดุ ของเล่น และ ชิ้นงาน ๔. การปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ ตามความสามารถ ของตนเอง	
	-สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๑. การฟังเพลง การร้อง เพลง และการแสดง ปฏิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี ๒. การเล่นเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ ๔. การปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ ตามความสามารถ ของตนเอง	- การฟัง ดนตรี การร้อง เพลง
	-สนใจ มีความสุขและแสดง ท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบ เพลง จังหวะและ ดนตรี	๑. การฟังเพลง การร้อง เพลง และการแสดง ปฏิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี ๒. การเคลื่อนไหวตาม เสียงเพลง ดนตรี ๔. การปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ ตามความสามารถ ของตนเอง ๕. การเล่นเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ	- การแสดงท่าทางเคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	-บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	๑. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๒. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๓. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๔. เล่นบทบาทสมมุติ ๕. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๖. การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความซื่อสัตย์ สุจริต - ความเกรงใจ ๒. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน	-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๒. เล่นบทบาทสมมุติ ๓. การเลี้ยงสัตว์	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความเมตตากรุณา - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
	-แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ขี้นะ	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๒. เล่นบทบาทสมมุติ ๓. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๔. การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ ๕. การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุมเล่นต่าง ๆ	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือแบ่งปัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทาง รับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๑. การเล่นและทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมุติ ๓. การแสดงความยินดีเมื่อ ผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อ ผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและ การช่วยเหลือปอบโยน เมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมาย จนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	๑. การทำกิจกรรมศิลปะ ต่าง ๆ ๒. การดูแลห้องเรียน ร่วมกัน ๓. การมีส่วนร่วม รับผิดชอบ ดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน ๔. การร่วมกำหนด ข้อตกลงของห้องเรียน	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความรับผิดชอบ - ระเบียบวินัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๖.๑ ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	- แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ	๑. การช่วยเหลือตนเองใน กิจวัตรประจำวัน ๒. การให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๓. การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง	๑. การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน - การแต่งกาย - การรับประทานอาหาร - การใช้ห้องน้ำห้องส้วม
	- รับประทานอาหารด้วย ตนเอง		
	- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมี ผู้ช่วยเหลือ		
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การร่วมกำหนดข้อตกลง ของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ ดีของห้องเรียน ๓. การให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๔. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน	๑. การเล่น ๒. ระเบียบวินัย ๓. ความรับผิดชอบ ๑. การรอคอยตามลำดับ ก่อนหลัง ๒. การเข้าแถว
	- เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ		
๖.๓ ประหยัดและ พอเพียง	- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่าง ประหยัดและพอเพียงเมื่อ มีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ๒. การใช้วัสดุและสิ่ง ของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า	๑. การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน ๒. การใช้ของใช้อย่างถูก วิธี ๓. การเห็นคุณค่าของ สิ่งของเครื่องใช้

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ๒. การสนทนาข่าวและเหตุการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ๓. การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ ๔. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ ๕. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ๑. สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและการดูแลรักษา - สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต - ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ๒. การมีระเบียบวินัย
	-ทิ้งขยะได้ถูกที่	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่มและจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๒. การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า ๓. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่	๑. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ๒. การมีระเบียบวินัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๔. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย ๕. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	-ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย	๑. การปฏิบัติตนตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย - การแสดงความเคารพ
	-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย ๓. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตนตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย - การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ
	-หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย ๓. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ	สิ่งต่าง ๆ อบอุ่น ๑. วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๒. สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๑. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นพื้นบ้านของไทย	สิ่งต่างๆรอบตัว ๑. การเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ๒. การแสดงความเคารพ
	๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	- เล่นร่วมกับเพื่อน - ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	- ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	๑. การปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลง ๒. ผู้นำผู้ตาม ๓. การเล่นร่วมกับผู้อื่น
	- ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๓. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ๔. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ	
	- ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหามีผู้ชี้แนะ	๕. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ๖. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง	

๔. ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่ฟังประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและ โต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	๑. การฟังเสียงต่าง ๆ ใน สิ่งแวดล้อม ๒. การฟังและปฏิบัติตาม คำแนะนำ ๓. การฟังเพลง นิทาน คำ คล้องจอง บทร้อยกรอง หรือ เรื่องราวต่าง ๆ ๔. การเล่นเกมทางภาษา	สิ่งต่าง ๆ รอบตัว การสื่อสาร - มารยาทในการฟัง - การสนทนา
	- เล่า เรื่องด้วยประโยค สั้นๆ	๑. การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ ๒. การพูดเกี่ยวกับ ประสบการณ์ของตนเอง หรือ พูดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ๓. การพูดอธิบายเกี่ยวกับ สิ่งของ เหตุการณ์ และ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ๔. การพูดอย่างสร้างสรรค์ใน การเล่นและการกระทำต่าง ๆ ๕. การรจจำหวะที่เหมาะสม ในการพูด ๖. การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ใน การสื่อสาร ๗. การเล่นเกมทางภาษา	๑. การใช้ภาษาใน การสื่อ - การเล่าเรื่อง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	-อ่านภาพ และพูดข้อความ ด้วยภาษาของตน	๑. การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลาย ประเภท/รูปแบบ ๒. การอ่านอย่างอิสระ ตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ ๓. การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง ๔. การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ ๕. การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาดำเนิน บรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ๖. การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย ๗. การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ ๘. การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง ๙. การเล่นเกมทางภาษา ๑๐. การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง	๑. การใช้ภาษาในการสื่อ - การอ่านภาพ สัญลักษณ์ นิทาน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-เขียนขีด เขียน อย่างมีทิศทาง	๑. การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ ๒. การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย ๓. การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ ๔. การเล่นเกมทางภาษา	๑. การใช้ภาษาในการสื่อสาร - การเขียนภาพสัญลักษณ์

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	-บอกลักษณะของสิ่งของต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑. การสังเกตลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม ๒. การสังเกตสิ่งต่าง ๆ แลละสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน ๓. การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยม มุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกรวย	สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ๑. การคิด - ประสาทสัมผัส - การสังเกต

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๔. การใช้ ภาษาทาง คณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน	
	-จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่ง ต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะหรือ หน้าที่การใช้งานเพียง ลักษณะเดียว	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๒. การต่อของชิ้นเล็กเติมใน ชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการ แยกชิ้นส่วน ๓. การจับคู่ การ เปรียบเทียบและการ เรียงลำดับสิ่งต่าง ๆตาม ลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ๔. การใช้ภาษาทาง คณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน	๑. การคิด - การจับคู่ - การเปรียบเทียบ
	-คัดแยกสิ่งต่าง ๆตาม ลักษณะหรือหน้าที่การใช้ งาน	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๒. การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป ๓. การรวมและการแยกสิ่ง ต่าง ๆ ๔. การใช้ ภาษาทาง คณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน	๑. การคิด - การจำแนก - การจัดกลุ่ม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	๑. การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๒. การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ๓. การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ ๔. การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงหรือเวลา ๕. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ๖. การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ	สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ๑. การคิด - การเรียงลำดับ - จำนวนและตัวเลข
๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	- ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ๒. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ	๑. การแสดงความคิดเห็น - การชั่ง - การตวง - การวัด

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	- คาดเตา หรือ คาดคะเน สิ่งที่อาจเกิดขึ้น	๑. การคาดเตาหรือการ คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น อย่างมีเหตุผล ๒. การมีส่วนร่วมในการลง ความเห็นจากข้อมูลอย่างมี เหตุผล	- การหาความสัมพันธ์
๑๐.๓ มีความสามารถในการ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	๑. การตัดสินใจและมีส่วน ร่วมในกระบวนการ แก้ปัญหา ๒. การอธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นใน เหตุการณ์หรือการกระทำ	๑. การตัดสินใจ - การเล่นหรือทำสิ่ง ต่าง ๆ ด้วยตนเองคน เดียวหรือกับผู้อื่น
	- แก้ปัญหาโดยลองผิดลอง ถูก	๑. การตัดสินใจและมีส่วน ร่วมในกระบวนการ แก้ปัญหา ๒. การคาดเตาหรือการ คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น อย่างมีเหตุผล ๓. การมีส่วนร่วมในการลง ความเห็นจากข้อมูลอย่างมี เหตุผล	๑. การแก้ปัญหา - การเรียนรู้ในการทำ สิ่งต่าง ๆ

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๑.๑ เล่น/ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกรู้สึกของตนเอง	๑. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษาท่าทาง การเคลื่อนไหวและศิลปะ ๒. การเขียนภาพและการเล่นกับสี ๓. การปั้น ๔. การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ ๕. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๖. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะและการร้อยวัสดุ ๗. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษาท่าทาง การเคลื่อนไหวและศิลปะ ๘. การทำงานศิลปะ ๙. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่าง รูปทรง จากวัสดุที่หลากหลาย ๑๐. การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน	๑. การทำงานศิลปะ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการอย่าง สร้างสรรค์	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อ สื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อม วัสดุอุปกรณ์ ๔. การแสดงความคิด สร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ ๕. การเคลื่อนไหวโดย ควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับและพื้นที่ ๖. การเคลื่อนไหวตาม เสียงเพลง/ดนตรี ๗. การฟังเพลง การร้อง เพลงและการแสดง ปฏิกิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี	- การแสดงท่าทางต่างๆ ตามความคิดของตนเอง

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	- สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	๑. การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ	๑. การทำกิจกรรม เล่น เกม การละเล่นต่าง ๆ ๒. การอ่านหนังสือภาพ
	- กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย	๑. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ๒. ความสนใจในการทำกิจกรรม
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	๑. การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ๔. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย	- การเรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ (๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-เชื่อมโยงคำถาม “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	๑. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๒. การสืบเสาะหาความรู้ เพื่อค้นหาคำตอบของข้อ สงสัยต่างๆ	- การสนใจซักถามในสิ่งที่ ตนอยากรู้

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ช่วงอายุ ๔ - ๕ ปี

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยเด็กมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๑ มีน้ำหนัก และส่วนสูงตาม เกณฑ์	-น้ำหนักและส่วนสูง ตามเกณฑ์ของกรม อนามัย	๑. การปฏิบัติตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	๑. การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน - การเปลี่ยนแปลงของ ร่างกาย
๑.๒ มีสุขภาพ อนามัย สุขนิสัยที่ ดี	-รับประทานอาหารที่มี ประโยชน์และดื่มน้ำ สะอาดด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การประกอบอาหารไทย	สิ่งต่างๆรอบตัว ๑. การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน - สุขนิสัยที่ดีในการ รับประทานอาหาร
	-ล้างมือก่อน รับประทานอาหารและ หลังจากใช้ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การช่วยเหลือตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๑. การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน - การทำความสะอาด ร่างกาย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๓. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๔. การฟังนิทาน เรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย	

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-ล้างหน้าและแปรงฟัน -ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน -รับประทานอาหาร	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๓. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๔. การฟังนิทาน เรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย	๑. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน - การทำความสะอาดร่างกาย
	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา	- การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	- การพักผ่อน
	-ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑. การเล่นอิสระ ๒. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง ๓. การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย ๔. การละเล่นพื้นบ้านไทย ๕. การเล่นนอกห้องเรียน ๖. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ	- การออกกำลังกาย - การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	- เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๒. การฟังนิทาน เรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย	- การเล่นและทำงานด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๓. การเล่นบทบาทสมมติ เหตุการณ์ต่างๆ ๔. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือพูดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ๕. การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย ๖. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น	

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่าง	- เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่	๑. การเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่าง ๆ ๒. การใช้มือทำสิ่งต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	-กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	๓. การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์	
	-วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	๔. การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ	
	-โยนรับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง	๕. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ	

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๖. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง ๗. การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทางระดับและพื้นที่	
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	-ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้ -เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน -ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. ได้	๑. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส และการสร้างสิ่งต่างๆจากแท่งไม้บล็อก ๒. การเขียนภาพและการเล่นกับสี ๓. การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วยเศษวัสดุ ๔. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ การร้อยวัสดุ	- การใช้มือทำสิ่งต่าง ๆ

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	-แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	๑. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมุติ ๓. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง ดนตรี ๔. การร้องเพลง	๑. อารมณ์และความรู้สึก - การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง - ความต้องการทางร่างกายและการตอบสนอง - ความต้องการทางจิตใจและการตอบสนอง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	-กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	๕. การทำงานศิลปะ	- การพูดแสดงความคิดเห็น
	-แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง		- การประสบความสำเร็จในสิ่งต่างๆ ที่ทำ

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว	-สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๑. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ๒. การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๓. การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน	- การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๔. การปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆ ตามความสามารถ ของตนเอง	
	-สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๑. การฟังเพลง การร้อง เพลง และการแสดง ปฏิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี ๒. การเล่นเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ ๔. การปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆ ตามความสามารถ ของตนเอง	- การฟัง การร้องเพลง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-สนใจ มีความสุขและแสดง ท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบ เพลง จังหวะและ ดนตรี	๑. การฟังเพลง การร้อง เพลง และการแสดง ปฏิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี ๒. การเคลื่อนไหวตาม เสียงเพลง ดนตรี ๔. การปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆ ตามความสามารถ ของตนเอง ๕. การเล่นเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ	- การแสดงท่าทาง เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๒. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๓. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๔. เล่นบทบาทสมมติ ๕. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๖. การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก ๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความซื่อสัตย์ สุจริต - ความเกรงใจ ๒. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน	- แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๒. เล่นบทบาทสมมติ ๓. การเลี้ยงสัตว์	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความเมตตากรุณา
	- ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๒. เล่นบทบาทสมมติ ๓. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๔. การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือแบ่งปัน - ความกตัญญู

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๕. การเล่นตามมุม ประสบการณ์/มุมเล่น ต่างๆ	
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ ความรู้สึกผู้อื่น	๑. การเล่นและทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมุติ ๓. การแสดงความยินดี เมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจ เมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือ ปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับ บาดเจ็บ	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจน สำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การทำกิจกรรมศิลปะ ต่างๆ ๒. การดูแลห้องเรียน ร่วมกัน	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความรับผิดชอบ - ความอดทน มุ่งมั่น - ความเพียร

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๓. การมีส่วนร่วม รับผิดชอบ ดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน ๔. การร่วมกำหนด ข้อตกลงของห้องเรียน	

๓. พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๖.๑ ช่วยเหลือตนเองใน การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	- แต่งตัวด้วยตนเอง	๑. การช่วยเหลือตนเองใน กิจวัตรประจำวัน ๒. การให้ความร่วมมือใน การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๓. การปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆตามความสามารถ ของตนเอง	๑. การช่วยเหลือตนเอง ๒. มารยาทในการ รับประทานอาหาร
	- รับประทานอาหารด้วย ตนเอง		
	- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วย ตนเอง		
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วย ตนเอง	๑. การร่วมกำหนด ข้อตกลงของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓. การให้ความร่วมมือใน การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๔. การดูแลห้องเรียน ร่วมกัน	๑. การเล่นและการเก็บ สิ่งของ
	- เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ได้ด้วยตนเอง		๑. การรอคอยตามลำดับ ก่อนหลัง ๒. การเข้าแถว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๖.๓ ประหยัดและ พอเพียง	- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่าง ประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตาม แนวทางหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ๒. การใช้วัสดุและสิ่ง ของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า	๑. การเลือกใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างประหยัด

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ๒. การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ๓. การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ ๔. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ ๕. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและการดูแลรักษา ๒. สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๓. การรักษาสาธารณสุขสมบัติในห้องเรียน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	- ทิ้งขยะได้ถูกที่	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่มและจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๒. การใช้วัสดุและสิ่งของ เครื่องใช้อย่างคุ้มค่า ๓. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๔. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย ๕. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	๑. ขยะและการคัดแยกขยะ ๒. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	- ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย	๑. การปฏิบัติตนตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย - การแสดงความเคารพ
	- กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย ๓. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตนตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ
	- หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย ๓. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ	- การแสดงออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๑. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นที่บ้านของไทย	- การเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น - การเล่นและทำกิจกรรมกลุ่มใหญ่
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	- เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม - ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	๓. การศึกษานอกสถานที่ ๔. การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน ๕. การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๖. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๗. การเล่นเกมรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่	- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	- มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ - ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ด้วยตนเอง - ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๔. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ ๕. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ๖. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง	- การปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลง - ผู้นำผู้ตาม - การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม

๔. ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่ฟังประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	๑. การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม ๒. การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ ๓. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ ๔. การเล่นเกมทางภาษา	มารยาทในการฟัง - การรับฟัง
	- เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	๑. การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และความต้องการ ๒. การพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ๓. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ๔. การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่นและการกระทำต่างๆ ๕. การร่อจังหวะที่เหมาะสมในการพูด ๖. การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร ๗. การเล่นเกมทางภาษา	- การเล่าเรื่องราวหรือนิทาน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	-อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำพร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ ๒. การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ ๓. การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง ๔. การสังเกตทิศทางการอ่าน ตัวอักษร คำ และข้อความ ๕. การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ๖. การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย ๗. การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ ๘. การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำๆกันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง ๙. การเล่นเกมทางภาษา ๑๐. การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง 	- การอ่านภาพ สัญลักษณ์ นิทาน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-เขียนคล้ายตัวอักษร	๑. การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ ๒. การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย ๓. การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ ๔. การเล่นเกมทางภาษา	- การใช้มือทำสิ่งต่าง ๆ - การเขียนภาพสัญลักษณ์ ตัวอักษร

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	-บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑. การสังเกตลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆโดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม ๒. การสังเกตสิ่งต่างๆและสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน ๓. การเล่นกับสื่อต่างๆที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย ๔. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๑. การคิด - ประสาทสัมผัส - การสังเกต ๒. การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆรอบตัว
	-จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง	๑. การคิด - การจับคู่ - การเปรียบเทียบความเหมือนความต่าง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๒. การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน ๓. การจับคู่ การเปรียบเทียบและการเรียงลำดับสิ่งต่างๆตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ๔. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	
	-จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๒. การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป ๓. การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ ๔. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๑. การคิด - การจำแนก - การจัดกลุ่ม สิ่งของหนึ่งลักษณะ
	-เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	๑. การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ๒. การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ๓. การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ ๔. การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงหรือเวลา ๕. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๑. การคิด - การเรียงลำดับ เหตุการณ์ ๔ ลำดับ - จำนวนและตัวเลข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๖. การบอกและแสดงตำแหน่งทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ	
๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	- ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ๒. การอธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ	๑. การแสดงความคิดเห็น - การชั่ง - การตวง - การวัด
	- คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	๑. การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ๒. การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล	- การหาความสัมพันธ์และแสดงความคิดเห็น
๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	- ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	๑. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา ๒. การอธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ	๑. การตัดสินใจสิ่งต่างๆด้วยตนเอง
	- ระบุปัญหา และแก้ปัญหา โดยลองผิดลองถูก	๑. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา ๒. การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ๓. การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล	๑. การแก้ปัญหาด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๑.๑ เล่น/ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๑. การสังเกตลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม ๒. การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน ๓. การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกรวย ๔. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	การทำงานศิลปะ - วิธีการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานศิลปะอย่างถูกวิธีและปลอดภัย
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ ๔. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหวและศิลปะ ๕. การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับและพื้นที่	๑. การเคลื่อนไหวร่างกายในทิศทางระดับและพื้นที่ต่างๆ ๒. การแสดงท่าทางอย่างอิสระ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๖. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี ๗. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี	

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	-สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	๑. การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ	- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ
	-กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย	๑. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม ๒. ความสนใจในการทำกิจกรรม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๒	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง	๑. การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ๔. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย	- การเรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่างๆ
	- ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	๑. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๒. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ	- การสนใจซักถามคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ช่วงอายุ ๕ - ๖ ปี

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยเด็กมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัยสุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน - การเจริญเติบโตของร่างกาย
๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	-รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัยสุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การประกอบอาหารไทย	การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๑. อาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ ๒. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๓. การมีเจตคติที่ดีต่อการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์
	-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัยสุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๓. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๔. การฟังนิทาน เรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย	การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๑. อวัยวะต่างๆของร่างกายและการรักษาความปลอดภัย ๒. วิธีรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขอนามัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-ล้างหน้าและแปรงฟัน ถูกวิธีหลังรับประทานอาหารด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การช่วยเหลือตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๓. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยใน กิจวัตรประจำวัน ๔. การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความปลอดภัย	การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน ๑. อวัยวะต่างๆของ ร่างกายและการรักษา ความปลอดภัย ๒. วิธีรักษาร่างกายให้ สะอาดและมีสุขอนามัยที่ดี
	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา	- การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	-ประโยชน์ของการนอน หลับพักผ่อน
	-ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑. การเล่นอิสระ ๒. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีด ขวาง ๓. การเล่นเครื่องเล่นอย่าง ปลอดภัย ๔. การละเล่นพื้นบ้านไทย ๕. การเล่นนอกห้องเรียน ๖. การเล่นเครื่องเล่นสนาม อย่างอิสระ	๑. ประโยชน์ของการออก กำลังกาย ๒. การเล่นเครื่องเล่น สนามอย่างถูกวิธี
๑.๓ รักษาความปลอดภัย ของตนเองและผู้อื่น	-เล่นและทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นด้วยความ ระมัดระวังอย่าง ปลอดภัย	๑. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยใน กิจวัตรประจำวัน ๒. การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความปลอดภัย ๓. การเล่นเกมบทบาทสมมติ เหตุการณ์ต่างๆ	๑. การรักษาความ ปลอดภัยของตนเองและ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่าง ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ๒. การปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมเมื่อเจ็บป่วย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		๔. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับ ประสบการณ์ของตนเองหรือ พูดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ๕. การเล่นเครื่องเล่นอย่าง ปลอดภัย ๖. การเล่นและทำงานร่วมกับ ผู้อื่น	๓. การระวังภัยจากคน แปลกหน้าและอุบัติเหตุ ต่างๆ

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	-เดินต่อเท้าถอยหลังเป็น เส้นตรงได้อย่าง คล่องแคล่ว -กระโดดขาเดียว ไป ข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว -วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวาง ได้อย่างคล่องแคล่ว -โยน รับ ลูกบอลที่ กระดอนขึ้นจากพื้นโดย ใช้มือทั้ง ๒ ข้างได้	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อม อุปกรณ์ ๔. การเคลื่อนไหวที่ใช้การ ประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ ใหญ่ในการขว้าง การจับ การ โยน การเตะ ๕. การเล่นเครื่องเล่นสนาม อย่างอิสระ ๖. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีด ขวาง ๗. การเคลื่อนไหวโดยควบคุม ตนเองไปในทิศทาง ระดับ และ พื้นที่	๑. การออกกำลังกาย ๒. การเคลื่อนไหวร่างกาย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน	-ใช้กรรไกรตัดกระดาษ ตามแนวเส้นโค้งได้	๑. การเล่นเกมเล่นสัมพันธ์ และการสร้างสิ่งต่างๆจากแท่ง ไม้บล็อก ๒. การเขียนภาพและการเล่น กับสี ๓. การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วย เศษวัสดุ ๔. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ การ ร้อยวัสดุ	๑. การเล่นและการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ๒. การทำงานศิลปะ
	-เขียนรูปสามเหลี่ยมตาม แบบได้อย่างมีมุมชัดเจน		
	-ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้น ผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ ซม. ได้		

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๑ แสดงออกทาง อารมณ์อย่างเหมาะสม	-แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ได้สอดคล้องกับ สถานการณ์อย่าง เหมาะสม	๑. การพูดสะท้อนความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น ๒. การเล่นเกมบทบาทสมมุติ ๓. การเคลื่อนไหวตาม	- การแสดงทางอารมณ์และ ความรู้สึกที่เหมาะสมกับ สถานการณ์
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่น	-กล้าพูดกล้าแสดงออก อย่างเหมาะสมตาม สถานการณ์ -แสดงความพอใจใน ผลงานและความสามารถ ของตนเองและผู้อื่น	เสียงเพลง ดนตรี ๔. การร้องเพลง ๕. การทำงานศิลปะ	- การรู้จักแสดงความคิดเห็น อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์ - การประสบความสำเร็จใน สิ่งต่างๆที่ทำด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑ สนใจและมี ความสุขและแสดงออก ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	-สนใจและมีความสุขและ แสดงออกผ่านงานศิลปะ	๑. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ๒. การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๓. การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของ เล่น และชิ้นงาน ๔. การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง	- การทำกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์
	-สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๑. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี ๒. การเล่นเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ ๔. การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง	- การฟัง การร้องเพลง
	-สนใจ มีความสุขและแสดง ท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบ เพลง จังหวะและ ดนตรี	๑. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี ๒. การเคลื่อนไหวตาม เสียงเพลง ดนตรี ๔. การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง ๕. การเล่นเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ	- การแสดงท่าทาง เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	- ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของ ผู้อื่นด้วยตนเอง	๑. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของห้องเรียน ๒. การฟังนิทานเกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม ๓. การร่วมสนทนาและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิง จริยธรรม ๔. เล่นบทบาทสมมติ ๕. การเล่นและทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ๖. การปฏิบัติตามหลัก ศาสนาที่นับถือ	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความซื่อสัตย์ สุจริต - ความเกรงใจ ๒. การเคารพสิทธิของ ตนเองและผู้อื่น
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือ แบ่งปัน	-แสดงความรักเพื่อนและ มีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม ๒. เล่นบทบาทสมมติ ๓. การเลี้ยงสัตว์	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความเมตตากรุณา - ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
	-ช่วยเหลือและแบ่งปัน ผู้อื่นได้ด้วยตนเอง	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม ๒. เล่นบทบาทสมมติ ๓. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของห้องเรียน ๔. การเล่นรายบุคคล กลุ่ม ย่อย และกลุ่มใหญ่ ๕. การเล่นตามมุม ประสบการณ์/มุมเล่นต่างๆ	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ แบ่งปัน - ความกตัญญู - ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทาง รับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่าง สอดคล้องกับสถานการณ์	๑. การเล่นและทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมติ ๓. การแสดงความยินดีเมื่อ ผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อ ผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการ ช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อ ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น - ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมาย จนสำเร็จด้วยตนเอง	๑. การทำกิจกรรมศิลปะ ต่างๆ ๒. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน ๓. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอก ห้องเรียน ๔. การร่วมกำหนดข้อตกลง ของห้องเรียน	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความรับผิดชอบ - ความอดทน มุ่งมั่น - ความเพียร

๓.พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๖.๑ ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	- แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่าง คล่องแคล่ว	๑. การช่วยเหลือตนเองใน กิจวัตรประจำวัน ๒. การให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๓. การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง	๑. การช่วยเหลือตนเอง ๒. มารยาทในการ รับประทานอาหาร
	- รับประทานอาหารด้วยตนเอง อย่างถูกวิธี		
	- ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง		
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่าง เรียบร้อยด้วยตนเอง	๑. การร่วมกำหนดข้อตกลง ของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ ดีของห้องเรียน ๓. การให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๔. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน	๑. การเล่นและการเก็บ สิ่งของอย่างถูกวิธี ๑. การรอคอยตามลำดับ ก่อนหลัง ๒. การเข้าแถว
	- เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง		
๖.๓ ประหยัดและ พอเพียง	- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่าง ประหยัดและพอเพียงด้วย ตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ๒. การใช้วัสดุและสิ่ง ของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า	- การเลือกใช้สิ่งของ เครื่องใช้ น้ำ ไฟอย่าง ประหยัด

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๗.๑ ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	-มีส่วนร่วมในการดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง	๑. การมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน ๒. การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ๓. การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ ๔. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุ และผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำ ๕. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมใน กระบวนการแก้ปัญหา	๑. สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และการดูแลรักษา ๒. สิ่งแวดล้อมตาม ธรรมชาติและ การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ๓. การรักษาสาธารณสุขสมบัติ ในห้องเรียน
	-ทิ้งขยะได้ถูกที่	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่มและ จำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและ รูปร่าง รูปทรง ๒. การใช้วัสดุและสิ่งของ เครื่องใช้อย่างคุ้มค่า ๓. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือ สิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำ หรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๔. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้ รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่ หลากหลาย ๕. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของห้องเรียน	๑. ขยะและการคัดแยกขยะ ๒. การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๗.๒ มีมารยาทตาม วัฒนธรรมไทยและรัก ความเป็นไทย	-ปฏิบัติตนตามมารยาท ไทยได้ ตามกาลเทศะ	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการ ปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย	๑. การปฏิบัติตนตาม มารยาทและวัฒนธรรมไทย - การแสดงความเคารพ - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำขอบคุณและ ขอโทษ
	-กล่าวคำขอบคุณและขอ โทษด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการ ปฏิบัติตนในความเป็นไทย ๓. การพูดสะท้อนความรู้สึกของ ตนเองและผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตนตาม มารยาทและวัฒนธรรมไทย - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำขอบคุณและ ขอโทษ
	-ยืนตรงและร่วมร้อง เพลงชาติไทยและเพลง สรรเสริญพระมารมี	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมุติการ ปฏิบัติตนในความเป็นไทย ๓. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ	๑. วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๒. สัญลักษณ์สำคัญของชาติ ไทย ๓. การแสดงความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๑. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นพื้นบ้านของไทย	๑. การเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ๒. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย -ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์	๓. การศึกษานอกสถานที่ ๔. การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน ๕. การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๖. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๗. การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่	
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	-มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง -ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ -ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง	๑. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๔. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ ๕. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ๖. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง	๑. การปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลง - ผู้นำผู้ตาม ๒. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม ๓. การแสดงมารยาทที่ดี

๔. ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่ฟังประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง	๑. การฟังเสียงต่างๆในสิ่งแวดล้อม ๒. การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ ๓. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ ๔. การเล่นเกมทางภาษา	มารยาทในการฟัง - การรับฟัง - การสนทนาเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ
	- เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้	๑. การพูดแสดงความคิดความรู้สึก และความต้องการ ๒. การพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ๓. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ๔. การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่นและการกระทำต่างๆ ๕. การรจจำหวะที่เหมาะสมในการพูด ๖. การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร ๗. การเล่นเกมทางภาษา	๑. การใช้ภาษาในการสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	-อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้ หรือกวาดตามอง จุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภท/รูปแบบ ๒. การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ ๓. การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง ๔. การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ ๕. การอ่านและชี้ข้อความโดยกวาดสายตามรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ๖. การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย ๗. การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ ๘. การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง ๙. การเล่นเกมทางภาษา ๑๐. การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การใช้ภาษาในการสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ - การอ่านภาพ สัญลักษณ์ นิทาน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้น เอง	๑. การเขียนร่วมกันตาม โอกาส และการเขียนอิสระ ๒. การเขียนคำที่มี ความหมายกับตัวเด็ก/คำ คุ้นเคย ๓. การคิดสะกดคำและ เขียนเพื่อสื่อความหมายด้วย ตนเองอย่างอิสระ ๔. การเล่นเกมทางภาษา	๑. การใช้ภาษาในการสื่อ ความหมายใน ชีวิตประจำวัน ความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้ หนังสือและตัวหนังสือ - การเขียนภาพ สัญลักษณ์ ตัวอักษร ชื่อ- สกุลของ ตนเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	-บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือ ความสัมพันธ์ของสิ่งของ ต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ ประสาทสัมผัส	๑. การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่าง เหมาะสม ๒. การสังเกตสิ่งต่างๆและ สถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน ๓. การเล่นกับสื่อต่างๆที่เป็น ทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกรวย ๔. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์ กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๑. การคิด - ประสาทสัมผัส - การสังเกต ๒. การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆรอบตัว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๒. การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน ๓. การจับคู่ การเปรียบเทียบและการเรียงลำดับสิ่งต่างๆตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ๔. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๑. การคิด - การจับคู่ - การเปรียบเทียบลักษณะต่างๆ
	-จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๒. การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป ๓. การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ ๔. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๑. การคิด - การจำแนกสิ่งของตั้งแต่ ๒ ลักษณะ - การจัดกลุ่ม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ	๑. การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ๒. การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ๓. การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ ๔. การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงหรือเวลา ๕. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ๖. การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ	๑. การคิด - การเรียงลำดับ อย่างน้อย ๕ ลำดับ - จำนวนและตัวเลข
๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	-อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง	๑. การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ๒. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ	๑. การแสดงความคิดเห็น - การชั่ง - การตวง - การวัด ๒. การเชื่อมโยงสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-คาดคะเนสิ่งที้อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลง ความเห็นจากข้อมูลอย่างมี เหตุผล	๑. การคาดเดาหรือการ คาดคะเนสิ่งที้อาจจะเกิดขึ้น อย่างมีเหตุผล ๒. การมีส่วนร่วมในการลง ความเห็นจากข้อมูลอย่างมี เหตุผล	-การหาความสัมพันธ์อย่าง มีเหตุผล
๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	-ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและ ยอมรับผลที่เกิดขึ้น	๑. การตัดสินใจและมีส่วน ร่วมในกระบวนการ แก้ปัญหา ๒. การอธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นใน เหตุการณ์หรือการกระทำ	๑. การตัดสินใจสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง
	-ระบุปัญหาสร้างทางเลือก และเลือกวิธีแก้ปัญหา	๑. การตัดสินใจและมีส่วน ร่วมในกระบวนการ แก้ปัญหา ๒. การคาดเดาหรือการ คาดคะเนสิ่งที้อาจจะเกิดขึ้น อย่างมีเหตุผล ๓. การมีส่วนร่วมในการลง ความเห็นจากข้อมูลอย่างมี เหตุผล	๑. การแก้ปัญหาด้วย ตนเองอย่างมั่นใจ

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๑.๑ เล่น/ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษาท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ ๒. การเขียนภาพและการเล่นกับสี ๓. การปั้น ๔. การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยเศษวัสดุ ๕. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๖. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะและการร้อยวัสดุ ๗. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษาท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ ๘. การทำงานศิลปะ ๙. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่าง รูปทรง จากวัสดุที่หลากหลาย ๑๐. การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำงานศิลปะที่แปลกใหม่ ๒. วิธีการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานศิลปะอย่างถูกวิธีและปลอดภัย เช่นกรรไกร

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการอย่าง สร้างสรรค์	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้ สึกของ ตนเอง อย่างหลากหลายและแปลก ใหม่	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุ อุปกรณ์ ๔. การแสดงความคิด สร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหวและ ศิลปะ ๕. การเคลื่อนไหวโดย ควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับและพื้นที่ ๖. การเคลื่อนไหวตาม เสียงเพลง/ดนตรี ๗. การฟังเพลง การร้อง เพลงและการแสดงปฏิกิริยา โต้ตอบเสียงดนตรี	๑. การเคลื่อนไหวร่างกาย ในทิศทางระดับและพื้นที่ ต่างๆ ๒. การแสดงท่าทางต่างๆ ตามความคิดของตนเอง

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้	-หยิบหนังสือมาอ่านและ เขียนสื่อความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	๑. การสำรวจสิ่งต่างๆ และ แหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่ สนใจ	๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ การใช้หนังสือและ ตัวหนังสืออย่างอิสระ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	๑. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย	๑. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม ๒. ความสนใจในการทำกิจกรรม
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	-ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง	๑. การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ๔. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย	- การเรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่างๆอย่างหลากหลายด้วยตนเอง
	-ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ	๑. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๒. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ	- การสนใจซักถามคำถามเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

๘. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย ๓-๖ ปี จะจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นการจัดกิจกรรมจะต้อง ครอบคลุม ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕)

การจัดประสบการณ์ควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจและการกำหนดกิจกรรมให้เด็ก ในแต่ละวันไม่จัดเป็นรายวิชา และอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน การนำแนวคิดการ จัดการศึกษาปฐมวัยต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจแนวคิดการจัด การศึกษาปฐมวัยนั้นๆ ซึ่งแต่ละแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยจะมีจุดเด่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมแล้ว แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยึดเด็กเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเด็กจึงเป็นหัวใจสำคัญ ของการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม นอกจากนี้ผู้สอนต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์ แนวการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมประจำวัน เพื่อนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๘.๑ หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเคียงศิริ พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕) ได้ กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

๘.๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่าง สมดุล และต่อเนื่อง

๘.๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและ บริบท ของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๘.๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของ เด็ก

๘.๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๘.๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๘.๒ แนวทางการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

๘.๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง ที่เหมาะสมกับ อายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๘.๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๘.๒.๓ จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๘.๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอน หรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๘.๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ

๘.๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิต ของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

๘.๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๘.๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

๘.๒.๙ จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๘.๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๘.๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดประสบการณ์ในกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี สามารถนำมาจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้สอนทราบว่าในแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร และที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการ ทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรม ดังนี้

๘.๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวันจะต้องคำนึงถึง อายุ และความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงวัย ดังนี้

๘.๓.๑.๑. การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

เด็กวัย ๓-๔ ปี มีความสนใจประมาณ ๘ -๑๒ นาที

เด็กวัย ๔-๕ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๒-๑๕ นาที

เด็กวัย ๕-๖ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๕-๒๐ นาที

๘.๓.๑.๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๘.๓.๑.๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นอย่างเสรี เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้การเลือก การตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที เช่น กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรม การเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๘.๓.๑.๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อ

ใหญ่ และกลัมน้อยเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอน เป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัด สลับกับ กิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๘.๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านดังต่อไปนี้

๘.๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ การประสานสัมพันธ์ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นปีนป่ายอย่างอิสระ และเคลื่อนไหว ร่างกายตามจังหวะดนตรี

๘.๓.๒.๒ การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การหยิบจับสิ่งของ และอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ซ้อนส้อม สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว

๘.๓.๒.๓ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๘.๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๘.๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การคิดรวบยอดและการคิดเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และ ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

๘.๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกใน การ

ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๘.๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

๘.๓.๓ รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดตารางกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน จึงขอเสนอแนะสัดส่วนเวลาในการพัฒนาเด็กแต่ละวัน ดังนี้

การพัฒนา	อายุ ๓-๔ ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)	อายุ ๔-๕ ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)	อายุ ๕-๖ ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)
๑. การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน (รวมทั้งการช่วยตนเองในการแต่งกาย การรับประทานอาหารเช้า สุขอนามัยและการนอนพักผ่อน)	๓	๒ ๑/๒	๒ ๑/๔
๒. การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุมเล่น	๑	๑	๑
๓. การคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๑	๑	๑
๔. กิจกรรมด้านสังคม (การทำงานร่วมกับผู้อื่น)	๑/๒	๓/๔	๑
๕. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่	๓/๔	๓/๔	๓/๔
๖. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยผู้สอน	๓/๔	๑	๑
เวลาโดยประมาณ	๗	๗	๗

จากตารางกิจกรรมประจำวัน ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การจัดสัดส่วนของเวลาในแต่ละวันที่เสนอไว้สามารถปรับและยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผู้สอนและสภาพการณ์ โดยยึดหลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๒. การจัดกิจกรรมประจำวันควรจัดเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวันของเด็ก โดยผู้สอนต้องให้ ความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็กในการหยิบ จับ วัสดุต่างๆเพื่อช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติ กิจวัตรประจำวันและถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เช่น เด็กอายุ ๓ ปีต้องให้เวลาในการทำกิจวัตรประจำวันมากและเมื่อเด็กอายุมากขึ้นเวลาที่ทำกิจวัตรประจำวันจะน้อยลงตามลำดับเนื่องจากเด็ก ช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น

๓. การจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีการทรงตัวที่ดี มีการยืดหยุ่นและความคล่องแคล่วในการใช้วัยะต่าง ๆ ตามจังหวะการเคลื่อนไหวและการประสานสัมพันธ์กัน

๔. การจัดกิจกรรมการเล่นอิสระ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กเลือก ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ในแต่ละวัน เด็กทุกวัยควรมีโอกาสเล่นอิสระกลางแจ้งอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง : วัน

๕. การคิดและความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล มีความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๖. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เด็กที่อายุน้อยยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น การใช้เวลา ในช่วงวัย ๓ ขวบจึงให้เวลาน้อยในการทำกิจกรรมกลุ่ม เนื่องจากเด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และจะเพิ่มเวลาเมื่อเด็กอายุมากขึ้น เพราะเด็กต้องการเวลาในการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่นมากขึ้น

๗. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยครูผู้สอน ให้คิดรวบยอดโดยครูผู้สอน จะช่วยให้เด็กเกิดทักษะหรือความคิดรวบยอดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่น ผู้สอนต้องการให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับน้ำ ผู้สอนต้องวางแผนกิจกรรมล่วงหน้า เวลาที่ใช้ในแต่ละวันที่กำหนดไว้ ๓/๔ ชั่วโมง (๔๕ นาที) ทั้งนี้ได้หมายความว่าให้ผู้สอนสอนต่อเนื่อง ๔๕ นาทีใน ๑ กิจกรรม ผู้สอนต้องพิจารณาว่าเด็กมีช่วงความสนใจสั้นตามพัฒนาการ จำเป็นต้องจัดแบ่งเวลาเป็นหลายช่วงและในหลากหลายกิจกรรม กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานกว่า ๒๐ นาที

๘.๓.๔ แนวทางการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวัน ครูสามารถนำไปปรับใช้ได้ หรือนำนวัตกรรมต่างๆมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรม และ การใช้สื่อ ดังนี้

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

การเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่นๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว ซึ่งจังหวะและเครื่องดนตรีประกอบ ได้แก่ การปรบมือ การร้องเพลง การเคาะไม้ กรู้งริง รำมะนา กลอง กรับ เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันอย่างดีในการเคลื่อนไหว
๒. เพื่อฝึกทักษะภาษา ฝึกฟังคำสั่ง และข้อตกลง
๓. เพื่อฝึกให้เกิดทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
๔. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและสุนทรีย์ภาพ
๕. เพื่อฝึกความจำและเสริมสร้างประสบการณ์
๖. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๗. เพื่อพัฒนาด้านสังคม การปรับตัวและความร่วมมือในกลุ่ม
๘. เพื่อให้โอกาสเด็กได้แสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๙. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. การเคลื่อนไหวร่างกาย
๒. การฟังสัญญาณและการปฏิบัติตามข้อตกลง
๓. การฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๔. การฝึกจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๕. ความมีระเบียบวินัย
๖. การเรียนรู้จังหวะ
๗. ความเพลิดเพลินสนุกสนาน
๘. การฝึกความจำ
๙. การแสดงออก
๑๐. เนื้อหาของหน่วยการสอน

รูปแบบการเคลื่อนไหว

๑. **การเคลื่อนไหวพื้นฐาน** เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกทุกครั้งก่อนที่จะเริ่มฝึกกิจกรรมอื่นๆต่อไป ลักษณะการจัดกิจกรรมมีจุดเน้นในเรื่องจังหวะและการเคลื่อนไหวหรือท่าทางอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี ๒ ประเภท ได้แก่

๑.๑ **การเคลื่อนไหวอยู่กับที่** เช่น ปรบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา ชันเข่า ขยับมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้า

๑.๒ **การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่** เช่น คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า ก้าวกระโดด เขย่ง ก้าวขีด

๒. **การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับเนื้อหา** เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยเน้น การทบทวนเรื่องที่ได้รับรู้จากกิจกรรมอื่นและนำมาสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ หรือเรื่องอื่นๆ ที่เด็กสนใจ ได้แก่

๒.๑ **การเคลื่อนไหวเลียนแบบ** เป็นการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น การเลียนแบบท่าทางสัตว์ การเลียนแบบท่าทางคน การเลียนแบบเครื่องยนต์กลไกและเครื่องเล่น และการเลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ

๒.๒ **การเคลื่อนไหวตามบทเพลง** เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน เพลงสวัสดี

๒.๓ **การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง** เป็นการเคลื่อนไหวแบบ กายบริหาร อาจจะมีท่าทางไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง เช่น เพลงกำมือแบมือ เพลงออกกำลัง คำคล้องจองฝนตกพราพรา

๒.๔ **การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์** เป็นการเคลื่อนไหวที่ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง หรืออาจใช้คำถามหรือคำสั่ง หรือใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ห่วงหวาย แถบผ้า ริบบิ้น ลูกทราย

๒.๕ **การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยายที่ครูเล่า** หรือเรื่องราว หรือนิทาน

๒.๖ **การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำสั่ง** เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทาง ตาม

คำสั่งของครู เช่น การจัดกลุ่มตามจำนวน การทำท่าทางตามคำสั่ง

๒.๗ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามข้อตกลง เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทางตามข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

๒.๘ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม เป็นการคิดท่าทางการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ของเด็กเองแล้วให้เพื่อนปฏิบัติตาม

จากขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะข้างต้น ผู้สอนควรตระหนักถึงลักษณะของการเคลื่อนไหวโดยการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ ด้วยการเคลื่อนไหวลักษณะ ซ้ำ เร็ว นุ่มนวล ท่าทางขึงขัง ร่าเริง มีความสุข หรือเศร้าโศก เสียใจ และเคลื่อนไหวในทิศทางที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นการฝึกให้เด็กได้เคลื่อนไหวโดยใช้บริเวณที่อยู่รอบๆ ตัวเด็ก ได้แก่ การเคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง ไปข้างซ้ายและข้างขวา เคลื่อนตัวขึ้นและลง หรือหมุนไปรอบตัว โดยให้มีระดับของการเคลื่อนไหวสูง กลาง และ ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่เด็กต้องการเคลื่อนไหว

สื่อกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น นิง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง
๒. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปบิ้น แลปผ้า ห่วงหวาย ห่วงพลาสติก ฮูลาฮูป ถุงทราย

แนวการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. เริ่มจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน เพื่อเป็นการเตรียม โดยการแตะสัมผัสส่วนต่างๆ ของร่างกาย สำนวกรการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหว

๒. อธิบายหรือสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดสัญญาณ การใช้เครื่องให้จังหวะ และการกำหนดจังหวะ เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับสัญญาณและจังหวะ จะใช้เครื่องเคาะจังหวะเป็นการกำหนดจังหวะให้สม่ำเสมอ และชัดเจน อาจจะกำหนดดังนี้

- ๒.๑ ให้จังหวะ ๑ ครั้ง สม่่าเสมอ แสดงว่า ให้เด็กเดินหรือเคลื่อนไหวไปเรื่อยๆ ตามจังหวะ
- ๒.๒ ให้จังหวะ ๒ ครั้งติดกัน แสดงว่า ให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหว โดยเด็กจะต้องหยุดนิ่งจริงๆ หากกำลังอยู่ในท่าใด ก็ต้องหยุดนิ่งในท่านั้น จะเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนท่าไม่ได้

๒.๓ ให้จังหวะเร็ว แสดงว่า ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว หรือเคลื่อนที่เร็วขึ้นแต่ไม่ใช้การวิ่งและส่งเสียงดัง บางกิจกรรมอาจจะหมายถึงการเปลี่ยนตำแหน่ง การทำตามคำสั่ง หรือข้อตกลง

๓. ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามความคิด หรือจินตนาการของตนเอง โดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายให้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐานในการเคลื่อนไหว ได้แก่ การใช้ร่างกายตนเอง การใช้พื้นที่ การเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระ มีระดับและทิศทาง

๔. ให้เด็กทดลองปฏิบัติและปฏิบัติเพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวหลากหลายรูปแบบ

๕. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมให้เด็กได้พักผ่อนตามอัธยาศัย โดยให้เด็กนั่งกับพื้นห้องผู้สอนเปิดเพลงเบาๆ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเริ่มกิจกรรมจากการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระ และมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก เช่น ให้เด็กได้กระจายอยู่ภายในห้องหรือบริเวณที่ฝึก และให้เคลื่อนไหวไปตามธรรมชาติของเด็ก
๒. ควรให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระและเป็นไปตามความนึกคิดของเด็กเอง ครูไม่ควรชี้แนะ
๓. ควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหวทั้งที่ต้องเคลื่อนที่และไม่ต้องเคลื่อนที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ตามลำดับและกลุ่มไม่ควรเกิน ๕ - ๖ คน
๔. ควรใช้สิ่งของที่หาได้ง่าย เช่น ของเล่น กระดาษ หนังสือพิมพ์ เศษผ้า เชือก ท่อนไม้ ประกอบการเคลื่อนไหวและการให้จังหวะ
๕. ควรกำหนดจังหวะสัญญาณนัดหมายในการเคลื่อนไหวต่าง ๆ หรือเปลี่ยนท่า หรือหยุดให้เด็กทราบเมื่อทำกิจกรรมทุกครั้ง เช่น เมื่อให้จังหวะ ๑ จังหวะ ให้เด็กทำท่าทาง ๑ ท่าทาง ฯลฯ
๖. ควรสร้างบรรยากาศอย่างอิสระ ช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น เฟลิดเฟลิน และรู้สึกสบายและสนุกสนาน
๗. ควรจัดให้มีรูปแบบของการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น
๘. กรณีเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ครูไม่ควรใช้วิธีบังคับ ควรให้เวลาและโน้มน้าวให้เด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
๙. หลังจากเด็กได้ทำกิจกรรมแล้ว ต้องให้เด็กได้พักและผ่อนคลายอิริยาบถ โดยเปิดเพลงจังหวะช้าๆ เบาๆ
๑๐. การจัดกิจกรรมควรจัดตามตารางกิจวัตรประจำวัน และควรจัดให้เป็นที่น่าสนใจ เกิดความสนุกสนาน

๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การสังเกต การคิดแก้ปัญหา การใช้เหตุผล โดยการฝึกปฏิบัติร่วมกัน และการทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในหน่วยการจัดประสบการณ์
๒. เพื่อฝึกการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
๓. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง การพูด
๔. เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย
๕. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการสังเกต เปรียบเทียบ
๖. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
๗. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง
๘. เพื่อฝึกให้กล้าแสดงความคิดเห็น ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๙. เพื่อฝึกให้มีลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

๑๐. เพื่อฝึกลักษณะนิสัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม

ขอบข่ายสาระของกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

สาระที่ควรเรียนรู้ สาระในส่วนนี้กำหนดเฉพาะหัวข้อไม่มีรายละเอียด ทั้งนี้เพื่อประสงค์จะให้ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ ความสนใจของเด็ก อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ผู้สอนสามารถนำสาระที่ควรเรียนรู้มาบูรณาการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้มิได้ประสงค์ให้เด็กท่องจำเนื้อหา แต่ต้องการให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็กเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้สาระที่ควรเรียนรู้อีกใช้เป็นแนวทางช่วยผู้สอนกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก สาระที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ดังนี้

๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเอง และครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จัก แสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อน การรับรู้ อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดง มารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

๓. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงแสงและพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาธรรมชาติสมบัติ

๔. สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

สื่อกิจกรรมเสริมประสบการณ์ /กิจกรรมในวงกลม

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า

๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ต้นไม้ ตุ๊กตาสัตว์

๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ
๔. สื่อ เทคโนโลยี เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ แม่เหล็ก แวนขยาย เครื่องซิง กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
๕. สื่อ แหล่งเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกสถานศึกษา เช่น แปลงเกษตร สวนผัก สมุนไพร ร้านค้า สวนสัตว์ แหล่งประกอบการในท้องถิ่น

แนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม จัดได้หลายวิธี ได้แก่

๑. การสนทนาหรือการอภิปราย เป็นการพูดคุย ซักถามระหว่างเด็กกับครู หรือเด็กกับเด็ก เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดและการฟัง โดยการกำหนดประเด็นในการสนทนาหรืออภิปราย เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูหรือผู้สอนเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม โดยใช้คำถามกระตุ้นหรือเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ นำเสนอปัญหาที่ท้าทายความคิด การยกตัวอย่าง การใช้สื่อประกอบการสนทนาหรือการอภิปรายควรใช้สื่อของจริง ของจำลอง รูปภาพ หรือสถานการณ์จำลอง

๒. การเล่านิทาน และการอ่านนิทาน เป็นกิจกรรมที่ครูหรือผู้สอนเล่าหรืออ่านเรื่องราวจากนิทาน โดยการใช้น้ำเสียงประกอบการเล่าแตกต่างตามบุคลิกของตัวละคร ซึ่งครูหรือผู้สอนควรเลือกสาระของนิทานให้เหมาะสมกับวัย สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือนิทาน หนังสือภาพ แผ่นภาพ หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หรือการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง โดยครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น ในนิทานเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง เหตุการณ์ในนิทานเรื่องนี้เกิดที่ไหน เวลาใด หรือ ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน นิทานเรื่องนี้มีปัญหาอะไรบ้าง และเด็กๆชอบเหตุการณ์ใดในนิทานเรื่องนี้มากที่สุด

๓. การสาธิต เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ และเด็กได้อภิปรายและร่วมกันสรุปการเรียนรู้ การสาธิต ในบางครั้งอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครูหรือผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เช่น การเพาะเมล็ดพืช การประกอบอาหาร การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

๔. การทดลองปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง จากการลงมือปฏิบัติ ทดลอง การคิดแก้ปัญหา มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะภาษา ส่งเสริมให้เด็ก เกิดข้อสงสัย สืบค้นคำตอบด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างง่าย สรุปผลการทดลอง อภิปรายผล การทดลอง และสรุปการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ เช่น การเลี้ยงหนอน ผีเสื้อ การปลูกพืช ผัก การสังเกตการณ์ไหลของน้ำ

๕. การประกอบอาหาร เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทดลองโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทดสอบและปฏิบัติการด้วยตนเองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผัก เนื้อสัตว์ ผลไม้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ต้ม นึ่ง ผัด ทอด หรือการรับประทานสด เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของอาหาร การรับรู้รสชาติและกลิ่นของอาหาร ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสและการทำงานร่วมกัน เช่นการทำอาหารจากไข่

๖. การเพาะปลูก เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้การบูรณาการจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์โดยทำความเข้าใจความต้องการของสิ่งมีชีวิตในโลก และ

ช่วยให้เด็กเข้าใจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยการสังเกต เปรียบเทียบ และการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบและเรียนรู้ด้วยตนเอง

๗. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่让孩子ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงนอกห้องเรียน จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา หรือ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด สวนสมุนไพรวัด ไปรษณีย์ พิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก โดยครูและเด็กร่วมกันวางแผนศึกษาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้การ เดินทาง และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการไปศึกษานอกสถานที่

๘. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมให้เด็กสมมติตนเองเป็นตัวละคร และแสดงบทบาทต่างๆตามเนื้อเรื่องในนิทาน เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความรู้สึกของเด็กในการแสดง เพื่อให้เด็กเข้าใจเรื่องราว ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ๆ ควรใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติ เช่น หุ่นสวมศีรษะที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบต่างๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

๙. การร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จังหวะ และการแสดงท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง ครูหรือผู้สอนควรเลือกให้เหมาะกับวัยของเด็ก

๑๐. การเล่นเกม เป็นกิจกรรมที่นำเกมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา และ การทำงานเป็นกลุ่ม เกมที่นำมาเล่น**ไม่ควรเน้นการแข่งขัน**

๑๑. การแสดงละคร เป็น กิจกรรมที่เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการลำดับเรื่องราว การเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวจากนิทาน การใช้ภาษาในการสื่อสารของตัวละคร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจบุคลิกลักษณะของตัวละครที่เด็กสวมบทบาท สื่อที่ใช้ เช่น ชุดการแสดงที่สอดคล้องกับ บทบาทที่ได้รับ บทสนทนาที่เด็กใช้ฝึกสนทนาประกอบการแสดง

๑๒. การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ครูหรือผู้สอนกำหนด เพื่อให้เด็กได้ฝึกการแก้ปัญหา เช่น น้ำท่วม โรคระบาด พบคนแปลกหน้า

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดกิจกรรมควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าและมีโอกาส ค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด

๒. ผู้สอนควรยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายของเด็กและให้โอกาสเด็กได้ฝึกคิดแสดงความคิดเห็น ฝึกตั้งคำถาม

๓. การจัดกิจกรรมอาจเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อช่วยให้เด็กสนใจและสนุกสนานยิ่งขึ้น

๔. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรม หรือหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิด ที่ชวนให้เด็กคิดหลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่มีคำตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” หรือมีคำตอบให้เด็กเลือกและผู้สอนควรให้เวลาเด็กคิดคำตอบ

๕. ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความ สนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ การประกอบอาหาร การปลูกพืช อาจใช้เวลาานานกว่าที่กำหนดไว้

๖. ควรสรุปสิ่งต่างๆที่ได้เรียนรู้ให้เด็กเข้าใจ ซึ่งครูหรือผู้สอน อาจใช้คำถาม เพลง คำคล้องจอง เกม

การเรียนรู้ แผนภูมิ แผนผังกราฟิก ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือ และตาให้ประสานสัมพันธ์กัน
๒. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ชื่นชมในสิ่งที่สวยงาม
๓. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๔. เพื่อส่งเสริมการแสดงออกและความมั่นใจในตนเอง
๕. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม
๖. เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา
๗. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต และการแก้ปัญหา
๘. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

๑. การวาดภาพและระบายสี เช่น การวาดภาพด้วยสีเทียน หรือสีไม้ การวาดภาพด้วยสีน้ำ
๒. การเล่นกับสีน้ำ เช่น การหยดสี การเทสี การเป่าสี ละเลงสีด้วยนิ้วมือ
๓. การพิมพ์ภาพ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยฟิช การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่างๆ
๔. การปั้น เช่น การปั้นดินเหนียว การปั้นแป้งปั้น การปั้นดินน้ำมัน การปั้นแป้งขนมปัง
๕. การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น การพับใบตอง การฉีกกระดาษเส้น การตัดภาพต่างๆ
๖. การประดิษฐ์วัสดุ
๗. การประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์เศษวัสดุ การร้อย การสาน

สื่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๑. การวาดภาพและระบายสี

- ๑.๑ สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- ๑.๒ พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- ๑.๓ กระดาษ
- ๑.๔ เสื้อคลุม หรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- ๒.๑ การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- ๒.๒ การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- ๒.๓ การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน

๒.๔ การทาสี มี กระจก สีน้ำ

๒.๕ การละเลงสี มี กระจก สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

๓.๑ แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย

๓.๒ แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายยาง

๓.๓ กระจก ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่างๆ ไม้ขนาดแป้ง

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระจก หรือวัสดุอื่นๆที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็ก ปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ

๖. การประดิษฐ์วัสดุ เช่น วัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระจก แกนกระจก เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย

๘. การสาน เช่น กระจก ใบตอง ใบมะพร้าว

แนวการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๑. เตรียมจัดโต๊ะและอุปกรณ์ให้พร้อม และเพียงพอก่อนทำกิจกรรม โดยจัดไว้หลายๆกิจกรรม และอย่างน้อย ๓-๕ กิจกรรม เพื่อให้เด็กมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมที่สนใจ

๒. ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อฝึกให้เด็กมีวินัยในการอยู่ร่วมกัน

๓. การจัดให้เด็กทำกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบ และทยอยเข้าทำกิจกรรม โดยจัดโต๊ะละ ๕-๖ คน

๔. การเปลี่ยนและหมุนเวียนทำกิจกรรม ต้องสร้างข้อตกลงกับเด็กให้ชัดเจน เช่น หากกิจกรรมใด มีเพื่อนครบจำนวนที่กำหนดแล้ว ให้คอยจนกว่าจะมีที่ว่าง หรือให้ทำกิจกรรมอื่นก่อน

๕. กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมใหม่ หรือการใช้วัสดุ อุปกรณ์ใหม่ ครูจะต้องอธิบายวิธีการทำ วิธีการใช้ วิธีการทำความสะอาด และการเก็บของเข้าที่

๖. เมื่อทำงานเสร็จหรือหมดเวลา ควรเตือนให้เด็กเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เข้าที่ และช่วยกันดูแลห้องให้สะอาด

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้เด็กทำทุกวัน วันละ ๓-๕ กิจกรรม และให้ เด็กเลือกทำ อย่างน้อย ๑-๒ กิจกรรมตามความสนใจ ควรเน้นกระบวนการทางศิลปะของเด็กและไม่เน้นให้ เด็กทำ เหมือนกันทั้งห้อง

๒. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก

๓. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบพร้อมทั้งสาธิตให้ดูจนเข้าใจ เช่น การใช้พู่กันหรือกาว จะต้องปาดพู่กันหรือกาวนั้นกับขอบภาชนะที่ใส่ เพื่อไม่ให้กาวหรือสีไหลเลอะเทอะ

๔. ควรให้เด็กทำกิจกรรมอิสระ หรือเป็นกลุ่มย่อย เพื่อฝึกการวางแผน และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น

๕. ควรแสดงความสนใจ และชื่นชมผลงานของเด็กทุกคน และนำผลงานของเด็กทุกคนหมุนเวียนจัดแสดงที่ป้ายนิเทศ

๖. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมเดียวทุกครั้ง ควรชักชวนให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมสร้างสรรค์แต่ละประเภทพัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกัน และเมื่อเด็กทำตามคำแนะนำได้ ควรให้แรงเสริมทางบวกทุกครั้ง

๗. เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ควรให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือภาพที่วาด โดยครูหรือผู้สอนบันทึกเรื่องราว ที่เด็กเล่า และวันที่ที่ทำ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าและระดับพัฒนาการของเด็ก โดยเขียนด้วยตัวบรรจงและให้ เด็กเห็นสีลายมือในการเขียนที่ถูกต้อง

๘. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็ก

๔. กิจกรรมการเล่นตามมุม

กิจกรรมการเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือกำหนดเป็นพื้นที่เล่นที่จัดไว้ในห้องเรียน ซึ่งพื้นที่หรือมุมต่างๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย เด็กอาจจะเลือกทำกิจกรรมที่ครูจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๒. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีวินัยเชิงบวกรู้จักการรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้อภัย
๓. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา
๕. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน
๖. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ การสังเกต และการทดลอง
๗. เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
๘. เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย
๙. เพื่อส่งเสริมให้เด็กฝึกคิด วางแผน และตัดสินใจในการทำกิจกรรม
๑๐. เพื่อส่งเสริมให้มีทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
๑๑. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน ความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และเล่นตามมุมเล่นในช่วงเวลาเดียวกัน อย่างอิสระ
๒. การจัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ ควรจัดอย่างน้อย ๓-๕ มุม ดังตัวอย่างมุมเล่นหรือ มุมประสบการณ์ ดังนี้

๒.๑ มุมบล็อก เป็นมุมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับมิติสัมพันธ์ผ่านการสร้าง

๒.๒ มุมหนังสือ เป็นมุมที่เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จากการฟัง การพูด การอ่าน การเล่าเรื่อง หรือการยืม - คืน หนังสือ

๒.๓ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา เป็นมุมที่เด็กได้เรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว ผ่านการเล่นทดลองอย่างง่าย

๒.๔ มุมเครื่องเล่นสัมผัส เป็นมุมที่เด็กจะได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การสร้างสรรค์ เช่น การร้อย การสาน การต่อเข้า การถอดออก ฯลฯ

๒.๕ มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของแต่ละอาชีพหรือแต่ละหน้าที่ที่เด็กๆเลียนแบบบทบาท

สื่อกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่นต่างๆ เช่น

๑.๑ มุมบ้าน

๑) ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เต้า กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีด พลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง

๒) เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา

๓) เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง หวี ตลับแป้ง กระจก ขนาดเห็นเต็มตัว

๔) เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช้แล้ว

๕) โทรศัพท์ เตาไรต์จำลอง ที่รีดผ้าจำลอง

๖) ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

๑) เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ

๒) อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๓) เครื่องชั่งน้ำหนัก วัตส่วนสูง

๑.๓ มุมร้านค้า

๑) กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้แล้ว

๒) ผลไม้จำลอง ผักจำลอง

๓) อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๔) ป้ายชื่อร้าน

๕) ป้ายชื่อผลไม้ ผักจำลอง

๒. มุมบล็อก

๒.๑ ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปร่างต่างๆกัน เช่นบล็อกตัน บล็อกโต๊ะ

๒.๒ ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้

๒.๓ ภาพถ่ายต่างๆ

๒.๔ ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตาม รูปร่าง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

- ๓.๑ หนังสือภาพนิทาน หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้นๆ พร้อมภาพ
- ๓.๒ ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- ๓.๓ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื่อ พรม หมอน
- ๓.๔ สมุดเซ็นยืมหนังสือกลับบ้าน
- ๓.๕ อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- ๓.๖ อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเสียง แผ่นนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง

๔. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- ๔.๑ วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่างๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- ๔.๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แวนขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง

แนวการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. แนะนำมุมเล่นใหม่ เสนอแนะวิธีใช้ การเล่นของเล่นบางชนิด
๒. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการเล่น
๓. ครูเปิดโอกาสให้เด็กคิด วางแผน ตัดสินใจเลือกเล่นอย่างอิสระ เลือกทำกิจกรรมที่จัดขึ้น ตามความสนใจของเด็กแต่ละคน
๔. ขณะเด็กเล่น / ทำงาน ครูอาจชี้แนะ หรือมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็กได้
๕. เด็กต้องการความช่วยเหลือและคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็กพร้อมทั้งจดบันทึกพฤติกรรมที่น่าสนใจ
๖. เตือนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนหมดเวลาเล่น ประมาณ ๓ - ๕ นาที
๗. ให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

๑. ขณะเด็กเล่น ครูต้องสังเกตความสนใจในการเล่นของเด็ก หากพบว่ามุมใด เด็กส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะเล่นควรเปลี่ยนหรือจัดสื่อในมุมเล่นใหม่ เช่น มุมบ้าน อาจดัดแปลงหรือเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนเป็นมุมร้านค้า มุมเสริมสวย มุมหมอ ฯลฯ
๒. หากมุมใดมีจำนวนเด็กในมุมมากเกินไปควรเปิดโอกาสให้เด็กเลือกเล่นมุมใหม่
๓. หากเด็กเลือกมุมเล่นมุมเดียวเป็นระยะเวลาานาน ควรชักชวนให้เด็กเลือกมุมอื่นๆ ด้วย เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านอื่นๆด้วย
๔. การจัดสื่อหรือเครื่องเล่นในแต่ละมุม ควรมีการทำความสะอาด และสับเปลี่ยนหรือ เพิ่มเติมเป็นระยะโดยคำนึงถึงลำดับขั้นการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

๕. กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อเคลื่อนไหวร่างกายออกกำลังกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก

โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
๒. เพื่อส่งเสริมให้มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. เพื่อปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เพื่อเรียนรู้การระมัดระวัง รักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
๖. เพื่อฝึกการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๗. เพื่อส่งเสริมให้มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมรอบตัว
๘. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก

ขอบข่ายของกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

ลักษณะกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งที่ครูควรจัดให้เด็กได้เล่น ได้แก่

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น

- ๑.) เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น
- ๒.) เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก
- ๓.) เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
- ๔.) ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- ๕.) ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- ๖.) เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง

๒. การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็กๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปต่างๆ ได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย พิมพ์ขนม ที่ตักทราย

ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคา ทำขอบกั้น เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

๓. การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียด ให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาณ

อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสื่อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

๔. การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุ

ประเภทผ้าใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เต้า ชาม อ่าง เตา รีด เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติ เป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับพลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริง ๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

๕. การเล่นในมุมช่างไม้

เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนา กล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้ทำงาน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

๖. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่จูง โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่ กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำ เกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง

สื่อกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น

- ๑.๑ เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น
- ๑.๒ เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก
- ๑.๓ เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
- ๑.๔ ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- ๑.๕ ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- ๑.๖ เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง

๒. การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็กๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปต่างๆ ได้และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย พิมพ์ขนม ที่ตักทราย

ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคา ทำขอบกั้น เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

๓. การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาตร อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสื้อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

๔. การเล่นเกมในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับเด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภท ฝาใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เต้า ชาม อ่าง เตาไรต์ เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติเป็นบุคคลใน ครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับพลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริงๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นเกมตามจินตนาการของเด็กเอง

๕. การเล่นเกมช่างไม้

เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อ ให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้ทำงาน และส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

๖. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่น ของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่งู โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำ เกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึที่ไม่ดีต่อตนเอง

แนวการจัดกิจกรรม

๑. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง
๒. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม
๓. สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด
๔. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร
๕. ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่น บ้านตุ๊กตา เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกกลวง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬา สำหรับเด็ก เล่น เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (เดินกะลา ฯลฯ)
๖. ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกัน กับเพื่อน ของเด็กอย่างใกล้ชิด
๗. เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย
๘. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

ข้อเสนอแนะ

๑. หมั่นตรวจตราเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ประกอบให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้การ ได้ดีอยู่เสมอ
๒. ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน อย่างน้อยวันละ ๓๐ นาที
๓. ขณะเด็กเล่นกลางแจ้ง ครูต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อระมัดระวังความปลอดภัยในการ เล่น หากพบว่าเด็กแสดงอาการเหนื่อย อ่อนล้า ควรให้เด็กหยุดพัก
๔. ไม่ควรนำกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษามาใช้สอนกับเด็กระดับปฐมวัย เพราะยัง

ไม่เหมาะสมกับวัย

๕. หลังจากเลิกกิจกรรมกลางแจ้ง ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก ไม่ควรให้เด็ก รับประทานอาหาร กลางวันหรือดื่มนมทันที เพราะอาจทำให้เด็กอาเจียน เกิดอาการจุกแน่นได้

๖. เกมการศึกษา

เกมการศึกษา (Didactic games) เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญาช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการ เรียนรู้ เป็นพื้นฐานการศึกษา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็ก รู้จัก สังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์ เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมจะช่วยฝึกทักษะความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสำหรับเด็กวัย ๓-๖ ปี มีจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต จำแนกและเปรียบเทียบ
๒. เพื่อฝึกการแยกประเภท การจัดหมวดหมู่
๓. เพื่อส่งเสริมการคิดหาเหตุผล และตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้
๕. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๖. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ประเภทของเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่ เช่น จับคู่ภาพเหมือน จับคู่ภาพกับเงา จับคู่ภาพกับโครงร่าง จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ใน ภาพหลัก จับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม จับคู่ภาพที่สมมาตร จับคู่ ภาพแบบอนุกรม ฯลฯ

๒. เกมต่อภาพให้สมบูรณ์ (Jigsaws) หรือภาพตัดต่อ
๓. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
๔. เกมเรียงลำดับ
๕. เกมการจัดหมวดหมู่
๖. เกมการศึกษารายละเอียดของภาพ (ลวดใต้)
๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
๘. เกมพื้นฐานการบวก
๙. เกมหาความสัมพันธ์ตามลำดับที่กำหนด

สื่อเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่

เพื่อให้เด็กได้ฝึกสังเกตสิ่งที่เหมือนกันหรือต่างกันซึ่งอาจเป็นการเปรียบเทียบภาพต่างๆ แล้ว จัดเป็นคู่ๆ ตามจุดมุ่งหมายของเกมแต่ละชุด เกมประเภทจับคู่นี้สามารถแบ่งได้หลายแบบ ดังนี้

- ๑.๑ เกมจับคู่ภาพที่เหมือนกันหรือจับคู่สิ่งของเดียวกัน

- ๑.๒ เกมจับคู่ภาพสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน
- ๑.๓ เกมจับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- ๑.๔ เกมจับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- ๑.๕ เกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กันแบบอุปมาอุปไมย
- ๑.๖ เกมจับคู่แบบอนุกรม
๒. เกมภาพตัดต่อ
 - ๒.๑ ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก
 - ๒.๒ ภาพตัดต่อแบบมิติสัมพันธ์
๓. เกมจัดหมวดหมู่
 - ๓.๑ ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
 - ๓.๒ ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
 - ๓.๓ ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต
๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
 - ๔.๑ โดมิโนภาพเหมือน
 - ๔.๒ โดมิโนภาพสัมพันธ์
๕. เกมเรียงลำดับ
 - ๕.๑ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
 - ๕.๒ เรียงลำดับขนาด
๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต)
๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
๘. เกมพื้นฐานการบวก

แนวการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา

๑. แนะนำกิจกรรมใหม่
๒. สาธิต / อธิบาย วิธีเล่นเกมอย่างเป็นขั้นตอนตามประเภทของเกม
๓. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล
๔. ขณะที่เด็กเล่นเกม ครูเป็นเพียงผู้แนะนำ
๕. เมื่อเด็กเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จเรียบร้อย ควรให้เด็กตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง หรือร่วมกันตรวจกับเพื่อน หรือครูเป็นผู้ช่วยตรวจ
๖. ให้เด็กนำเกมที่เล่นแล้วเก็บใส่กล่อง เข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งก่อนเล่นเกมชุดอื่น

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดประสบการณ์เกมการศึกษาในระยะแรก ควรเริ่มสอนโดยใช้ของจริง เช่น การจับคู่ กระจกเงา กระจกที่เหมือนกัน หรือการเรียงลำดับกระจกเงาเรียงตามลำดับสูง - ต่ำ
๒. การเล่นเกมในแต่ละวัน อาจจัดให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และเกมชุดเก่า

๓. ครูอาจให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเกมกับครูที่ละกลุ่ม หรือสอนทั้งชั้นตามความเหมาะสม
๔. ครูอาจให้เด็กที่เล่นได้แล้ว มาช่วยแนะนำกติกาการเล่นในบางโอกาสได้
๕. การเล่นเกมการศึกษา นอกจากใช้เวลาในช่วงกิจกรรมเกมการศึกษาตามตารางกิจกรรม ประจำวัน แล้วอาจให้เด็กเลือกเล่นอิสระในช่วงเวลากิจกรรมการเล่นตามมุมได้
๖. การเก็บเกมที่เล่นแล้ว อาจเก็บใส่กล่องเล็กๆ หรือใส่ถุงพลาสติกหรือใช้ยางรัดแยก แต่ละเกม แล้ว จัดใส่กล่องใหญ่รวมไว้เป็นชุด

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ในระดับปฐมวัย

กรอบการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต โดยที่ประชุม ได้เห็นชอบร่วมกันในการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต หัวข้อวิชา 4 วิชา ประกอบด้วย

- 1) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
- 4) พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ระดับปฐมวัย จะใช้เวลาเรียนทั้งปี จำนวน 40 ชั่วโมง จัดทำเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมและการเรียนรู้ในช่วงวัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ชื่อหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ในระดับปฐมวัย “รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต”

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต สำหรับใช้เป็นเนื้อหามาตรฐานกลางให้สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้กับกลุ่มเป้าหมายในระดับปฐมวัย เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการแยกประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม จิตพอเพียง การไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริต โดยใช้ชื่อว่าหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) หลักสูตรที่ ๑ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแนวทางการนำไปใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน ดังนี้

๑. นำไปจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมของโรงเรียน
๒. นำไปจัดในชั่วโมงลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
๓. นำไปบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (สาระหน้าที่พลเมือง) หรือนำไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

๒. จุดมุ่งหมายของรายวิชา เพื่อให้นักเรียนปฐมวัย

- ๒.๑ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๒.๒ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต

- ๒.๓ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- ๒.๔ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ๒.๕ สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- ๒.๖ ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- ๒.๗ ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- ๒.๘ ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

๓. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

๔. ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม
 ๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
 ๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
 ๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
 ๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
 ๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
 ๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
 ๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
 ๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต
- รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

๘.๔ ตารางกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรมประจำวัน	หมายเหตุ
๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๕ น.	รับเด็กเป็นรายบุคคล	
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	เคารพธงชาติและสวดมนต์	
๐๙.๐๐ - ๐๙.๑๐ น.	สนทนา ข่าว เหตุการณ์ ตรวจสอบสุขภาพ	
๐๙.๑๐ - ๐๙.๓๐ น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	
๐๙.๓๐ - ๑๐.๒๐ น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี	

๑๐.๒๐ - ๑๐.๔๐ น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์	
๑๐.๔๐ - ๑๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลางแจ้ง	
๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
๑๒.๐๐ - ๑๒.๓๐ น.	แปรงฟัน	
๑๒.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.	นอนพักผ่อน	
๑๔.๐๐ - ๑๔.๒๐ น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า	
๑๔.๒๐ - ๑๔.๔๐ น.	พัก (รับประทานอาหารเช้าเสริม (นม))	
๑๔.๔๐ - ๑๕.๐๐ น.	กิจกรรมเกมการศึกษา	
๑๕.๐๐ - เป็นต้นไป	เตรียมตัวกลับบ้าน	

๘.๕ หน่วยการจัดประสบการณ์

๘.๕.๑ หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ ปี)

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ปฐมนิเทศ	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ	
๒	บุคคลและสถานที่รอบตัวเด็ก	โรงเรียนของเรา	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ	
๓	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ตัวเรา	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒	
๔	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หนูทำได้	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒	
๕	บุคคลและสถานที่รอบตัวเด็ก	ครอบครัวมีสุข	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ของเล่น	

๖	สิ่งต่างๆตัวเด็ก	อาหารที่มีประโยชน์	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ของเล่น	
๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูฝน	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การรับประทานอาหาร	
๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ข้าว	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การเข้าแถว	
๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ปลอดภัยไว้ก่อน	
		- การเก็บของใช้ส่วนตัว	
สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๑๐	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันเฉลิม	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๑๑	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันแม่	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การแบ่งปัน	
๑๒	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	รักเมืองไทย	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การแต่งกาย	
๑๓	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ของเล่นของใช้	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๑๔	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ชุมชนของเรา	
		ความสะอาดและความไม่ทนต่อการทุจริต	

		- ของเล่น	
๑๕	สิ่งต่างๆรอบตัว	ต้นไม้ที่รัก ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การรับประทานอาหาร	
๑๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ดิน หิน ทราย ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การเข้าแถว	
๑๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	สัตว์น่ารัก ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การเก็บของใช้ส่วนตัว	
๑๘	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	การคมนาคม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๑๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	รู้รอบปลอดภัย ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๒๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ลอยกระทง ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแบ่งปัน	
๒๑	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	กลางวัน กลางคืน ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแบ่งปัน	
๒๒	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ค่านิยมไทย ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแต่งกาย	
๒๓	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันชาติ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแต่งกาย	
๒๔	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เศรษฐกิจพอเพียง ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	

		- การทำกิจวัตรประจำวัน	
๒๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เทคโนโลยีและการสื่อสาร ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๒๖	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันขึ้นปีใหม่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง	
๒๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สนุกกับตัวเลข STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความโปร่งใส	
๒๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ขนาด รูปร่าง รูปทรง STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความตื่นรู้ / ความรู้	
๒๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันเด็ก วันครู STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ต้านทุจริต	
๓๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	โลกสวยด้วยสีสัน STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า	
๓๑	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูหนาว - ความเอื้ออาทร	
๓๒	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	แรงและพลังงาน STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การรับประทานอาหาร	
๓๓	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	เสียงรอบตัว STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การช่วยเหลือเพื่อน	
๓๔	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	รักการอ่าน STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การใช้กระดาษ	
๓๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ปริมาตร น้ำหนัก พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	

		- ความรับผิดชอบต่อตนเอง	
๓๖	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูร้อน	
		พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	
		- ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	

๘.๕.๒ หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)

ลำดับที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	รอบรู้เรื่องร่างกาย การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ	
๒	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	เรียนรู้ประสาทสัมผัส การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ	
๓	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	อาหารหลัก ๕ หมู่ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒	
๔	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ความปลอดภัยใกล้ตัว การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒	
๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เด็กดีมีความพอเพียง การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ของเล่น	
๖	บุคคลและสถานที่รอบตัวเด็ก	สายใยครอบครัว การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ของเล่น	
๗	บุคคลและสถานที่รอบตัวเด็ก	บ้านแสนสุข	

		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การรับประทานอาหาร	
๘	บุคคลและสถานที่รอบตัวเด็ก	ฉันทรักโรงเรียน การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การเข้าแถว	
๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ชุมชนสร้างสุข - การเก็บของใช้ส่วนตัว	

ลำดับที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๑๐	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ประชาคมอาเซียน การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๑๑	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ต้นไม้ให้คุณค่า การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การแบ่งปัน	
๑๒	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สัตว์โลกน่ารัก การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การแต่งกาย	
๑๓	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ปรากฏการณ์บนท้องฟ้า การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๑๔	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	น้ำ ดิน รอบตัว ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ของเล่น	
๑๕	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การรับประทานอาหาร	

๑๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ของเล่นของใช้มีคุณค่า	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การเข้าแถว	
๑๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	สนุกกับการเดินทาง	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การเก็บของใช้ส่วนตัว	
๑๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	รอบรู้พลังงาน	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๑๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๒๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	วิทยาศาสตร์ชวนคิด	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแบ่งปัน	
๒๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	สำรวจตัวเรา	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแบ่งปัน	
๒๒	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	สำรวจประสาทสัมผัส	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแต่งกาย	
๒๓	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	เด็กดีมีความสามารถ	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแต่งกาย	
๒๔	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ป้องกันภัยอันตราย	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๒๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	คุณธรรมสร้างได้ในใจเรา	
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๒๖	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	สายใยจากแม่	

		STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง	
๒๗	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	สายใยจากพ่อ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความโปร่งใส	
๒๘	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ความหลากหลายในชุมชน STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความตื่นรู้ / ความรู้	
๒๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	สถานที่สำคัญในอาเซียน STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ต้านทุจริต	
๓๐	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ชาติไทยของเรา STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า	
๓๑	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	เรารักพืชพันธุ์ไม้ - ความเอื้ออาทร	

ลำดับที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๓๒	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ค้นหาชีวิตสัตว์โลก STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การรับประทานอาหาร	
๓๓	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ บอกลกาลเวลา STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การช่วยเหลือเพื่อน	
๓๔	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	รอบรู้ฤดูกาล STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การใช้กระดาษ	
๓๕	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	อากาศสดชื่น พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความรับผิดชอบต่อตนเอง	
๓๖	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	สีสนั่นชวนมอง พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	

๓๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ไขล้่มลูก	
๓๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เรียนรู้การเดินทาง	
๓๙	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ทดลองคิดประดิษฐ์ของเล่น	
๔๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สนุกกับคณิตศาสตร์	

๙. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้

๙.๑ การจัดสภาพแวดล้อม

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลองและต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว อีกครั้งสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากเปลี่ยนเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและ กระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ของหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย ตามบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพื่อส่งผลให้ บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ ภายใต้บรรยากาศที่มีความสุขไม่เคร่งเครียดด้วย กฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือยากต่อการปฏิบัติ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จึงจัดแบ่งเป็น ๓ ด้าน

การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่อง การตอบสนองความต้องการพื้นฐาน และการเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดการจึงมีเป้าหมายให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อนามัยที่ดีมีพื้นที่ในการตอบสนอง การทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคล่องตัว และตอบสนองการทำ กิจกรรมที่หลากหลาย ลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย ความอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น ความสะดวกที่จะทำให้รู้สึกคล่องตัว สดใส กระฉับกระเฉง ความพร้อมของห้องเรียนในสถานศึกษาที่มีลักษณะกายภาพที่ดีคือ มีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีแสงสว่างพอเพียง มีความสงบที่จะทำให้กิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิ มีที่ให้เก็บวัสดุของใช้และผลงาน มีที่จัดแสดงเพื่อการสื่อสารข้อมูล แต่ละจุดของพื้นที่จะต้องสะดวกในการเข้าออก พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

สภาพแวดล้อมในห้องเรียน หลักการสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัยความสะอาด เป็นเป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นมั่นใจ และมีความสุข โดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

๑) การจัดวางวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการเพื่อให้เด็กสามารถใช้หรือทำกิจกรรม ได้สะดวกด้วยตนเอง

๒) วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรให้มีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

๓) การจัดพื้นที่ในห้องเรียนควรจัดให้เหมาะสม เลือกที่ตั้งครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่างๆ และมุมประสบการณ์ โดยคำนึงถึงทิศทางลม แสงสว่างพอเพียงต่อการทำกิจกรรม ไม่มีแสงสว่างส่องรบกวนสายตาเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม ทุกจุดของห้องควรให้มองเห็นได้โดยรวม

๔) สภาพแวดล้อมในห้องปลอดภัยจากสัตว์ แมลง พืช และสารเคมีที่มีพิษ ครุภัณฑ์ โต๊ะ เก้าอี้ ไม่ควรเป็นมุมแหลมที่เป็นอันตราย

๕) การแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมมีดังนี้

๕.๑ พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน

๑) ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน

๒) ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจะทำเป็นกล่อง หรือจะใส่เป็นรายบุคคล

๓) ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องครบตามจำนวนเด็ก

๔) ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของใช้ส่วนตัวผู้สอน

๕) ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๕.๒ พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ควรกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๕.๓ พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน ต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างพอเพียงต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างมีเสริมักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรี ประมาณวันละ ๑ ชั่วโมง การจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑) ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ๓-๕ มุม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพื้นที่และขนาดของห้อง

๒) ควรมีการเปลี่ยนสีของเล่นตามมุม ตามหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และตามความสนใจของเด็ก

๓) ควรจัดให้มีสื่อและผลงานที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้ว จัดวางอยู่ในมุมเล่น เช่น การทดลองอย่างง่าย เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสี เป็นต้น โดยผู้สอนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่น

๔) ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ
อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

๕) ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก เช่น สร้าง
ข้อตกลงร่วมกันว่า เมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

๖) การจัดแสดงผลงานและการเก็บของควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

- จะให้มีที่แสดงผลงาน เสนอภาพวาด งานเขียนนิสระหรืองานปั้น งานประดิษฐ์ของเด็กๆ
- จัดที่แสดงผลงานให้น่าสนใจและสดชื่น
- ให้เด็กเห็นของแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เด็กไม่เคยเห็น
- ส่งเสริมให้เด็กๆ รู้จักเลือกสรรหาว่าจะทำอะไร จะแสดงอะไร
- กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น
- สอนให้รู้จักจัดของเป็นตาม ชนิด/ ประเภท และเลือกของออกมาใช้ตามความต้องการ
- สร้างนิสัยในการเก็บของให้เป็นที่เป็นทาง

ตัวอย่างมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ที่ควรจัดมีดังนี้

มุมบล็อก

เป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ต้นที่มีขนาดและรูปร่างต่าง ๆ กัน เด็กสามารถนำมาเล่นต่อประกอบ
กันเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง นอกจากนี้ควรมีสื่ออื่นๆ เช่นยานพาหนะ หรือ
สัตว์จำลอง ฯลฯ เพื่อประกอบการเล่น

แนวทางการจัด

มุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้ เพราะ
เสียงจากการเล่นต่อไม้บล็อก อาจรบกวนสมาธิเด็กที่อยู่ในมุมหนังสือได้ นอกจากนี้ควรอยู่ห่างจากทางเดินผ่าน
หรือทางเข้าออกของห้อง เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดินหรือเกิดอันตรายจากการเดินสะดุดไม้บล็อกถ้ากรณีเด็กยัง
เล่นไม่เสร็จครูหรือเด็กร่วมกันกำหนดพื้นที่โดยใช้สัญลักษณ์สีหรือเครื่องหมายการจราจรมากันไว้เพื่อให้เด็ก
กลับมาเล่นต่อได้

การจัดเก็บไม้บล็อกเรา นี้ ควรจะวางไว้ในระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่น หรือนำเก็บด้วย
ตนเองได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และควรฝึกให้เด็กหัดจัดเก็บเป็นหมวดหมู่เพื่อความเป็นระเบียบ และสะดวก
ต่อการหยิบใช้และเก็บคืนโดยทำภาพสัญลักษณ์ รูปร่างของไม้บล็อกติดไว้ที่ช่องจัดเก็บ

มุมหนังสือ

ในห้องเรียนควรมีบริเวณที่เงียบ สำหรับให้เด็กได้ดูรูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน
ผู้สอนควรจัดมุมหนังสือให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และทำกิจกรรมตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ

แนวทางการจัด

มุมหนังสือ เป็นมุมที่ต้องการความสงบ ควรจัดห่างจากมุมที่มีเสียง เช่น มุมบล็อก มุมบทบาท
สมมุติ ฯลฯ และควรจัดบรรยากาศจูงใจให้เด็กได้เข้าไปใช้เกิดความรักและทะนุถนอมหนังสือและ ปลุกฝัง

นิสัยรักการอ่าน มีจำนวนหนังสือเพียงพอกับเด็กและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ควรมีการเปลี่ยนหนังสือทุกสัปดาห์ และเลือกหนังสือที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กด้วย

มุมนิทานสมมุติ

มุมนิทานสมมุติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านหรือชุมชนมาเล่น แสดงบทบาทสมมุติ เลียนแบบบุคคลต่างๆ ตามจินตนาการของตน เช่น เป็นพ่อแม่ในมุมนิทาน เป็นหมอ ในมุมนิทานเป็น พ่อค้าแม่ค้าในมุมนิทานร้านค้า ฯลฯ การเล่นดังกล่าวเป็นการปลูกฝังความสำคัญถึงบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง

แนวทางการจัด

มุมนิทานสมมุตินี้ ควรอยู่ใกล้มุม บล็อก หรืออาจจะให้เป็นสถานที่ต่างๆ นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้านโดยสังเกตการเล่นและความสนใจของเด็กว่ามีการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเล่นจากบทบาทเดิมไปสู่รูปแบบการเล่นอื่นหรือไม่ อุปกรณ์ที่นำมาจัดควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน มุมนิทานสมมุติอาจจะเป็นบ้าน/ร้านอาหาร/ร้านขายของ ร้านเสริมสวย โรงพยาบาล ฯลฯ ในขณะเดียวกันอุปกรณ์ที่นำมาจัดให้เด็กควรหมั่นดูแลและทำความสะอาดทุกสัปดาห์ ไม่เป็นอันตราย และความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

มุมวิทยาศาสตร์/มุมธรรมชาติ

มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ เป็นมุมเล่นที่ผู้สอนจะรวบรวมสิ่งของต่างๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก

แนวทางการจัด

มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ อาจจะใช้ใกล้ มุมหนังสือ สิ่งของที่จัดวางต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กในขณะที่ใช้หรือเก็บควรอยู่ในระดับที่เด็กหยิบ จับ ดูวัสดุอุปกรณ์ เหล่านั้นได้โดย สะดวกควรปรับเปลี่ยนสิ่งของที่นำมาจัดแสดง อาจมีการจำลองการทดลองอย่างง่าย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณในสถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จะระวังรักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ประกอบด้วย

๑) **สนามเด็กเล่น** ควรมีพื้นผิว หลายประเภท เช่น ดิน ททราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อรวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย การทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอและหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

๒) **ที่นั่งเล่นพักผ่อน** จัดที่นั่งไว้ได้ต้นไม้ร่มเงา อาจใช้กิจกรรมย่อยๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นพื้นที่ให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ ป้ายนิเทศ เพื่อให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

๓) **บริเวณธรรมชาติ** ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ แปลงปลูกพืชสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษา มีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง หรือเศษวัสดุในท้องถิ่น

๔) **ห้องปฏิบัติการ และอาคารประกอบต่างๆ** เช่น โรงอาหาร เรือนเพาะชำ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับเด็กทำกิจกรรมและเรียนรู้ ที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ เป็นการจัดห้องเรียนตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ด้วยความสุข การจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นการจัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะเกิดความสะอาด ปลอดภัย ราบรื่นจากการทำกิจกรรมในห้อง ที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติต่อกันที่เหมาะสมของผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้สอน นอกจากนี้ยังรวมถึงกฎ ระเบียบ กติกา ข้อตกลงที่ทุกคนสามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกัน การจัดบรรยากาศด้านจิตภาพ จึงเป็นเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข ผู้สอนมีท่าทีที่อบอุ่นให้ความมั่นใจแก่เด็ก สนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ มีสถานที่ที่เด็กสามารถมีความเป็นส่วนตัว หรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพัง ต้องการความสงบ ให้อิสระเด็กในการสื่อสาร เคลื่อนไหว ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งข้อตกลงต่างๆ สามารถยืดหยุ่นได้เมื่อจำเป็น การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพมีรายละเอียดดังนี้

บุคลิกภาพผู้สอน

บุคลิกภาพผู้สอนช่วยเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในห้องได้เป็นอย่างดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีกิจกรรมรยาทแบบไทย แต่งกายเหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เต็มใจตอบคำถามของเด็ก พูดกับเด็กด้วยเสียงนุ่มนวลเป็นมิตร และพูดชี้แจงเหตุผลแก่เด็กด้วยน้ำเสียงปกติ

การจัดการชั้นเรียนของผู้สอน

ผู้สอนควรใส่ใจดูแลให้เด็กอยู่ร่วมกันในห้องเรียนอย่างมีความสุข พร้อมทั้งเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตน มีการสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติตนร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ แนวทางปฏิบัติเมื่อเด็กไม่ทำตามข้อตกลง และแก้ไขปัญหาเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับเด็ก

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับเด็กช่วยเสริมสร้างให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย สร้างความมั่นใจในตนเอง และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ผู้สอนควรสร้างความสัมพันธ์กับเด็กด้วยท่าทาง เช่น ยิ้ม สัมผัส ทักทาย และพูดคุยกับเด็ก ดูแลเด็กที่มีปัญหาสุขภาพ ไม่สบาย หรือต้องการกำลังใจ รับฟังเมื่อเด็กพูดด้วย ให้โอกาสเด็กที่ต้องการพูดคุยกับผู้สอน ตอบเมื่อเด็กถาม และยอมรับการช่วยเหลือของเด็ก

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็กในสถานศึกษา จะทำให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเด็กกับเด็ก ผู้สอนควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความรับผิดชอบในการทำงาน ให้เด็กได้ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหา เช่น การจัดของเล่นการดูแลความสะอาดการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา

ผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา ผู้สอนจึงควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองด้วยการจัดทำป้ายนิเทศซึ่งมีสาระเกี่ยวกับเด็กผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน จัดทำจดหมายข่าวถึงผู้ปกครอง หรือการสื่อสารผ่านสื่อและเทคโนโลยี กระตุ้นให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ปกครองเยี่ยมชั้นเรียนของเด็กจัดประชุมพบปะระหว่างผู้ปกครองและผู้สอน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ทำงานอาสาสมัครร่วมกับทางโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมด้านสังคม เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เกิดจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ทางสังคมจากการเล่น การทำกิจกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่让孩子ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดทักษะทางสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้สนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกันทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก พื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆ จัดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เด็กได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ เช่น การกำหนดข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบต่างๆ การแบ่งหน้าที่ การฝึกการมีวินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่ได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและบุคคล ผู้สอนจะต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น กับสิ่งของและกระบวนการต่างๆรวมถึงให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆ และผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้พัฒนาทางร่างกายและสังคม โดยการเตรียมสื่อ วัสดุ ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด ให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและกระบวนการต่างๆ อย่างกว้างขวาง การที่เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดสร้างสรรค์

๙.๒ สื่อ

สื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดการเรียนรู้ ของเด็กอายุ ๔-๖ ปีจำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่ป็นรูปประธรรมหรือมองเห็น จับต้องได้ไปสู่สิ่งที่ป็นนามธรรม เพื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้น การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็น ของเล่นที่เลียนแบบของจริง นิทานและเพลงดังนี้

๑) ของเล่น

ของเล่นเป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็ก ของเล่นช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความมั่นใจในการเล่น ของเล่นอาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุ สิ่งของ เศษวัสดุเหลือใช้รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือเป็นการเลือกซื้อของเล่นที่มีขายในท้องตลาด ซึ่งมีการจัดหาของเล่นให้เด็กก็ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเหมาะสมกับวัยของเด็ก

๑.๑ ลักษณะของเล่นเด็ก ของเล่นเกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กแบ่งเป็น

๑.๑.๑ ของจริง เป็นของเล่นที่เป็นสิ่งหรือเครื่องใช้ในชีวิตรจริง ของจริงที่เด็กเล่นได้ เช่น ข้อน

ถ้วย พลาสติก หม้อ จาน

๑.๑.๒ ของเล่นเลียนแบบของจริง เป็นของเล่นที่สร้างขึ้นให้มีรูปแบบเหมือนของจริง ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน ทำจากวัสดุประเภทไม้ พลาสติก โลหะ กระดาษ ก็ได้ เช่น ตุ๊กตาสัตว์ขนนุ่ม ตุ๊กตาคคน ลูกบอลเด็กเล่น รถเด็กเล่น ของเล่นเครื่องครัว/ เครื่องใช้ในบ้าน

๑.๑.๓ ของเล่นสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่สร้างขึ้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว สามารถประกอบเข้าด้วยกันให้เป็นอะไรก็ได้ตามความต้องการหรือจินตนาการของผู้เล่น เช่น ตัวต่อพลาสติก พลาสติกสร้างสรรค์ บล็อกพลาสติก/ ไม้ วัสดุที่ใช้ในการวาดภาพ/ การปั้น/การประดิษฐ์

๑.๑.๔ ของเล่นเพื่อการศึกษา เป็นของเล่นที่สร้างขึ้น มีรูปแบบช่วยพัฒนาทักษะการ สังเกต ทักษะกล้ามเนื้อมือ ประสานสัมพันธ์กับตา ทักษะการคิด เช่น ไม้บล็อก เกมภาพตัดต่อ เกมโดมิโน

๑.๑.๕ ของเล่นพื้นบ้าน เป็นของเล่นที่ทำจากวัสดุตามธรรมชาติหรือวัสดุที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นด้วยเช่น โม่บายปลาตะเพียน ตะกร้อใบลาน ตุ๊กตาสัตว์ทำจากฟาง กังหันลมใบตาล ล้อกลิ้งไม้ไผ่ นก/ ตุ๊กตาสานใบมะพร้าว กะลารองเท้า ปี่ใบมะพร้าว และปั้นดินเหนียวรูปสัตว์

๑.๒ ประเภทของเล่นเด็ก ของเล่นเด็กมีหลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ของการใช้เล่นแบ่งเป็น

๑.๒.๑ ของเล่นฝึกประสาทสัมผัส เป็นของเล่นที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ในการ มองเห็น ได้ยินและสัมผัส เช่น ของเล่นที่มีผิวสัมผัสเรียบ- ขรุขระ ของเล่น หยิบจับไว้ในมือได้ เสียงเพลง

๑.๒.๒ ของเล่นฝึกการเคลื่อนไหว เป็นของเล่นที่เคลื่อนที่ไปมาได้ กระตุ้นให้เด็ก ใช้กล้ามเนื้อแขน ขา เช่น ลูกบอล ของเล่นลากจูงได้ ของเล่นไชลาน ของเล่นมีล้อเลื่อน

๑.๒.๓ ของเล่นฝึกความสัมพันธ์มือตา เป็นของเล่นที่ฝึกให้เด็กได้พัฒนาการประสาน สัมพันธ์ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อและตาอย่างมีจุดหมาย เช่น กระดานค้อนตอก กล่องหยอดรูปทรง ของเล่น ร้อยลูกปัดเม็ดโต ของเล่นร้อยเชือกตามรู ของเล่นผูกเชือก/รูดเชิข/ติดกระดุม

๑.๒.๔ ของเล่นฝึกภาษา เป็นของเล่นที่ช่วยในการฟัง การสื่อสารทางด้านการฟัง การพูดเล่าเรื่อง เช่น หนังสือภาพนิทาน เทป เพลงเด็ก เครื่องดนตรี หุ่นมือ

๑.๒.๕ ของเล่นฝึกการสังเกต เป็นของเล่นฝึกทักษะการเปรียบเทียบ การจำแนก หรือจัดกลุ่มของ เช่น ของเล่นรูปทรงเรขาคณิต แผ่นภาพจับคู่ บล็อกต่างสีต่างขนาด

๑.๒.๖ ของเล่นฝึกการคิด เป็นของเล่นสอนให้เด็กมีสมาธิและรู้จักแก้ปัญหา คิดใช้ เหตุผล เช่น ภาพตัดต่อ ตัวต่อภาพ ปริศนา บล็อกไม้

๑.๒.๗ ของเล่นฝึกความคิดสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กสร้าง จินตนาการตามความนึกคิดหรือแสดงบทบาทสมมุติ เช่น บล็อกไม้ ตัวต่อ ของเล่นเครื่องครัว ของเล่นร้านค้า ของเล่นเครื่องมือแพทย์

๑.๓ การเลือกของเล่นเด็ก หลักเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้

๑.๓.๑ ความปลอดภัยในการเล่น ของเล่นสำหรับเด็ก อาจทำด้วยไม้ ผ้า พลาสติก

หรือโลหะ ที่ไม่มีอันตรายเกี่ยวกับผิวสัมผัสที่แหลมคม หรือมีชิ้นส่วนที่หลุดหรือแตกหักได้ ตลอดจนทำให้วัสดุที่ไม่มีพิษมีภัยต่อเด็กในสิ่งที่ทำ หรือส่วนผสมในการผลิตมีขนาดเล็กเกินไป จนทำให้เด็กกลืนหรือหยิบใส่รูจมูกหรือเข้าปากได้ รวมทั้งมีน้ำหนักพอเหมาะที่เด็กสามารถหยิบเล่นได้ ๑.๓.๒ ประโยชน์ในการเล่นของเล่นที่ดีควรช่วยสร้างความสนใจของเด็กให้อยากรู้อยากเห็น มีสีสันสวยงามสะดุดตาเด็ก มีการออกแบบที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดและจินตนาการที่จะเล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์หรือแก้ปัญหาช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และการใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งยังเสริมสร้างการพัฒนาประสาทมือและตาให้สัมพันธ์กัน

๑.๓.๓ ประสิทธิภาพในการเล่น ของเล่นที่เหมาะสมในการเล่นควรมีความยากง่ายกับอายุและความสามารถตามพัฒนาการของเด็ก ของเล่นที่ยากเกินไปจะบั่นทอนความสนใจในการเล่นของเด็กและทำให้เด็กรู้สึกท้อถอยได้ง่าย ส่วนของเล่นที่ง่ายเกินไปก็ทำให้เด็กเบื่อไม่อยากจะเล่นได้ นอกจากนี้ของเล่นควรทำให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความแข็งแรงทนทานและปรับเปลี่ยนแปลงใช้ประโยชน์ได้หลายโอกาส หลายรูปแบบเล่นได้หลายคน

๑.๓.๔ ความประหยัดทรัพยากร ของเล่นที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงหรือผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีตราเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมทั่วไป หากแต่เป็นวัสดุของหรือของเล่นที่สามารถจัดหาง่ายๆ มีราคาย่อมเยา และมีอยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยหาซื้อได้ง่ายหรือทำขึ้นเองได้จากภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตารางเกณฑ์พิจารณาการเลือกซื้อของเล่นให้เด็ก

ประเด็นการพิจารณา
๑. ของเล่นที่มีลักษณะปลอดภัยสำหรับเด็กตามวัย สีที่ใช้ เป็นสีที่ปลอดภัย ไม่มีชิ้นส่วนแหลมคมหรือแตกหักง่าย
๒. ของเล่นเหมาะกับวัยของเด็กไม่ยากหรือง่ายเกินไปที่เด็กจะเล่นได้เอง
๓. ของเล่นดึงดูดความสนใจการเล่น ทำทลายความสามารถของเด็ก
๔. ของเล่นมีการออกแบบอย่างพิถีพิถัน มองดูเหมาะกับธรรมชาติของเด็ก
๕. ของเล่นสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้หลากหลาย ใช้เล่นได้หลายแบบ หลายวิธีตามความต้องการของผู้เล่น
๖. ของเล่นมีความคงทนใช้เล่นได้ยาวนาน ไม่บอบสลายง่าย
๗. ของเล่นช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้หลายๆด้านเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๘. ของเล่นช่วยขยายความคิดสร้างสรรค์ของเด็กทำให้เด็กใช้จินตนาการ การคิดทำสิ่งใหม่ๆ
๙. ของเล่นทำให้เด็กมีสมาธิ ใจจดจ่ออยู่กับการเล่นเป็นเวลานานพอควรตามช่วงความสนใจของวัย
๑๐. ของเล่นทำความสะอาดได้ง่าย หรือนำกลับมาเล่นใหม่ได้
๑๑. ของเล่นทำให้เด็กเกิดความรู้สึกดีต่อตนเองและค้นพบความสำเร็จ
๑๒. ของเล่นมีราคาไม่แพงจนเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพของวัสดุและการใช้ประโยชน์

๒. นิทาน

นิทานเป็นสื่อ เครื่องมือและวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็ก การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง จะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือ ถือเป็น การบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านหนังสือในเด็กได้อย่างแยบยล

๒.๑ ประโยชน์ของนิทาน นิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กดังนี้

๒.๑.๑ ด้านร่างกาย การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กจะได้บริหารร่างกายตามเรื่องราวของนิทาน ทำให้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายแข็งแรง

๒.๑.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเด็กจะรู้สึกสนุกสนานมีความสุขที่ได้ฟังเรื่องราวหรือท้องบทกลอนและแสดงท่าทางอย่างอิสระตามความต้องการ เด็กจะมีอารมณ์ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส

๒.๑.๓ ด้านสังคม สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมรอบด้าน

๒.๑.๔ ด้านสติปัญญา การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กสามารถจดจำถ้อยคำ จำประโยคและเรื่องราวในหนังสือได้ รู้จักเรียนแบบคำพูด เข้าใจความหมายของเรื่องที่จะอ่าน รู้จักคิดและรู้จักจินตนาการ

๒.๒ วิธีการเล่านิทานและเรื่องราวสำหรับเด็ก

เมื่อเลือกนิทานเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้แล้ว วิธีการเล่านิทาน หรือเรื่องราวเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจติดตามฟังเนื้อเรื่องจนจบ จึงจำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าด้วย ในการเล่าเรื่องนิทานที่นิยมใช้มี ๒ วิธีดังนี้

๒.๒.๑ การเล่าเรื่องโดยไม่มีอุปกรณ์ เป็นการเล่านิทานเรื่องการบอกเล่าด้วยน้ำเสียงและลีลาของผู้เล่า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) การขึ้นต้นเรื่องที่จะเล่าควรดึงดูดความสนใจเด็ก โดยค่อยๆ เริ่มเล่าด้วยเสียงพูดที่ชัดเจน ลีลาของการเล่าช้า ช้า และเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ

๒) ระดับเสียงที่ใช้ควรดัง และประโยคที่เล่าควรแบ่งเป็นประโยคสั้นๆ แต่ได้ใจความ การเล่าควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรจังหวะการเล่าให้นานและจะทำให้เด็กเบื่อ อีกทั้งไม่ควรมีคำถามหรือคำพูดอื่นๆ ที่เป็นการขัดจังหวะทำให้เด็กหมดสนุก

๓) การใช้ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ควรแสดงให้เห็นสอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร ไม่ควรพูดเนือยๆ เรื่อยๆ เพราะขาดให้ความตื่นเต้น

๔) การนั่งเล่าเรื่อง ควรจัดหาเก้าอี้นั่งให้เหมาะกับระดับสายตาเด็ก ควรเว้นระยะห่างของการนั่งเผชิญหน้าเด็กพอประมาณที่จะสามารถสบตาเด็กขณะเล่าเรื่องได้ทั่วถึง

๕) การใช้เวลาไม่ควรเกิน ๒๐ นาที โดยสังเกตจากท่าทางการแสดงออกของเด็ก ซึ่งไม่ได้ให้ความสนใจจดจ่อกับเรื่องที่เล่า

๖) การเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและวิจารณ์เรื่องที่เล่า ควรใช้คำถามสอบถามความคิดของเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟัง ให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดเห็นภายหลังที่เรื่องเล่าจบลง

๒.๒.๒ การเล่าเรื่องโดยมีอุปกรณ์ช่วย อุปกรณ์ที่ช่วยในการเล่าเรื่องมีหลายประเภท ได้แก่

๑) สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งสามารถนำมาเล่าเรื่องราวประสบการณ์ได้แก่เด็กได้ อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งแวดล้อมได้แก่สัตว์ พืช บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ ข่าวและเหตุการณ์ ตลอดจนสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

๒) วัสดุเหลือใช้ สิ่งของที่ไม่เป็นที่ต้องการ แต่ยังมีประโยชน์ เช่น ภาพจากหนังสือนิตยสาร กิ่งไม้ ของกระดาษ สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเล่าเรื่องได้

๓) ภาพ ใช้รูปภาพที่มีเรื่องราวเล่าได้ เช่น ภาพที่มีเรื่องราวรวมอยู่ในแผ่นเดียวหรือทำเป็นแผ่นภาพพลิกหลายๆแผ่น ขนาดใหญ่พอควรและมีเนื้อเรื่องเขียนไว้ด้านหลัง

๔) หุ่นจำลอง ใช้หุ่นที่ทำด้วยผ้าหรือกระดาษทำเป็นละครหุ่นมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก

๕) สไลด์ประกอบการเล่าเรื่อง ใช้ภาพถ่ายเป็นสไลด์แผ่นฉายใช้ทีละภาพ

๖) หน้ากาก ทำเป็นรูปตัวละคร ใช้วัสดุทำเป็นหน้ากากรูปตัวละครต่างๆ

๗) เทปนิทานหรือเรื่องราว ใช้การเปิดเทปที่มีเสียงเล่าเรื่องราว

๘) นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่อง ใช้นิ้วมือเคลื่อนไหวเป็นตัวละครต่างๆ

๒.๓ การอ่านนิทาน

การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้สอน เพราะหนังสือคืออาหารสมองและอาหารใจ หนังสือคือความสุข หนังสือคือเพื่อน หนังสือคือแหล่งเรียนรู้ของเด็กไปตลอดชีวิต การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็ก จึงเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญของชีวิตให้เด็ก เด็กจะรักหนังสือได้จากการที่ผู้สอนอ่านหนังสือที่เด็กชอบให้ฟังแล้วเล่าเท่าที่เด็กเรียกร้องต้องการ เด็กจะรู้สึกพอใจและมีความสุขมาก ในขณะที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟัง และจะตื่นโตขึ้นมาเป็นคนรักหนังสือ และรักการอ่านหนังสือ การการอ่านนิทานให้เด็กฟัง คือการอ่านหนังสือที่ไม่ปล่อยให้เด็กเดินทางไปคนเดียว หรือเป็นผู้รับฟังเพียงอย่างเดียว แต่ผู้สอนต้องมีส่วนร่วมไปกับเด็กด้วย นิทานเป็นสื่อสำหรับผู้สอนในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีเด็กที่เติบโตมาด้วยการหล่อหลอมให้ฟังนิทาน มักจะเป็นเด็กที่ใช้ภาษาได้ดีมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่ไม่ได้ถูกหล่อหลอมมาด้วยหนังสือหรือนิทาน อีกทั้งเด็กที่มีนิสัยรักการอ่านจะพัฒนาในด้านอื่นๆได้อย่างรวดเร็วตามมา เช่น สมอง พฤติกรรมและอารมณ์ที่ดี

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก

๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือ ปิดฝุ่นให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย

๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยบอกชื่อสื่อ วัตถุประสงค์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุงพร้อมสื่อที่ผลิต

๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการ และเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

๙.๓ แหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญคือ เป็นแหล่งการศึกษาตามความสนใจและความต้องการตามอัธยาศัยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การสืบเสาะหาความรู้ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสร้างเสริมประสบการณ์ด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยขอเสนอแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการ การเรียนรู้ในชุมชน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชนและธรรมชาติดังนี้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด และในชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ เภสบาลตำบล สถานีตำรวจ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ ต่างๆ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกประเภทหนึ่ง เป็นสถาบันของชุมชนที่มีอยู่ในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชน เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญในวัด หรือ ศาสนสถาน ซึ่งเป็นสถานที่ทำบุญตามประเพณี ตลาด ร้านขายของชำ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนชาวบ้าน สถานีอนามัย ป่าทุกแห่ง ล้วนเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่เปิดกว้างสร้างบรรยากาศและจินตนาการการเรียนรู้ของเด็ก

แหล่งเรียนรู้ภายใน	แหล่งเรียนรู้ภายนอก
<ul style="list-style-type: none"> ◆ อาคารเรียนต่างๆ ◆ ห้องสมุด / ICT ◆ ห้องคอมพิวเตอร์ ◆ ห้องประชุม ◆ ห้องแนะแนว ◆ ห้องพยาบาล ◆ สวนเกษตรพอเพียง ◆ ศาสตร์พระราชา ◆ ห้องลูกเสือ ◆ ห้องวิชาการ ◆ ห้องสหกรณ์โรงเรียน ◆ สนามเด็กเล่น ◆ สวนสุขภาพ ◆ สนามกีฬา 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ โรงเรียนต่างๆ ในเขตเทศบาลตำบลนาหวาง ◆ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ◆ วัดท่าพุด

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้าน / ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สถานศึกษาเชิญมาให้ความรู้แก่ ครู / นักเรียน ได้แก่ การทำไร่นาสวนผสม การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงหอยเชอรี่ การทำนา การตัดผม ฯลฯ

๑๐. การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๔-๖ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นความรับผิดชอบของผู้สอนที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องโดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนาหรือสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กและสรุปผลการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าเด็กบรรลุตามสภาพที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด ผู้สอนควรวางแผนและพัฒนาการจัดประสบการณ์อย่างไรต่อไป โดยมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรยึดหลักการ ดังนี้

๑. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ การวางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ เป็นภารกิจหนึ่งของผู้สอนโดยเริ่มต้นจาก

๑.๑ นำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติด้วยการออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้

๑.๒ กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๑.๓ เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้สอนจะต้องวางแผนและออกแบบว่าในแต่ละวัน แต่ละกิจกรรมจะสังเกตพฤติกรรมใด สังเกตเด็กคนใดบ้าง และนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลต่อไป

๒. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน การประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้านตามหลักการนี้ คือ การประเมินพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาซึ่งต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์แต่ละวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องนั่นเอง

๓. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็ก เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลให้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ ความน่าเชื่อถือของผลการประเมินจึงเป็นสิ่งสำคัญผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตนของเด็กเป็นระยะๆ ตลอดปีการศึกษา มีจำนวนครั้งในการสังเกตพฤติกรรมอย่างเหมาะสมและเพียงพอก่อนจะสรุปหรือให้ระดับคุณภาพของพฤติกรรมตามสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละวัย

๔. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ เนื่องจากแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับตัวเด็ก ทั้งการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา การเล่นและการเรียนรู้ของเด็กภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ดังนั้น การประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ด้วยวิธีการสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การ

สนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก จึงเป็นวิธีการประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเด็กวัยนี้ ผู้สอนจึงไม่ควรใช้แบบทดสอบที่ใช้กระดาษและดินสอในการเขียนตอบ เพื่อประเมินพัฒนาเด็กวัยนี้

๕. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนตามสภาพที่พึงประสงค์รวบรวมได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ผู้สอนต้องนำไปเทียบเกณฑ์การให้ระดับคุณภาพใจ แต่ละสภาพที่พึงประสงค์ ตัวอย่างและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศในระดับห้องเรียนว่า เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการใดบ้างเป็นจุดเด่นหรือควรได้รับการส่งเสริม และนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลและใช้เป็นข้อมูลสื่อสารกับผู้ปกครองในการเสริมศักยภาพเด็กเป็นรายบุคคลต่อไป

แนวทางการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕) กำหนดเป้าหมายคุณภาพของเด็กปฐมวัยโดยยึดพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

๑) **พัฒนาการด้านร่างกาย** เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถของร่างกายในการเคลื่อนไหวสุขภาพอนามัยที่ดีรวมถึงการใช้มือกับตาที่ประสานสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมต่างๆ

การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย การประเมินน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์สุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี การรู้จักความปลอดภัย การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การเล่นและการออกกำลังกายและการใช้กล้ามเนื้อเล็กอย่างประสานสัมพันธ์กัน

๒) **พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ** เป็นความสามารถในการแสดงอารมณ์และความรู้สึก โดยที่เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์และแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เพื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

การประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจ ความสนใจ ความสามารถ และมีความสุขในการทำงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวความรับผิดชอบในการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริตและรู้สึกภูมิใจ ความเมตตากรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน ตลอดจนการประหยัด อดออม และพอเพียง

๓) **พัฒนาการด้านสังคม** เป็นความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ปรับตัวในการเล่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ รู้กาลเทศะ สามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับเด็กอื่น รู้จักรวมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน ปฏิบัติตามข้อตกลงในการเล่น รู้จักรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง

การประเมินพัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย การประเมินความมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การระวังภัยจากคนแปลกหน้าและสถานการณ์ที่เสี่ยง

อันตราย การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีสัมมาคารวะและมารยาทตามวัฒนธรรมไทย รักความเป็นไทย การยอมรับความเหมือนความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔) พัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางสมองที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อม ด้วยการรับรู้ สังเกต จดจำ วิเคราะห์ รู้คิด รู้เหตุผล และแก้ปัญหา ทำให้สามารถปรับตัวและเพิ่มทักษะใหม่ ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ภาษา สื่อความหมายและการกระทำ เด็กวัยนี้สามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุและสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้นแต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผล ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้นในส่วนของพัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยนี้ เป็นระยะพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีโอกาสใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่างๆ ในรูปของการสนทนา ตอบคำถาม เล่าเรื่อง นิทานและทำกิจกรรมต่างๆ

การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการอ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ การทำงานศิลปะ การแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวตามจินตนาการและความสร้างสรรค์ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการแสดงหาความรู้

สำหรับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕) ได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยใช้เป็นจุดหมายในการพัฒนาและการประเมินเด็กให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต สร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงต้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

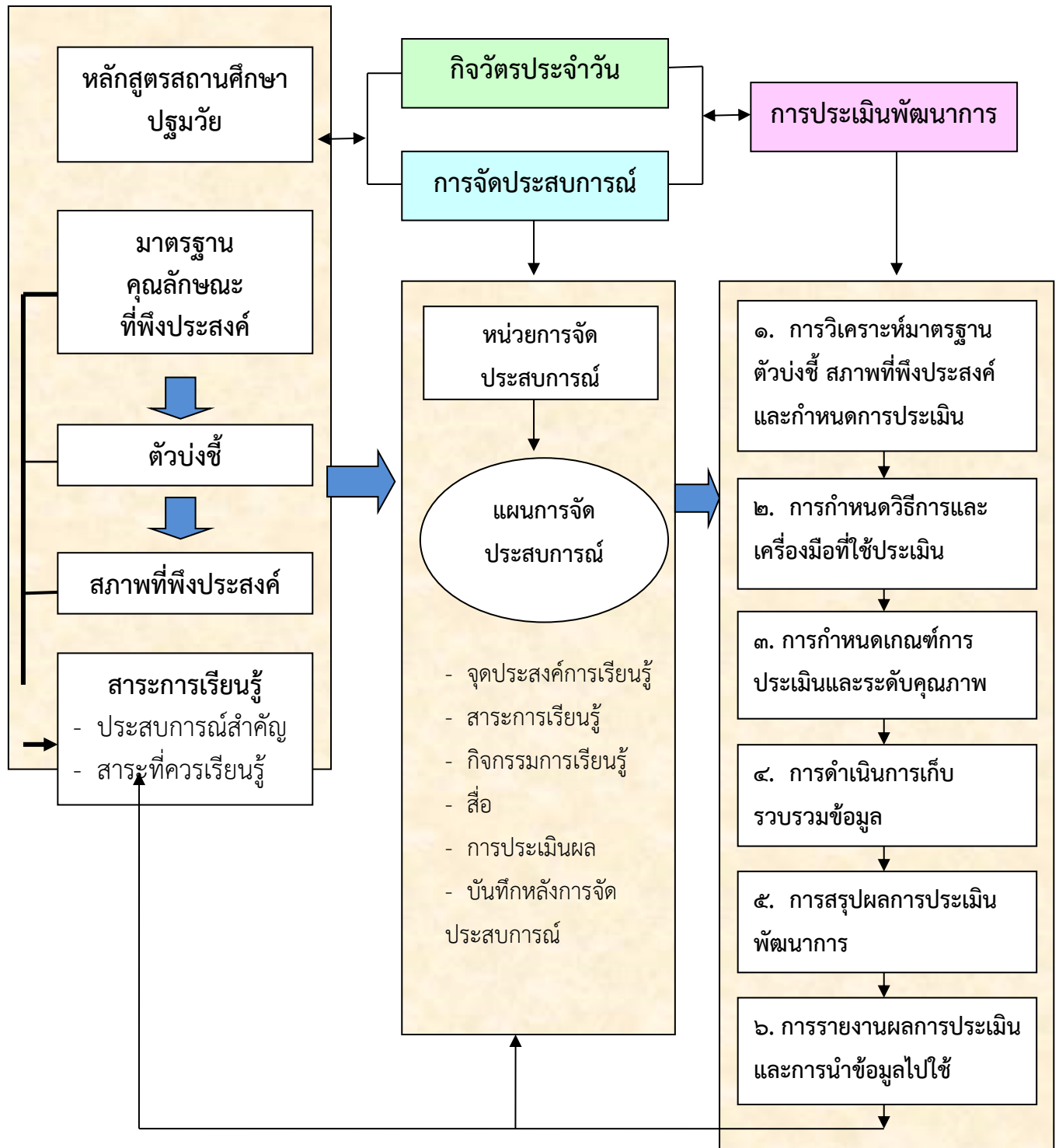
มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕) กับการประเมินพัฒนาการ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น เกิดขึ้นในห้องเรียนขณะจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็ก มีขั้นตอนดังนี้

๑. การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และการกำหนดประเด็นการประเมิน

ผู้สอนต้องวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และกำหนดสิ่งที่จะประเมินจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เพื่อวางแผนการประเมินพัฒนาการและการตรวจสอบทบทวนความถูกต้อง ความครอบคลุมและความเชื่อมโยง อันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ดังนี้

๑.๑ การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์

การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์ ได้มีวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีที่สอดคล้องของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำสภาพที่พึงประสงค์ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยเรียนรู้นั้นๆ และกำหนดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม หรือใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามที่สถานศึกษากำหนดในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สอนต้องวางแผนการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

๑.๒ การกำหนดประเด็นการประเมิน เป็นการกำหนดพัฒนาการที่ต้องการประเมิน คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่นำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ซึ่งครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และเชื่อมโยงไปยังจุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน ดังนั้น ประเด็นการประเมินจึงประกอบไปด้วยจุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยเรียนรู้นั้นๆ

เมื่อกำหนดประเด็นการประเมินได้แล้วให้พิจารณาว่า ในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้สามารถเก็บข้อมูลการประเมินได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และจากกิจวัตรประจำวันโดยการตรวจสอบข้อมูลที่เกิดจากจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เนื่องจากกิจวัตรประจำวันของเด็กเป็นสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำซ้ำๆ จนเกิดเป็นทักษะและมีการพัฒนาจนเป็นลักษณะนิสัย

๒. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ

เมื่อผู้สอนกำหนดประเด็นการประเมินพัฒนาการได้ชัดเจนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ ครูผู้สอนต้องวางแผนและกำหนดวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับกิจกรรม เช่น ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก ฯลฯ

วิธีการที่ครูผู้สอนเลือกใช้ต้องมากกว่า ๒ วิธีการ หรือใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งวิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

๒.๑ การสังเกตและการบันทึก แบ่งออกเป็น ๒ แบบ ได้แก่ ๑) การสังเกตแบบเป็นทางการ คือ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และ ๒) การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ คือ การสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ครูผู้สอนต้องจดบันทึกสิ่งที่รวบรวมได้จากการสังเกตอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและมีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็กปฐมวัยสามารถใช้แบบง่ายๆ ดังนี้

๑) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบเป็นทางการ โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสังเกต (สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้) ระบุชื่อ นามสกุล เด็ก วัน เดือน ปี เกิด ว่างล่วงหน้า รวมทั้งชื่อผู้ทำการสังเกต ดำเนินการสังเกตโดยบรรยายพฤติกรรมเด็กที่สังเกตไว้ตามประเด็น ผู้สังเกตต้องบันทึกวัน เดือน ปีที่ทำการสังเกตแต่ละครั้ง ข้อมูลการสังเกตที่ครูผู้สอนบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมเด็กได้ดีขึ้น และทราบว่าเด็กแต่ละคนมีจุดเด่น มีความต้องการ มีความสนใจ หรือต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใดบ้าง

๒) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบไม่เป็นทางการ เป็นการบันทึกพฤติกรรม เหตุการณ์ หรือจากการจัดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน โดยระบุชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิดเด็ก ผู้สังเกต วัน เดือน ปีที่บันทึก อาจบันทึกโดยใช้การบรรยาย ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำอย่างไร ซึ่งจะเน้นเฉพาะเด็กรายกรณีที่ต้องการศึกษา ควรมีรายละเอียดและข้อมูลที่ชัดเจน ครูผู้สอนควรบรรยายสิ่งที่เด็กทำได้มากกว่าสิ่งที่เด็กทำไม่ได้ และวิเคราะห์ประเด็นการประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบ ข้อมูลในการบันทึกต้องเป็นตามความเป็นจริง ซึ่งข้อดีของการบันทึกรายวัน คือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็กจะช่วยครูผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล รวมทั้งช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลสำหรับวินิจฉัยเด็กได้ชัดเจนขึ้นว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหา หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้องและเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ของครูให้ดียิ่งขึ้น

๓) แบบสำรวจรายการ โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสำรวจ (สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้) ระบุชื่อ นามสกุลเด็ก วัน เดือน ปีเกิด ล่วงหน้า มีการกำหนดรายการพฤติกรรมที่ต้องการสำรวจละเอียดขึ้น และกำหนดเกณฑ์ในการสำรวจพฤติกรรม เช่น ปฏิบัติ-ไม่ปฏิบัติ ทำได้-ทำไม่ได้ เป็นต้น ช่วยให้ครูสามารถบันทึกได้สะดวกขึ้น ควรมีการสำรวจพฤติกรรมในเรื่องเดียวกันอย่างน้อย ๓ ครั้ง เพื่อยืนยันว่าเด็กทำได้จริง

ข้อพึงระวังในการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก

ระหว่างการสังเกต ไม่ควรแปลความพฤติกรรมของเด็ก ให้สังเกตการแสดงออกของเด็กที่เด็กใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คือ ตา หู จมูก ลิ้น และร่างกายหรือสัมผัส การแปลความจะดำเนินการหลังเสร็จสิ้นการสังเกตในส่วนของการบันทึก ครูอาจบันทึกย่อหรือทำสัญลักษณ์ไว้และบันทึกเป็นหลักฐานทันทีเมื่อมีเวลา

๒.๒ การบันทึกการสนทนา เป็นการบันทึกการสนทนาทั้งแบบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก ความสามารถในการคิดรวบยอด การแก้ปัญหา รวมถึงพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกประจำวัน โดยระบุ ชื่อ นามสกุล อายุเด็ก ภาคเรียนที่ และกิจกรรมที่ใช้สนทนา ช่องที่ใช้ในการบันทึกในแบบสนทนาให้ระบุ วัน เดือน ปี / คำพูดของเด็ก / ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่สะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กสอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการผ่านสภาพที่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง

๒.๓ การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ครูผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระจะทำให้ครูผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

การเตรียมการก่อนการสัมภาษณ์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ กำหนดคำถาม/คำถามที่จะพูดกับเด็ก ควรเป็นคำถามที่เด็กสามารถตอบได้หลากหลายไม่มีผิด/ถูก

การปฏิบัติขณะสัมภาษณ์ ครูผู้สอนควรสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง สร้างสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นไม่เคร่งเครียด ใช้คำถามที่กำหนดไว้ถามเด็กทีละคำถาม ให้เด็กมีโอกาสคิดและมีเวลาในการตอบคำถามอย่างอิสระ ใช้ระยะเวลาสัมภาษณ์ไม่ควรเกิน ๑๐ นาที

หลังการสัมภาษณ์ บันทึกในแบบสัมภาษณ์ ให้บันทึกคำพูดของเด็กตามความเป็นจริง หลังเสร็จการสัมภาษณ์ครูผู้สอนค่อยพิจารณาข้อมูลจากคำพูดเด็กและลงความคิดเห็นที่สะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็ก สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการผ่านสภาพที่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง

๒.๔ สารนิทัศน์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อการประเมินพัฒนาการ

การจัดทำสารนิทัศน์ (Documentation) เป็นการจัดทำข้อมูลที่เป็นหลักฐานหรือแสดงให้เห็นร่องรอยของการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งหลักฐานและข้อมูลที่บันทึกเป็นระยะๆ จะเป็นข้อมูลอธิบายภาพเด็ก สามารถบ่งบอกถึงพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สารนิทัศน์จึงเป็นการประมวลผลที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดประสบการณ์ของครูและร่องรอยผลงานของเด็ก จากการทำกิจกรรมที่สะท้อนถึงพัฒนาการในด้านต่างๆ การจัดทำสารนิทัศน์จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่

๑) **พอร์ตโฟลิโอสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล** เช่น การเก็บชิ้นงานหรือภาพถ่ายเด็กขณะทำกิจกรรมมีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการบันทึกเสียง บันทึกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในงานที่เด็กทำ เป็นต้น

๒) **การบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับ** เช่น การสอนแบบโครงการ (Project Approach) สามารถให้สารนิทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งประสบการณ์การ

เรียนรู้ของเด็กและการสะท้อนตนเองของครู เด็กกับเด็ก การบันทึกของครู การบรรยายของพ่อแม่ผู้ปกครอง ในรูปแบบหนังสือหรือจดหมาย แม้กระทั่งการจัดแสดงบรรยายสรุปให้เห็นภาพการเรียนรู้ทั้งหมด

๓) การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็ก เช่น ใช้แบบสังเกตพัฒนาการ การบันทึกสั้น

๔) การสะท้อนตนเองของเด็ก เป็นคำพูดหรือข้อความที่สะท้อนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกจากการสนทนา การอภิปรายแสดงความคิดเห็นของเด็กขณะทำกิจกรรม ซึ่งอาจบันทึกด้วย เทคโนโลยีบันทึกเสียง หรือบันทึกภาพ

๕) ผลงานรายบุคคลและรายกลุ่ม ที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ ความสามารถ ทักษะ จิตินิยมของเด็ก ครูสามารถนำผลงานของเด็กมาใช้พิจารณาพัฒนาการและกระบวนการทำงานของเด็ก ครูส่วนใหญ่มักจะเก็บผลงานการเขียนและผลงานศิลปะ อย่างไรก็ตามครูควรเก็บผลงานหลากหลายประเภทของเด็ก เช่น ภาพเขียน การร่วมระดมความคิดเห็นและเขียนออกมาในลักษณะใยแมงมุม การแสดงออกทางดนตรี การก่อสร้างในรูปแบบต่างๆ ตัวอย่างคำพูด เป็นต้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการเก็บข้อมูลหลักฐานเพื่อประเมินการเรียนรู้และประเมินพัฒนาการของเด็กวัยข้างต้น

➤ การจัดทำสารนิทัศน์ที่หลากหลายจะช่วยครูในแง่ของการตรวจสอบคุณภาพของการศึกษาที่ดี เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันเน้นการประเมินเพื่อตรวจสอบความเข้มแข็งของการศึกษา ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้บางหน่วยงานนำแบบทดสอบมาตรฐานซึ่งไม่เหมาะสมมาประเมินเด็กปฐมวัย

➤ ผู้สอนที่จัดทำสารนิทัศน์อย่างสม่ำเสมอ จะจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้สอดคล้องปัญหาและพัฒนาการเด็ก ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสมองอย่างชัดเจน สารนิทัศน์สามารถช่วยครูให้จัดประสบการณ์ได้ตรงประเด็น เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวกับสมอง พบว่า เด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี หากเข้าไปมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับความรู้สึกและอารมณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น เด็กรู้สึกต่อการอ่านอย่างไร? เด็กต้องการเรียนอ่านหรือไม่? ความรู้สึกนี้จะมีผลกระทบต่อ การอ่านของเด็กในระยะยาว ดังนั้นการทดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานไม่ช่วยเด็กเลยในด้านจิตใจและความสามารถ ซึ่งต่างจากการใช้สารนิทัศน์ในการประเมิน จากผลการวิจัย พบว่า สมองจะทำงานต่อเนื่อง ไม่แยกส่วน เป็นวิชาหรือเป็นเรื่อง ดังนั้น การใช้แบบทดสอบประเมินเป็นการแยกส่วนของสมอง ซึ่งจะบอกถึงความสามารถในการบูรณาการความรู้ของเด็กที่แท้จริง แต่การรวบรวมผลงานของเด็กจะบอกให้ครูรู้ว่า เด็กคิดและบูรณาการความคิดของตนอย่างไร

๒.๕ การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก เป็นการประเมินการเจริญเติบโตด้านร่างกายของเด็ก ซึ่งการพิจารณาการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วๆ ไปอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก สำหรับแนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

๒.๕.๑ การประเมินการเจริญเติบโต โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติในการแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งใช้สำหรับติดตามการเจริญเติบโตโดยรวม

ข้อควรคำนึงในการประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

- ๑) เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านการเจริญเติบโต บางคนรูปร่างอ้วนบางคนผอม บางคนรูปร่างใหญ่ บางคนรูปร่างเล็ก
- ๒) ภาวะโภชนาการเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับขนาดของรูปร่าง แต่ไม่ใช่สาเหตุเดียว
- ๓) กรรมพันธุ์ เด็กอาจมีรูปร่างเหมือนพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่ง ถ้าพ่อหรือแม่เตี้ย ลูกอาจเตี้ยและกรณีนี้อาจมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยได้และมักจะเป็นเด็กที่ทานอาหารได้น้อย
- ๔) ช่วงครึ่งหลังของขวบปีแรก น้ำหนักเด็กจะขึ้นช้า เนื่องจากหวั่งเล่นมากขึ้นและความอยากอาหารลดลง

๒.๕.๒ การตรวจสุขภาพอนามัย เป็นการตรวจสอบที่แสดงคุณภาพชีวิตของเด็ก โดยพิจารณาความสะอาด สิ่งผิดปกติของร่างกายที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการเจริญเติบโตของเด็ก

๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพ ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง ๔ ด้าน ในแต่ละสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การผ่านตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น ในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาควรกำหนดในลักษณะเดียวกัน สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่จะประเมิน เป็นระบบตัวเลข เช่น ๓, ๒, ๑ หรือเป็นระบบที่ใช้คำสำคัญ เช่น ดี, พอใช้, ควรส่งเสริม ตามที่สถานศึกษากำหนด

การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพ

ระบบตัวเลข	ระบบที่ใช้คำสำคัญ	ความหมาย
๓	ดี	ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุ เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์
๒	พอใช้	ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุ เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ โดยมีการกระตุ้น
๑	ควรส่งเสริม	ไม่ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุที่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์

เพื่อนำไปสู่การกำหนดเกณฑ์การประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕) สถานศึกษาอาจกำหนดคำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพของสภาพที่พึงประสงค์ของพัฒนาการแต่ละด้านเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

คำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพ

ด้านร่างกาย : กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัวได้อย่างคล่องแคล่ว
๒ หรือ พอใช้	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัวเป็นบางครั้ง

๑ หรือ ควรส่งเสริม	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องไม่ได้
--------------------	---

ด้านอารมณ์ : สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ และมีความสุขขณะทำงานทุกช่วงกิจกรรมศิลปะ
๒ หรือ พอใช้	แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ และมีความสุขขณะทำงานบางช่วงกิจกรรมศิลปะ
๑ หรือ ควรส่งเสริม	ไม่แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ ขณะทำงานช่วงกิจกรรมศิลปะ

ด้านสังคม : ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอด้วยตนเอง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอตามความจำเป็นทุกครั้ง
๒ หรือ พอใช้	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอตามความจำเป็น เป็นบางครั้ง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	ใช้สิ่งของเครื่องใช้เกินความจำเป็น

ด้านสติปัญญา : เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	เขียนชื่อตนเองตามแบบได้ ตัวอักษรไม่กลับหัว ไม่กลับด้าน ไม่สลับที่ และเขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเองได้
๒ หรือ พอใช้	เขียนชื่อตนเองตามแบบได้ มีอักษรตามตัวกลับหัว กลับด้านหรือสลับที่มีความพยายามที่จะเขียนข้อความที่คิดขึ้นเอง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	เขียนชื่อตนเองไม่ได้ หรือเขียนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นตัวอักษร

๔. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผู้สอนวางแผนการประเมินพัฒนาการแล้วควรทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุย หรือสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงาน/ชิ้นงานของเด็กอย่างเป็นระบบ เพื่อรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกคนแล้วสรุปลงในแบบบันทึกผลการประเมินสภาพที่พึงประสงค์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ ผู้สอนควรเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยสภาพที่พึงประสงค์ ๑ ตัว ควรได้รับการประเมินพัฒนาการอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อ ๑ ภาคเรียน ระยะเวลาควรเป็นประเมินเพื่อความก้าวหน้าไม่ควรเป็นการประเมินเพื่อตัดสินพัฒนาการของเด็ก ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์ จึงเป็นการสะสมเพื่อยืนยันว่าเด็กเกิดพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์นั้นๆ ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือ

๕. การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยต่อปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและสมดุล ผู้สอนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่แสดงถึงพัฒนาการของเด็กอย่าง

ต่อเนื่อง มีการประเมินซ้ำของพฤติกรรมนั้นๆ เพื่อยืนยันความเชื่อมั่นของผลการประเมิน สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ให้ครบทุกสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กรายตัวบ่งชี้ ายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และในภาพรวมพัฒนาการรายด้านของเด็กแต่ละคนตามลำดับ

สถานศึกษาควรสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กรายตัวบ่งชี้ ายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และในภาพรวมของพัฒนาการรายด้าน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง สำหรับแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละตัวบ่งชี้ควรใช้ฐานนิยม (Mode) ไม่ควรนำค่าระดับคุณภาพของสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าเฉลี่ย ในกรณีมีฐานนิยมมากกว่า ๑ ฐานนิยม คือ มีระดับคุณภาพซ้ำมากกว่า ๑ ระดับคุณภาพ การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงปรัชญาการศึกษา และหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้เพื่อพัฒนาเด็กต่อไป

๖. การรายงานผลการประเมินพัฒนาการและการนำข้อมูลไปใช้

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเป็นการสื่อสารให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินพัฒนาการและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง การรายงานผลการประเมินพัฒนาการสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงพัฒนาการแต่ละด้านที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๖.๑ จุดมุ่งหมายการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

- ๑) เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
- ๒) เพื่อให้ผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๓) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดใช้ประกอบการในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๖.๒ ข้อมูลในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

๖.๒.๑ ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลามาเรียน บันทึกผลการประเมินพัฒนาการตามหน่วยการเรียนรู้ บันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น และบันทึกผลการพัฒนาการรายบุคคล และจัดทำสารสนเทศที่สะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ได้รับทราบความก้าวหน้า ความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็กเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาเด็ก

๖.๒.๒ ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการจัดประสบการณ์และคุณภาพของเด็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครอง

และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล โดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กให้ เกิดพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดนำเอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการของผู้เรียน

๖.๒.๓ ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรเป็นรายสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร การศึกษา ผู้เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา ในการยกระดับคุณภาพเด็กปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

๖.๓ ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ สถานศึกษาสามารถเลือกลักษณะข้อมูลสำหรับการ รายงานได้หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับวิธีการรายงานและสอดคล้องกับการให้ระดับผลการประเมิน พัฒนาการ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรายงานและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รับรายงานแต่ละ ฝ่ายลักษณะข้อมูลมีรูปแบบ ดังนี้

๖.๓.๑ รายงานเป็นตัวเลขหรือค่าที่เป็นตัวแทนระดับคุณภาพการพัฒนารายงานของเด็กที่เกิด จากการประมวลผล สรุปตัดสินข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก ได้แก่

- ระดับผลการประเมินพัฒนาการมี ๓ ระดับ คือ ๓, ๒ , ๑
- ผลการประเมินคุณภาพ “ดี” “พอใช้” และ “ควรส่งเสริม”

๖.๓.๒ รายงานโดยใช้สถิติ เป็นการรายงานจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือข้อความให้เป็น ภาพแผนภูมิหรือเส้นพัฒนาการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็กที่ดีขึ้น หรือควรได้รับการ พัฒนาอย่างไร เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

๖.๓.๓ รายงานเป็นข้อความ เป็นการบรรยายพฤติกรรมหรือคุณภาพที่ครูผู้สอนสังเกตพบ เพื่อรายงานให้ทราบว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบว่าเด็กมีความสามารถ มีพฤติกรรมตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรอย่างไร

๖.๔ เป้าหมายของการรายงาน

การดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย บุคลากรหลายฝ่ายมาร่วมมือ ประสานงานกันพัฒนาเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้มีพัฒนาการทักษะ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรได้รับ การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ ของเด็กเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย	การใช้ข้อมูล
ผู้สอน	- วางแผนและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็ก - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์
ผู้บริหารสถานศึกษา	- ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา
พ่อ แม่ และผู้ปกครอง	- รับทราบผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก

	- ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งการดูแลสุขภาพอนามัย ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก
คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	- พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา/หน่วยงานต้น สังกัด	- ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา - นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและให้ความช่วยเหลือการพัฒนา คุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัด

๖.๕ วิธีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ โดยบันทึกข้อมูลในแบบรายงานต่างๆ สามารถใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และรับรองผลพัฒนาการของเด็ก เช่น แบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวเด็ก แฟ้มสะสมงานของเด็กรายบุคคล นอกจากนี้ การรายงานคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบในระดับหน่วยงานอาจใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยประจำปี จุลสารหรือวารสารของโรงเรียน หรืออาจมีการให้ข้อมูลกับผู้ปกครองในลักษณะการให้คำปรึกษาหรือทางการส่งจดหมายส่วนตัว ฯลฯ

๑๑. การบริหารจัดการหลักสูตรศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย จึงประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

มีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

๑) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕) และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ

๓) คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก ได้แก่ ผู้สอน พี่เลี้ยง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและคุณสมบัติของบุคลากร เช่น

- มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา/การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

- มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค
- มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย
- พุดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้
- มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด
- มีความอดทน ชยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติต่อเด็ก
- มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ ของเด็ก และตัดสินใจปัญหา

ต่างๆ อย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรมชาติ

- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

๔) ส่งเสริมและจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

๕) ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๖) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๗) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา

๘) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

๙) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ

๑๐) กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

๑๑) กำกับติดตามให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและให้มีความทันสมัย

๒. ผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาและเต็มตามศักยภาพ ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

- ทำหน้าที่วางแผน จัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ

- จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

- ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๒. บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเอง และผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ในชีวิตประจำวันในการแสวงหาคำตอบ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล
- จัดประสบการณ์กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง
- จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กปฏิบัติผ่านการเล่นได้เต็มศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน
- สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
- จัดกิจกรรมการเล่น ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ
- ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- จัดการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพและการจัดประสบการณ์ของตนให้มีประสิทธิภาพ

๓) บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

- สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
- ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
- ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก
- ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี
- จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล
- ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๔) บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

- นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
- ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
- จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร/กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์และทันสมัย ทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยและพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูดูแลให้การศึกษาแก่เด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- ๑) มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นเพื่อนำไปกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบกำหนด แผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอน
- ๒) ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ โดยเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กต่อเนื่องและมีความหมายต่อเด็ก
- ๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๔) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
- ๕) อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก
- ๖) ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ๗) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
- ๘) มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ชุมชน/ท้องถิ่น

ชุมชนท้องถิ่น มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

- ๑) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารจัดการของสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง
- ๒) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา
- ๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้ มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง
- ๔) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- ๕) ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๖) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีความสำคัญมากในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการออกแบบพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การจัด

สภาพแวดล้อมในและนอกห้องเรียน การจัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินพัฒนาการโดยมีมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็ก สถานศึกษาจึงควรมีกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ดังนี้

๑) สสำรวจและประเมินความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย และนำข้อมูลมาจัดทำแผนการพัฒนาตนเองทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

๒) พัฒนาบุคลากรปฐมวัยในด้านการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการจัดประสบการณ์ เทคนิค วิธีการ จัดประสบการณ์ เทคนิคการควบคุมชั้นเรียน และด้านอื่นๆ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม PLC เป็นต้น

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีมุมความรู้โดยการจัดการเอกสารด้านหลักสูตร แนวทางการจัดประสบการณ์ตลอดจนองค์ความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๔) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรปฐมวัยมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมปรึกษาและวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้ครูเข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตนในการนำหลักสูตรไปสู่วิธีปฏิบัติส่งผลดีต่อการทำงานร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เป็นอย่างดี

การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนหนองอ้อวิทยาคม พ.ศ.๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕) มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดหาและจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดงบประมาณส่งเสริมกิจกรรม การเรียนรู้ / โครงการ การทัศนศึกษานอกสถานที่ การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับปฐมวัยและการนิเทศ กำกับ ติดตาม

๒) จัดหา จัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน จัดซื้อและจัดหาสื่อของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามมุมประสบการณ์ต่างๆ การพัฒนาสนามเด็กเล่นและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการจัดเตรียมของใช้ส่วนตัวให้แก่เด็กตามความจำเป็น เพื่อการดูแลอนามัยส่วนบุคคลและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเด็กได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

๓) กำกับติดตามการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

๔) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้เป็นไปตามหลักการพัฒนาเด็กทุกช่วงวัย ระดมทรัพยากรในการ

จัดหาครูที่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัย พี่เลี้ยงเด็ก ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

การนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ

การนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบและเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) ประชุมผู้บริหารและครูปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการจัดทำปฏิทินการนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

๒) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๓) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามแผนการนิเทศและนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรปฐมวัยตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง

๔) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้ส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพของหลักสูตร การปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมต่อไป ซึ่งแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

๑. การประเมินก่อนนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ เป็นการประเมินกระบวนการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ควรดำเนินการดังนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยฉบับเดิม ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรที่ผ่านมามีผลสำเร็จอะไรบ้าง มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา การประเมินพัฒนาการ นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผลการสอบถามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๒) การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง เหมาะสมเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน องค์กร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขเอกสารหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ

๓) การประเมินความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินความพร้อมและความพอเพียงด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ด้านบุคลากรมีจำนวนพอเพียงหรือไม่ มีคุณลักษณะพร้อมที่จะจัดประสบการณ์อย่างน้อยเพียงใด ด้านเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความพร้อมและพอเพียงต่อการจัดประสบการณ์หรือไม่ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์มีพอเพียงหรือไม่ เพื่อการจัดการพัฒนาหรือการจัดซื้อจัดหา ให้ทันต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ประเมินโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม การตรวจสอบรายการ หรือการสอบถาม

๒. การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้างประเด็นการประเมิน ได้แก่ วางแผนการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมและบุคลากร การนิเทศ การฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร การจัดปัจจัยและสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมและพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การเลือกใช้สื่อจัดการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ ความรู้ความสามารถของครูและบุคลากร และประเด็นประเมินเกี่ยวกับการจัดมุมประสบการณ์ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรระหว่างการใช้วิธีนิเทศ ติดตาม การสอบถาม การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกต

๓. การประเมินหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบหลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และสรุปผลภาพรวมของหลักสูตรที่จัดทำว่าบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยหรือไม่ บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาส่วนใดบ้างปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างไร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ การบรรลุผลตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ มาตรฐาน การบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่กำหนดไว้ ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การบริหารจัดการหลักสูตร และการเชื่อมต่อของการศึกษา ประเมินโดยใช้วิธีการตรวจสอบรายการ การศึกษาเอกสาร การสอบถาม หรือการสนทนากลุ่ม

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน วางแผน และการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมินต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

๑๒. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๓ - ๖ ปี)

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปปรับใช้ได้ ทั้งในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และศักยภาพของเด็กแต่ละประเภทเพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดโดยดำเนินการดังนี้

๑. เป้าหมายคุณภาพเด็ก หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสารการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาเด็ก สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือปรับใช้ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาเด็ก เพื่อนำไปทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. การประเมินพัฒนาการ จะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของเด็ก อาทิ เด็กที่พิการอาจต้องมีการปรับการประเมินพัฒนาการที่เอื้อต่อสภาพเด็ก ทั้งวิธีการเครื่องมือที่ใช้ หรือกลุ่มเด็กที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน

๑๓. การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะ

ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบ การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการเชื่อมต่อโดยเฉพาะระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๓ – ๖ ปี กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมต่อการศึกษา ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

๑.๑ จัดประชุมครูระดับปฐมวัยและครูระดับประถมศึกษาาร่วมกันสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อครูทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารด้านหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาไว้ให้ครูและบุคลากรอื่นๆได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ศึกษาดูงาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะครูในระดับเดียวกันเท่านั้น

๑.๔ จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๑.๕ จัดให้มีการพบปะ หรือการทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย เพื่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียน การสอนของบุตรหลานตนได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กในบางโอกาส

๑.๗ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัยศึกษาและก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจ การศึกษาทั้งสองระดับ และให้ความร่วมมือในการช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

๒. ครูระดับปฐมวัย

ครูระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กของตนแล้ว ควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยครูอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ครูระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับครูตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

๓. ครูระดับประถมศึกษา

ครูระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับครูและห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้องเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระเช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าถึงแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วแต่เด็กยังต้องการความรักความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัย และควรให้ความร่วมมือกับครูและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 ชั้นอนุบาลปีที่ ๒
 พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้

วิธีการประเมิน

๑. อาสาสมัครนำอบอุ่นร่างกาย
๒. ครูอธิบายและสาธิตวิธีการกระโดดขาเดียว โดยเล่นเกมนายพรานจับนกเขา ดังนี้
 - ๒.๑ ครูชี้ดวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง ๔ เมตร
 - ๒.๒ เลือกเด็ก ๑๐ คน คนที่ ๑ เล่นเป็นนายพราน โดยยกขาข้างใดข้างหนึ่งแล้วกระโดดไปแตะตัวเพื่อนเพื่อนที่เหลืออีก ๙ คน ให้วิ่งหนีไปไม่ให้แตะได้ แต่ต้องอยู่ภายในวงกลม
 - ๒.๓ ครูและเพื่อนที่เหลือคอยดู
 - ๒.๔ ให้เด็กทุกคนทดลองเล่น โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นนายพราน
๓. ครูคอยดูและสังเกตพร้อมจดบันทึกประเมินผลเป็นรายบุคคล
๔. สนทนาซักถามความรู้สึกลงและให้เล่นอิสระ
๕. ทำความสะอาดร่างกายและกลับเข้าชั้นเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ โดยไม่เสียการทรงตัว
ปานกลาง	หมายถึง	กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ แต่หยุดพักบ่อย
ควรเสริม	หมายถึง	กระโดดขาเดียวได้ แต่เสียการทรงตัว

๒. รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง

วิธีการประเมิน

๑. อาสาสมัครนำอบอุ่นร่างกาย
๒. ครูอธิบายและสาธิตวิธีรับลูกบอล ดังนี้
 - ๒.๑ ให้เด็กเข้าแถวเป็นรูปวงกลม
 - ๒.๒ ครูโยนลูกบอลให้อาสาสมัครรับด้วยมือทั้งสอง
 - ๒.๓ รอบที่ ๑ ครูโยนลูกบอลให้เด็กทุกคนให้เด็กทดลองรับเป็นรายบุคคล
 รอบที่ ๒ ให้เด็กรับลูกบอลที่ครูโยน ครูคอยสังเกตความก้าวหน้าในการรับลูกบอลของเด็ก
 - ๒.๔ ให้เด็กเล่นอิสระโดยมีเพื่อนคนหนึ่งเป็นคนโยนลูกบอล ครูคอยดูและสังเกตพร้อมจดบันทึกประเมินผลเป็นรายบุคคล
๓. สนทนาซักถามความรู้สึกลง
๔. ให้เด็กเล่นอิสระ
๕. ทำความสะอาดร่างกาย

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	รับลูกบอลด้วยมือทั้งสองได้ ๒ - ๓ ครั้ง
ปานกลาง	หมายถึง	รับลูกบอลด้วยมือทั้งสองได้ ๑ - ๒ ครั้ง
ควรเสริม	หมายถึง	รับลูกบอลไม่ได้แม้แต่ครั้งเดียว

๓. เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้วิธีการประเมิน

๑. อาสาสมัครนำอบอุ่นร่างกาย
๒. ครูอธิบายและให้อาสาสมัครสาธิตการเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้า
 - ๒.๑ อาสาสมัคร ๑ คน เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าโดยไม่จับราวบันได
 - ๒.๒ ให้เด็กทุกคนทดลองเดิน
 - ๒.๓ ครูคอยสังเกตการขึ้นลงบันไดสลับเท้าของเด็กเป็นรายบุคคล พร้อมบันทึก
๓. ชักถามความรู้สึก ให้เล่นอิสระ
๔. ทำความสะอาดร่างกายและกลับเข้าชั้นเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้แต่ช้า
ควรเสริม	หมายถึง	เด็กเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้ช้าและต้องพักเท้าก่อนก้าวเดิน

ต่อไป

๔. เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้วิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กร่วมสนทนาถึงรูปสี่เหลี่ยม
๒. ให้เด็กเขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบ
๓. ครูคอยดูและบริการวัสดุ อุปกรณ์ เช่น กระดาษ สีเทียน ให้เด็ก
๔. เด็กเขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ความสามารถในการเขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบ มี มุม มีด้านที่ชัดเจน
ปานกลาง	หมายถึง	ความสามารถในการเขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ แต่มีมุม มีด้าน ไม่ชัดเจน
ควรเสริม	หมายถึง	ในการเขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ มีมุม มีด้าน ไม่ชัดเจน และบอกว่าตัวเองทำอะไร

๕. ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้วิธีการประเมิน

๑. ครูแจกกระดาษขาว A ๔ ที่ทำเป็นแนวเส้นตรงมีรอยเส้นประ
๒. ให้เด็กใช้กรรไกรตัดกระดาษแนวเส้นตรงที่มีรอยเส้นประเหล่านั้น
๓. ครูคอยดูและสังเกตความสามารถในการตัดกระดาษ
๔. บันทึกพฤติกรรมประเมินผลเป็นรายบุคคล
๕. เก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ดี
ปานกลาง	หมายถึง	ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ แต่มีรอยหยัก
ปรับปรุง	หมายถึง	ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้บ้าง แต่ไม่ตัดตามแนวเส้นที่กำหนด

๖. ความกระฉับกระเฉงไม่อยู่เฉยวิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. เด็กปฏิบัติตามอย่างคล่องแคล่วว่องไว
๓. ครูคอยดูและสังเกตการเคลื่อนไหวของเด็ก

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถเคลื่อนไหวทุก ๆ ส่วนของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถเคลื่อนไหวทุก ๆ ส่วนของร่างกายได้แต่ช้า
ควรเสริม	หมายถึง	เด็กสามารถเคลื่อนไหวทุก ๆ ส่วนของร่างกายได้ช้า ต้องให้ครูหรือเพื่อนคอยเตือน

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 ชั้นอนุบาลปีที่ ๒
 พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

๑. แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์

วิธีการประเมิน

- ครูเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความต้องการและอารมณ์ เช่น เจ็บ เหนื่อย หิว ง่วง เบื่อ ไม่ชอบ รัก โกรธ กลัว ดีใจ เสียใจ ฯลฯ
- ครูคอยดูและสังเกตพฤติกรรม พร้อมประเมินผลเป็นรายบุคคลหลาย ๆ ครั้ง

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ที่กำหนดได้ถูกต้อง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ที่กำหนดได้บางเรื่อง
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กแสดงออกทางอารมณ์ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ

๒. เริ่มรู้สึกชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น

วิธีการประเมิน

- ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมเพื่อแสดงความสามารถของแต่ละบุคคล เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น ดินน้ำมัน

การร้อยลูกปัด การเล่นตามมุม

- ครูคอยดูและสังเกตพฤติกรรม ในขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
- ครูคอยประเมินผล โดยสังเกตพฤติกรรมจากกิจกรรมอื่น

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ชื่นชม ยอมรับแสดงความภาคภูมิใจ และชมผลงานของเพื่อนด้วยตนเอง และผู้อื่น
ปานกลาง	หมายถึง	ชื่นชม ยอมรับแสดงความภาคภูมิใจ และชมผลงานของตนเอง และผู้อื่น โดยมีเพื่อนหรือครูคอยชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	แสดงสีหน้าท่าทางเฉย ๆ ไม่แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของตนเอง และผู้อื่น

๓. ชอบทำทนายผู้ใหญ่

วิธีการประเมิน

- ครูเปิดโอกาสให้เด็กสนทนาด้วยความเป็นกันเอง
- ครูสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคลหลาย ๆ ครั้ง

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กกล้าแสดงออกและทำทนายผู้ใหญ่ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กกล้าแสดงออก และทำทนายผู้ใหญ่
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กไม่กล้าแสดงออก แม้ครูและเพื่อน ๆ จะคอยกระตุ้น

๔. ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติตามตารางกิจกรรมประจำวันตามหน่วยการเรียนรู้
๒. ครูคอยดูแลและสังเกตพฤติกรรมในการเป็นผู้นำ

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กเล่นและทำกิจกรรมกับผู้อื่นโดยเรียกร้องความสนใจตลอดเวลา
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กเล่นและทำกิจกรรมกับผู้อื่นโดยเรียกร้องความสนใจเป็นบางเวลา
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กเล่นและทำกิจกรรมกับผู้อื่นโดยแยกตัวตามลำพัง

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ ๒
พัฒนาการด้านสังคม

๑. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน
๒. ครูคอยดูแลสังเกตความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่น การแต่งตัว การเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม การใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคล่องแคล่ว การรับประทานอาหาร การช่วยเหลือเพื่อน การช่วยเหลืองานครู การแปรงฟัน การปูที่นอน เก็บที่นอน ฯลฯ
๓. ครูให้เด็กปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการแต่งตัว การไปห้องส้วม โดยครูดูแล แนะนำ เสริมแรงให้เด็กปฏิบัติด้วยตนเอง
๔. ครูประเมินผลโดยสังเกตหลาย ๆ ครั้ง ก่อนตัดสินผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ความสามารถในการแต่งตัว ไปห้องส้วมได้ด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	ความสามารถในการแต่งตัว ไปห้องส้วมได้โดยครูและเพื่อนช่วย
ปรับปรุง	หมายถึง	ความสามารถในการแต่งตัว ไปห้องส้วมได้โดยครูและเพื่อนช่วยเหลือบ่อย ๆ และบางกิจกรรมทำไม่ได้

๒. เล่นร่วมกับคนอื่นได้

วิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง
๒. เด็กปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยกลุ่มที่รวมกันจะสลับกัน โดยการรวมกลุ่มตามความสนใจทำกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ การปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สร้างสรรค์ เล่นอิสระ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เกมการศึกษา
๓. ครูประเมินผลการทำกิจกรรมของเด็กร่วมกับเพื่อนเป็นรายบุคคล โดยการสังเกตหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่ขัดแย้งกันในกลุ่ม
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้บางกิจกรรมโดยไม่มีข้อขัดแย้งกันในกลุ่ม
ปรับปรุง	หมายถึง	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ในเวลาจำกัดงานจึงไม่สำเร็จ

๓. รอคอยตามลำดับก่อน - หลัง

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมตารางกิจกรรมประจำวัน
๒. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาถึงระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกันในสังคม

๓. เด็กและครูร่วมกันอภิปรายถึงเรื่องการเข้าแถว การแย่งชิง และการรอคอย
๔. ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรม เช่น การตีมนม การเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จนแน่ใจว่ารู้จักการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถรอคอยได้
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถรอคอยได้บางโอกาส
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กไม่สามารถปฏิบัติตนในการรอคอยได้

๔. แบ่งของให้คนอื่น

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน
๒. ครูดูแลและสังเกตพฤติกรรมการช่วยเหลือเพื่อนและแบ่งปันสิ่งของของผู้อื่นจากกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ สร้างสรรค์ เสรี เสริมประสบการณ์ กลางแจ้ง เกมการศึกษา
๓. ครูดูแลและสังเกตพฤติกรรมการแบ่งปันให้ผู้อื่น

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	แบ่งปันของให้คนอื่นเป็นประจำด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	แบ่งปันของให้คนอื่นได้โดยการชี้แนะ ขอร้องจากเพื่อนและครู
ปรับปรุง	หมายถึง	ไม่ยอมแบ่งปันของให้คนอื่นเลย แม้เพื่อนและครูจะขอร้อง

๕. เก็บของเล่นเข้าที่

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน
๒. ครูดูแลและสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน เช่น การเล่น การทำงานรายบุคคล รายกลุ่ม ว่ามีการเก็บของเข้าที่จากการทำกิจกรรมหรือเล่นเสร็จแล้ว หลาย ๆ ครั้ง

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถเก็บของเล่นเข้าที่ได้ทุกครั้ง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถเก็บของเล่นเข้าที่ได้บางครั้ง
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กไม่เก็บของเล่นเลย

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 ชั้นอนุบาลปีที่ ๒
 พัฒนาการด้านสติปัญญา

๑. จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้

วิธีการประเมิน

๑. ครูนำผ้าห่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้เด็กดมกลิ่น
 - มะนาว , มะกรูด , หัวหอม , กระเทียม , น้ำหอม , แอมโมเนีย แล้วบอกกลิ่น
๒. ครูนำแถบบันทึกเสียงมาให้เด็ก ๆ ฟัง แล้วให้เด็กบอกเสียง ดังนี้
 - ฝนตก , แตรรถ , นกหวีด , โกล์ , ฟาร์ม , ฟาผ่า , เสียงกริ่ง , เสียงโทรศัพท์ , เสียงประทัด
๓. ครูให้เด็กชิมรสน้ำต่าง ๆ ดังนี้
 - น้ำเปล่า , น้ำโซดา , น้ำมะนาว , น้ำเกลือ , น้ำเชื่อม
๔. ครูนำของมาให้เด็กดูตาเปล่าและปิดตาแล้วตอบคำถาม ดังนี้
 - ตู๊กตา , บล็อกไม้ , นกหวีด , ฉิ่ง
๕. ครูนำวัสดุต่อไปนี้มาให้เด็กคลำ และจำแนกพื้นผิว
 - ถั่วเขียว , ก้อนหิน , ข้าวเปลือก , สำลี , บล็อกไม้ , ฟองน้ำ

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถจำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ ๔ ลักษณะด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถจำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ ๓ ลักษณะด้วยตนเอง แต่บางกิจกรรมครูและเพื่อนชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กสามารถจำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ ๑ - ๒ ลักษณะด้วยตนเอง บางกิจกรรมครูและเพื่อนชี้แนะ บางกิจกรรมทำไม่ได้

๒. บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้

วิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กสนทนาเพื่อสร้างความคุ้นเคยและให้เด็กบอกชื่อ นามสกุลตนเอง
๒. ครูประเมินและบันทึกผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กบอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ถูกต้อง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กบอกชื่อหรือนามสกุลได้โดยครูหรือเพื่อนชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กไม่สามารถบอกชื่อหรือนามสกุลได้ แม้ครูหรือเพื่อนชี้แนะ

๓. พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ

วิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กสนทนาตามตารางกิจกรรมประจำวัน

๒. ประเมินผลความสามารถของเด็กในการพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองจากตารางกิจกรรมประจำวัน และหน่วยการเรียนรู้ โดยผ่านการสนทนา ซักถาม สัมภาษณ์ความสามารถในการแก้ปัญหา และตอบคำถามดังนี้

- ถ้าดินสอของเด็ก ๆ หัก เด็ก ๆ จะทำอย่างไร
- ถ้าเด็ก ๆ วังชนคุณครู เด็ก ๆ จะทำอย่างไร
- เด็ก ๆ ปวดปัสสาวะ อุจจาระ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร
- ถ้าเด็ก ๆ เกือบสิ่งของได้ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร

๓. ครูประเมินผลและบันทึกผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กประสบความสำเร็จ ปัญหาหมดไป ทำได้ราบรื่นบ่อย ๆ ตั้งแต่ ๕ ครั้งขึ้นไปด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	ความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กประสบความสำเร็จ ปัญหาหมดไป ทำได้ราบรื่นบ่อย ๆ ตั้งแต่ ๓ - ๔ ครั้งขึ้นไปด้วยตนเอง
ปรับปรุง	หมายถึง	ความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กประสบความสำเร็จ ด้วยการชี้แนะของครูและเพื่อน ๆ หากปล่อยให้คิดแก้ปัญหาเอง เด็กจะทำไม่สำเร็จ

๔. สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง

วิธีการประเมิน

๑. เด็กปฏิบัติกิจกรรมเล่าข่าวและเหตุการณ์ หรือปฏิบัติกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน เช่น วาดภาพ

ปั้นดินน้ำมัน เล่นตามมุม และให้นำเสนอผลงาน

๒. ครูนำสนทนา ให้เด็กเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง

๓. ครูประเมินและบันทึกผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบเล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่องได้
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบเล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่องได้ โดยครูและเพื่อนคอยชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบเล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่องได้ เพียงการตอบคำถามเมื่อครูถามและตอบได้โดยการชี้แนะของครูหรือเพื่อน

๕. สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

วิธีการประเมิน

๑. เด็กปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น วาดภาพ ปั้นดินน้ำมัน พับสี เป่าสี พับกระดาษ เป็นต้น

๒. ครูคอยดูแลและบันทึกพฤติกรรม พร้อมทั้งจัดแสดงผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล

๓. การประเมินผลโดยการเก็บชิ้นงานครั้งก่อนเปรียบเทียบกับผลงานชิ้นปัจจุบันดูความก้าวหน้าของผลงานเป็นรายบุคคล และบันทึกผลการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ผลงานที่เด็กสร้างขึ้นมีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ
ปานกลาง	หมายถึง	ผลงานที่เด็กสร้างขึ้นมีความก้าวหน้าไม่สม่ำเสมอ ดีขึ้น ลดลง สลับกันไป
ปรับปรุง	หมายถึง	ผลงานอยู่ที่เดิม ไม่มีการพัฒนาผลงานของตนเอง

๖. รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

วิธีการประเมิน

๑. ครูสร้างสถานการณ์หรือเล่นิทานให้เด็กฟัง
๒. ให้เด็กสนทนาและใช้คำถาม “ทำไม”
๓. ครูดูแลและสังเกตการใช้คำถาม
๔. ครูบันทึกและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กใช้คำถาม “ทำไม” ได้ด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กใช้คำถาม “ทำไม” ได้โดยครูและเพื่อนคอยชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กใช้คำถาม “ทำไม” ไม่ได้

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 ชั้นอนุบาลปีที่ ๓
 พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้

วิธีการประเมิน

๑. อาสาสมัครนำอบอุ่นร่างกาย
๒. ครูและอาสาสมัครอธิบายและสาธิตการกระโดดขาเดียว โดยเกมกระต่ายขาเดียว ดังนี้
 - ๒.๑ เลือกเด็ก ๕ คน คนที่ ๑ เล่นเป็นกระต่ายขาเดียว โดยยกขาข้างใดข้างหนึ่งกระโดดไปแต่ละตัวเพื่อนให้ได้ เพื่อนที่เหลือวิ่งหนีไปให้แตะไม่ได้
 - ๒.๒ ครูและเพื่อนคอยดู
 - ๒.๓ ให้เด็กทุกคนทดลองเล่น โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นกระต่าย
๓. ครูคอยดูและสังเกตพร้อมจดบันทึกประเมินผลเป็นรายบุคคล
๔. สนทนาซักถามความรู้สึกและให้เล่นอิสระ
๕. ทำความสะอาดร่างกายกลับเข้าชั้นเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ โดยไม่เสียการทรงตัว
ปานกลาง	หมายถึง	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ แต่ต้องหยุดพัก
ปรับปรุง	หมายถึง	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ไม่ต่อเนื่อง เสียการทรงตัว

๒. รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง

วิธีการประเมิน

๑. อาสาสมัครนำอบอุ่นร่างกาย
๒. ครูและอาสาสมัครอธิบายและสาธิตวิธีรับลูกบอลด้วยมือทั้งสอง
 - ๒.๑ ให้เด็กเข้าแถวเป็นรูปวงกลม
 - ๒.๒ ครูโยนลูกบอลลงพื้นโดยกะให้ลูกบอลกระดอนขึ้นแล้วเด็กสามารถรับได้ด้วยมือทั้งสอง
 - ๒.๓ รอบที่ ๑ ครูโยนลูกบอลให้กระดอนหน้าเด็กทุกคน ให้เด็กทรงรับลูกบอลเป็นรายบุคคล
 - ๒.๔ ให้เด็กรับลูกบอลที่ครูโยน ครูคอยสังเกตความก้าวหน้าในการรับลูกบอลของเด็ก
 - ๒.๕ ให้เด็กเล่นอิสระโดยมีเพื่อนคนหนึ่งเป็นคนโยนลูกบอลให้กระดอนจากพื้น ครูคอยดูและสังเกตพร้อม
- จดบันทึกผลเป็นรายบุคคล
๓. สนทนาซักถามความรู้สึก
๔. ให้เด็กเล่นอิสระ
๕. ทำความสะอาดร่างกายแล้วกลับเข้าชั้นเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	รับลูกบอลได้ ๓ - ๔ ครั้ง
ปานกลาง	หมายถึง	รับลูกบอลได้ ๑ - ๒ ครั้ง
ปรับปรุง	หมายถึง	รับลูกบอลไม่ได้

๓. เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว

วิธีการประเมิน

๑. อาสาสมัครนำอบอุ่นร่างกาย
๒. ครูและอาสาสมัครอธิบายและสาธิตวิธีเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้า ดังนี้
 - ๒.๑ อาสาสมัคร ๑ คน เดินขึ้นลงบันไดโดยไม่จับราวบันได ให้เพื่อนดูและสังเกต
 - ๒.๒ ให้เด็กทดลองปฏิบัติ
 - ๒.๓ ครูคอยสังเกตการเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าเป็นรายบุคคล พร้อมจดบันทึก
๓. สนทนาซักถามความรู้สึกและให้เล่นอิสระ
๔. ทำความสะอาดร่างกายและกลับเข้าชั้นเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
ปานกลาง	หมายถึง	เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้แต่ช้า
ปรับปรุง	หมายถึง	เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าไม่ได้ ต้องพักคูก่อนก้าวเดินต่อไป

๔. เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้

วิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กร่วมสนทนาถึงรูปสามเหลี่ยม
๒. ให้เด็กเขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบโดยครูคอยดูแล และบริการวัสดุ อุปกรณ์ เช่น กระดาษ สี เทียน
๓. เด็กเขียนรูปสามเหลี่ยมได้ถูกต้อง

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ความสามารถในการเขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบมีมุมมีด้านที่ชัดเจน
ปานกลาง	หมายถึง	ความสามารถในการเขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้แต่มีมุมมีด้านไม่ชัดเจน
ปรับปรุง	หมายถึง	ความสามารถในการเขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้แต่มีมุมมีด้านไม่ชัดเจนและบอกไม่ได้ว่าตัวเองทำอะไร

๕. ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด

วิธีการประเมิน

๑. ครูแจกกระดาษรูป
๒. ให้เด็กใช้กรรไกรตัดกระดาษให้เป็นรูป   ตามแนวเส้น
๓. ครูคอยสังเกตความสามารถในการตัดกระดาษ
๔. บันทึกพฤติกรรมและประเมินผลเป็นรายบุคคล
๕. เก็บวัสดุเข้าที่ให้เรียบร้อย

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ตัดได้ตามแนวเส้น โดยไม่มีรอยหยัก เส้นที่ตัดแสดงถึงความเชื่อมั่น
ปานกลาง	หมายถึง	ตัดได้ตามแนวเส้นแต่มีรอยหยัก
ปรับปรุง	หมายถึง	ตัดได้แต่ไม่ตัดตามแนวเส้นที่กำหนด

๖. ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตีตกระทบ ผูกโบว์ที่นอน ฯลฯ

วิธีการประเมิน

๑. ครูสร้างข้อตกลงในการแต่งกาย
๒. ให้เด็กตีตกระทบเสื้อ ผูกโบว์เพื่อเก็บที่นอน
๓. ครูคอยดูและสังเกตการใช้กล้ามเนื้อเล็ก
๔. บันทึกพฤติกรรมและประเมินผลเป็นรายบุคคล
๕. เก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี คล่องแคล่ว และรวดเร็ว
ปานกลาง	หมายถึง	ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ แต่ไม่คล่องแคล่ว
ปรับปรุง	หมายถึง	ใช้กล้ามเนื้อเล็กไม่ได้

๗. ยึดตัวคล่องแคล่ว

วิธีการประเมิน

๑. อาสาสมัครนำอบอุ่นร่างกาย
๒. ครูและอาสาสมัครอธิบายและสาธิตวิธีเดินยีราฟ ดังนี้
 - ๒.๑ ให้เด็กยืนบนปลายเท้า ยืนให้ตัวตรง ชูมือทั้งสองให้สูงทำเป็นยีราฟ เดินโหยง ๆ ไปข้างหน้าด้วย

ปลายเท้า

- ๒.๒ แบ่งกลุ่มให้เด็กทดลองเล่น
๓. สนทนาซักถามความรู้สึก และให้เล่นอิสระ
๔. ครูคอยดูและสังเกตการยึดตัว
๕. บันทึกพฤติกรรม ประเมินผลเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ยึดตัวได้คล่องแคล่วและรวดเร็ว
ปานกลาง	หมายถึง	ยึดตัวได้แต่ไม่คล่องแคล่ว
ปรับปรุง	หมายถึง	ยึดตัวไม่ได้

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ ๓
พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

๑. แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

วิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กร่วมกันท่องคำคล้องจอง “นกกระจิบ นกกระจาบ”
๒. ครูและเด็กร่วมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของคำคล้องจอง
๓. ครูเล่านิทานเรื่อง “นกกระจิบ นกกระจาบ” ให้เด็กฟัง
๔. สนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน โดยใช้คำถามนำในการสนทนา
๕. ครูคอยสังเกตการตอบคำถามของเด็ก โดยช่วยกันตอบคำถาม
๖. ครูประเมินผลการตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานของเด็กเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์เป็นบางเรื่อง
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กแสดงอารมณ์ไม่รู้เรื่อง

๒. ซินชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมเพื่อแสดงความสามารถของแต่ละบุคคล เช่น วาดภาพระบายสี ปั้นดินน้ำมัน ฉีกปะกระดาษ พับกระดาษ ร้อยลูกปัด เล่นตามมุม เกมการศึกษา ฯลฯ
๒. ครูดูแลและสังเกตพฤติกรรม ในขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
๓. ครูให้เด็กแสดงความคิดเห็นในผลงานของตนเองและผู้อื่น

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ชื่นชม ยอมรับ แสดงความภาคภูมิใจและชมผลงานของตนเองและผู้อื่น
ปานกลาง	หมายถึง	ชื่นชม ยอมรับ แสดงความภาคภูมิใจและชมผลงานของตนเองและผู้อื่น โดยมีเพื่อนหรือครูคอยชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	แสดงสีหน้าเฉย ๆ ไม่แสดงความคิดเห็นต่อผลงานตนเองและผู้อื่น

๔. ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติตามตารางกิจกรรมประจำวันตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อประเมินการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เช่น การเล่น การช่วยเหลือ การแบ่งปัน การรอคอย การเสียสละ ฯลฯ
๒. ครูดูแลและสังเกตพฤติกรรมพร้อมทั้งประเมินผลเป็นรายบุคคลหลาย ๆ ครั้ง

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง
ปานกลาง	หมายถึง	ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงแต่ต้องมีครูและเพื่อนๆคอยชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ถึงแม้ว่าครูและเพื่อนๆจะเตือน

คำคล้องจอง

นกกระจิบ นกกระจาบ

มีนกสองตัวเกาะอยู่บนกิ่งไม้	ตัวหนึ่งชื่อนกกระจิบ จิบ ๆ ๆ
ตัวหนึ่งชื่อนกกระจาบ จี๊บ ๆ ๆ	บินไปเจ้านกกระจิบ จิบ ๆ ๆ
บินไปเจ้านกกระจาบ จี๊บ ๆ ๆ	บินมาเจ้านกกระจิบ จิบ ๆ ๆ
บินมาเจ้านกกระจาบ จี๊บ ๆ ๆ	

นิทานเรื่องนกกระจิบ นกกระจาบ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีนกสองตัวเป็นเพื่อนกัน ตัวหนึ่งชื่อนกกระจิบ อีกตัวหนึ่งชื่อนกกระจาบ นกทั้งสองตัวเป็นเพื่อนที่รักกันมากไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ

วันหนึ่งขณะที่ทั้งสองกำลังบินเล่นและบินมาเกาะอยู่บนต้นไม้ นกทั้งสองตัวก็พูดคุยเสียงดัง จิบ ๆ ๆ จี๊บ ๆ ๆ ตามประสาอย่างมีความสุข ก็มีเด็กเกอร์คนหนึ่งถือหนังสือใส่ก้อนหินพร้อมที่จะยิงมาที่นกทั้งสองตัว นกกระจิบมองเห็นก่อนจึงรีบกระพือปีกบอกเป็นสัญญาณให้นกกระจาบรู้ว่ามีคนจะทำอันตราย นกทั้งสองรีบบินขึ้นเพื่อจะหนีให้ทัน แต่เด็กเกอร์ได้ยิงกระสุนถนัดนกกระจาบ นกกระจาบจึงบินไม่สะดวก พยายามบินด้วยความอดทนและความเจ็บปวดจนมาถึงรัง นกกระจิบได้เฝ้าดูอาการเพื่อนรักตลอดเวลา โดยออกไปหาอาหารมาป้อน จนในที่สุดนกกระจาบก็หาย

นกทั้งสองรู้ว่า บริเวณที่ทั้งสองเคยไปนั้นมีอันตราย ก็ไม่บินไปแถวนั้นอีกเลย เพื่อที่จะได้ห่างจากเด็กเกอร์คนนั้น

คำถาม

๑. มีนกชื่ออะไรบ้าง
๒. นกทั้งสองตัวเป็นอะไรกัน
๓. ทำไมนกกระจาบจึงบาดเจ็บ
๔. นกกระจาบถูกยิงที่ใด
๕. ถ้าเด็ก ๆ เจ็บขาหรือเท้า การเดินทางจะเป็นอย่างไร
๖. ถ้าเด็ก ๆ เป็นนกกระจาบ เด็ก ๆ จะรู้สึกอย่างไร
๗. ถ้าเด็ก ๆ เป็นนกกระจิบ เด็ก ๆ จะรู้สึกอย่างไร เมื่อเห็นเพื่อนบาดเจ็บ
๘. เด็ก ๆ จะเลือกเป็นตัวละครใด
๙. ทำไมจึงเลือกเป็นตัวละครนั้น
๑๐. เด็ก ๆ ชอบเพื่อนลักษณะใด

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 ชั้นอนุบาลปีที่ ๓
 พัฒนาการด้านสังคม

๑. ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติตามตารางกิจกรรมประจำวัน
๒. ครูคอยดูแลสังเกตความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่น การเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม การใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคล่องแคล่ว การรับประทานอาหาร การช่วยเหลือเพื่อน การช่วยเหลืองานครู การแปรงฟัน การปูที่นอน เก็บที่นอน
๓. ครูประเมินผลโดยสังเกตหลาย ๆ ครั้ง ก่อนตัดสินผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรด้วยตนเองประจำวันได้
ปานกลาง	หมายถึง	ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรโดยครู และเพื่อนชั้นนำประจำวัน
ปรับปรุง	หมายถึง	ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันโดยครูและเพื่อนเตือนบ่อยๆ และบางกิจกรรมทำไม่ได้

๒. เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันได้

วิธีการประเมิน

๑. เด็กปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยที่กลุ่มจะสลับกันไป รวมกลุ่มตามความสนใจ ตามหน่วยการเรียนรู้ ฯลฯ

ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เคลื่อนไหวและจังหวะ สร้างสรรค์ เล่นตามมุม กลางแจ้ง เสริมประสบการณ์ เกมการศึกษา

๒. ครูประเมินผลการทำกิจกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล โดยสังเกตหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความแน่ใจ

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกกิจกรรมโดยไม่มีข้อขัดแย้งกับสมาชิกในกลุ่ม
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้บางกิจกรรมโดยไม่มีข้อขัดแย้งกับสมาชิก ในกลุ่ม
ปรับปรุง	หมายถึง	เล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้บางกิจกรรมแต่มีข้อขัดแย้งบ้างทำให้งานที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันไม่ประสบผลสำเร็จ

๓. พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพ

วิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กสนทนาถึงกิจวัตรประจำวันที่ได้เกิดดีควรปฏิบัติในแต่ละวัน
๒. ครูและเด็กร่วมร้องเพลง และสาธิตการไหว้ที่ถูกต้อง

๓. ครูดูแลและสังเกตพฤติกรรมในขณะที่อยู่โรงเรียน ก่อนกลับบ้าน และติดต่อพบปะผู้ใหญ่รู้จักการไหว้ ทำความเคารพ

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กมีมารยาทในการทำความเคารพ รู้จักไหว้ เมื่อพบผู้ใหญ่ทุกครั้ง สามารถปฏิบัติได้โดยไม่มีผู้ชี้แนะ
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กมีมารยาทในการทำความเคารพ รู้จักไหว้ เมื่อพบผู้ใหญ่เป็นบางครั้ง โดยมีผู้ชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กไม่ทำความเคารพ ต้องอาศัยผู้ชี้แนะทุกครั้ง

๔. รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่

วิธีการประเมิน

๑. ครูและเด็กสนทนาถึงกิจวัตรประจำวันของเด็กที่ควรปฏิบัติในแต่ละวัน
๒. ครูและเด็กร่วมร้องเพลง และสาธิตวิธีรับของจากผู้ใหญ่
๓. ครูดูแลและสังเกตพฤติกรรมในขณะที่อยู่โรงเรียน ก่อนกลับบ้าน และเมื่อรับของจากผู้ใหญ่กล่าวคำว่าขอบคุณ

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กมีกิริยามารยาทที่ดี รู้จักใช้คำพูดขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ทุกครั้ง และสามารถปฏิบัติด้วยตนเองโดยไม่มีผู้ชี้แนะ
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กมีกิริยามารยาทที่ดี รู้จักใช้คำพูดขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่เป็นบางครั้งโดยมีผู้ชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กไม่กล่าวคำขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ต้องอาศัยผู้ชี้แนะทุกครั้ง

๕. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีการประเมิน

๑. ให้เด็กปฏิบัติงานตามที่ครูมอบหมายจากกิจกรรมและหน่วยการเรียนรู้ เช่น เก็บของเข้าที่ การปฏิบัติตาม

คำสั่ง งานกลุ่ม งานรายบุคคล งานที่ครูมอบหมาย ฯลฯ

๒. ครูคอยดูแลและสังเกตพฤติกรรมพร้อมประเมินผลเป็นรายบุคคลหลาย ๆ ครั้ง

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ความสามารถในการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา และส่งงานทุกงานด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	ความสามารถในการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา และส่งงานทุกงานแต่ครูและเพื่อน ๆ คอยชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายไม่ทันเวลา หรือไม่ยอมส่งงาน ถึงแม้ว่าครูและเพื่อนจะเตือน

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 ชั้นอนุบาลปีที่ ๓
 พัฒนาการด้านสติปัญญา

๑. บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และจัดหมวดหมู่สิ่งของได้
 วิธีการประเมิน

๑. ครูนำผ้าห่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แล้วให้เด็กดมกลิ่น
 - มะนาว , มะกรูด , หัวหอม , กระเทียม , น้ำหอม , แอมโมเนีย แล้วบอกกลิ่น
๒. ครูนำสีเทียนมาให้เด็กแยกสี
 - แดง , น้ำเงิน , เขียวแก่ , เขียวอ่อน , เหลือง , ม่วง , ชมพู , ส้ม , ฟ้า , ขาว , ดำ , เทา
๓. ครูนำแถบบันทึกเสียงมาให้เด็ก ๆ ฟัง แล้วให้เด็กบอกเสียง ดังนี้
 - ฝนตก , แตรรถ , นกหวีด , ไม้ซัง , ฟังร้อง , ฟังผ่า , เสียงกริ่ง , เสียงโทรศัพท์ , เสียงปะทัด
๔. ครูให้เด็กชิมรส ดังนี้
 - น้ำเปล่า , น้ำโซดา , น้ำมะนาว , น้ำเกลือ , น้ำเชื่อม
๕. ครูนำไม้บล็อกมาให้เด็กบอกรูปร่าง ดังนี้
 - สามเหลี่ยม , สี่เหลี่ยม , วงกลม , วงรี
๖. ครูนำก้อนหิน ไข่ไม้ เมล็ดพืช ไม้บล็อก สี ให้เด็กจำแนกและจัดหมวดหมู่

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถบอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ ๔ ลักษณะ ด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถบอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ ๓ ลักษณะ ด้วยตนเองได้ บางกิจกรรมครูและเพื่อนชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กสามารถบอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ ๑-๒ ลักษณะ ด้วยตนเองได้ บางกิจกรรมโดยครูและเพื่อนชี้แนะ บางกิจกรรมทำไม่ได้

๒. บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้

วิธีการประเมิน

๑. ครูนำเสนอให้เด็กตอบ
๒. ครูให้เด็กบอกชื่อจริง ชื่อเล่น นามสกุล อายุของตนเอง
๓. ครูประเมินและบันทึกผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กบอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้ถูกต้องด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กบอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้ถูกต้อง โดยการชี้แนะของเพื่อนและครู
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กบอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้ ถ้าเพื่อนและครู ชี้แนะ จะบอกได้ถูกต้องบางคำเท่านั้น

๓. พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง

วิธีการประเมิน

๑. ครูนำเสนอสนทนาให้เด็กตอบ
๒. ประเมินผลความสามารถของเด็กในการพยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเองจากตารางกิจกรรมประจำวัน และหน่วยการเรียนรู้ โดยผ่านการสนทนา ซักถาม สัมภาษณ์ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาดังนี้
 - ถ้าเด็ก ๆ วังซนเพื่อน ในขณะที่เคลื่อนไหวร่างกาย เด็ก ๆ จะทำอย่างไร
 - ถ้าเด็ก ๆ พบคนแปลกหน้าจะทำอย่างไร
 - ถ้าเด็ก ๆ อยากเล่นของกับเพื่อนคนอื่น ๆ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร
 - ถ้ากระดานลื่นมีคนเล่นมาก ๆ มีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้เด็ก ๆ เล่นได้ทุกคนและรวดเร็ว
 - ถ้าเด็ก ๆ ตื่นนมแล้วทำนมหก เด็ก ๆ จะทำอย่างไร
 - ถ้าไฟดับ เด็ก ๆ จะต้องเข้าไปในห้อง เด็ก ๆ จะทำอย่างไร
 - ถ้าฝนตก เด็ก ๆ จะกลับบ้าน เด็ก ๆ จะทำอย่างไร
๓. ครูประเมินและบันทึกผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเองประสบผลสำเร็จ ปัญหาหมดไป ทำได้ราบรื่นบ่อย ๆ ครั้ง ตั้งแต่ ๑๐ ครั้งขึ้นไป ด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเองประสบผลสำเร็จ ปัญหาหมดไป ทำได้ราบรื่นบ่อย ๆ ครั้ง ตั้งแต่ ๗ - ๘ ครั้งขึ้นไป ด้วยตนเอง
ปรับปรุง	หมายถึง	ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเองประสบผลสำเร็จ ด้วยการชี้แนะของครูและเพื่อน ๆ หากให้คิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่สามารถทำได้

๔. สนทนาโต้ตอบ/เล่าเป็นเรื่องราวได้

วิธีการประเมิน

๑. เด็กปฏิบัติกิจกรรมเล่าข่าวและเหตุการณ์หรือปฏิบัติกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน เช่น วาดภาพระบายสี ปั้นดินน้ำมัน เล่นตามมุม ฯลฯ เด็ก ๆ นำผลงานมานำเสนอ
๒. ครูนำเสนอสนทนา ให้เด็กตอบเรื่องราว
๓. ครูประเมินและบันทึกผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับผลงานของตนเองได้ด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับผลงานของตนเองได้โดยครูและเพื่อนคอยชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องราวได้เพียงการคอยตอบ

คำถามเมื่อครูถามและตอบได้ได้โดยการชี้ของเพื่อนและครู

๕. สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่

วิธีการประเมิน

๑. เด็กปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น วาดภาพด้วยสีเทียน สีน้ำ ปั้นดินน้ำมัน พับกระดาษ ประดิษฐ์เศษวัสดุ
๒. ครูดูแลและบันทึกพฤติกรรม พร้อมจัดแสดงผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล
๓. การประเมินผลโดยการเก็บชิ้นงานครั้งก่อนเปรียบเทียบกับผลงานชิ้นปัจจุบัน ดูความก้าวหน้าของผลงานเป็นรายบุคคล บันทึกผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	ผลงานที่เด็กสร้างขึ้นมีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ
ปานกลาง	หมายถึง	ผลงานที่เด็กสร้างขึ้นมีความก้าวหน้าไม่สม่ำเสมอ ดีขึ้น ลดลง สลับกันไป
ปรับปรุง	หมายถึง	ผลงานย่ำอยู่ที่เดิม ไม่มีการพัฒนาผลงานของตนเอง

๖. รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”

วิธีการประเมิน

๑. ครูสร้างสถานการณ์หรือเล่านิทานให้เด็กฟัง
๒. ให้เด็กสนทนาและใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”
๓. ครูดูแลและสังเกตการใช้คำถาม
๔. ครูบันทึกและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร” ได้ด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร” ได้โดยครูและเพื่อนคอยชี้แนะ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร” ไม่ได้

๗. เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม

วิธีการประเมิน

๑. เด็กปฏิบัติกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น สสำรวจ ทดลอง ค้นคว้า ทศนศึกษา ฟังอธิบายจากวิทยากร

เด็ก ๆ เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม

๒. ครูดูแลและบันทึกพฤติกรรม
๓. บันทึกผลความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็กเริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็กเริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยตนเองโดยการชี้แนะของเพื่อน
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็กไม่เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม

๘. นับปากเปล่าได้ถึง ๒๐

วิธีการประเมิน

๑. ครูประเมินผลความสามารถในการนับปากเปล่า ๑ - ๒๐ จากหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมประจำวัน
๒. ครูจัดสถานการณ์ภายในห้องเรียน จากเกมศึกษา ในการรับรู้และนับปากเปล่า ๑ - ๒๐
๓. ครูสังเกตและบันทึกผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี	หมายถึง	เด็knับปากเปล่า ๑ - ๒๐ ได้ด้วยตนเอง
ปานกลาง	หมายถึง	เด็knับปากเปล่า ๑ - ๒๐ ได้ด้วยตนเอง โดยครูและเพื่อนคอยช่วยเหลือ
ปรับปรุง	หมายถึง	เด็knับปากเปล่า ได้ไม่เกิน ๑๐

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.(๒๕๖๐). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐**. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.(เอกสารอัดสำเนา ๒๕๖๐). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐**.

ภาคผนวก

ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
โรงเรียนเคียงศิริ

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โรงเรียนเคียงศิริ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเคียงศิริ พ.ศ.๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕) บัดนี้ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงได้เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเคียงศิริ พ.ศ.๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕)

ลงนาม ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ลงชื่อ

(นายสุรชัย โชคสวัสดิ์)

ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลงชื่อ

(นางปานิสรา ศิริวัฒน์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ

ประกาศโรงเรียนเคียงศิริ**เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗****ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐****โรงเรียนเคียงศิริ**

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเคียงศิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๔ สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความ เจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ สนองนโยบาย คุณธรรมนำความรู้ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

โรงเรียนเคียงศิริ ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ ๑๒๒๓/ ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงประกาศให้ ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โรงเรียนเคียงศิริ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นต้นไป ทั้งนี้ หลักสูตรโรงเรียนได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ เดือน ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงประกาศให้ใช้ หลักสูตรโรงเรียน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(ลงชื่อ)

(นางปานิสรา ศิริวัฒน์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ

แบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

โรงเรียนเคียงศิริ ตำบลนาเทรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบหลักสูตรศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยก่อนนำหลักสูตรไปใช้และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาทำหน้าที่ตรวจสอบ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัย คณะกรรมการสถานศึกษา / คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน เป็นต้น กรณีที่สถานศึกษามีความต้องการในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร โดยใช้วิธีการในการรวบรวมความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การประชุมสนทนากลุ่ม การประชุมกลุ่มย่อย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

๑. เพศ ชาย หญิง
๒. อายุ ๒๐ - ๔๐ ปี ๔๑ - ๕๐ ปี ๕๑ - ๖๐ ปี มากกว่า ๖๐ ปี
๓. สถานะ/ตำแหน่งหน้าที่
☐ ผู้บริหารสถานศึกษา	☐ ครูปฐมวัย
☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ	☐ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา
☐ ผู้แทนผู้ปกครอง	☐ ผู้แทนชุมชน
☐ ผู้แทนครู	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ ๒ การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรศึกษาปฐมวัยก่อนนำไปใช้

โปรดระบุเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ใช่/ไม่ใช่ และบันทึกความคิดเห็นในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
๑	ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา			
	๑.๑ แสดงแนวคิดและความเชื่อในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ชัดเจน ครบถ้วน			
	๑.๒ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐			
	๑.๓ มีความเชื่อมโยงกับความเชื่อในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย			
	๑.๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญาการศึกษา			
๒	วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย			
	๒.๑ มีความชัดเจนและสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา			
	๒.๒ แสดงความคาดหวังและวิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัยในอนาคตได้ชัดเจน			
	๒.๓ แสดงถึงจุดเน้น อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ที่ต้องการของสถานศึกษา			
	๒.๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด			
	๒.๕ มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ			
๓	จุดหมาย			
	๓.๑ มีความสอดคล้องและครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐			
	๓.๒ มีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา			
	๓.๓ มีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติตามจุดหมายที่กำหนดในหลักสูตร			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
๔	มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
	๔.๑ นำมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสภาพที่พึงประสงค์ มา กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยครบถ้วน			
๕	การจัดเวลาเรียน			
	๕.๑ มีการกำหนดเวลาเรียนต่อ ๑ ปีการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน			
	๕.๒ มีกำหนดเวลาเรียนแต่ละวันไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง			
๖	สาระการเรียนรู้รายปี			
	๖.๑ มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ในแต่ละช่วงวัย			
	๖.๒ มีการกำหนดครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐			
๗	การจัดประสบการณ์			
	๗.๑ มีกำหนดการจัดประสบการณ์โดยใช้หลักการบูรณาการผ่านการเล่นที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก			
	๗.๒ มีรูปแบบการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และ จุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	๗.๓ มีกำหนดการจัดประสบการณ์แต่ละช่วงอายุที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก			
	๗.๔ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็กลงมือปฏิบัติ ริเริ่ม และมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้			
	๗.๕ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย			
	๗.๖ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะชีวิตและการปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
	๗.๗ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริมการพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีวินัย และมีความเป็นไทย			
๘	การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ๘.๑ ระบุแนวการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ๘.๒ มีสื่อที่หลากหลาย เหมาะสมและเพียงพอ ๘.๓ มีแหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก			
๙	การประเมินพัฒนาการ ๙.๑ มีการประเมินพัฒนาการเด็กครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะพึงประสงค์ ๙.๒ มีการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง			
๑๐	การบริหารจัดการหลักสูตร ๑๐.๑ มีความพร้อมด้าน ครู บุคลากร และข้อมูลสารสนเทศ ๑๐.๒ มีงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนเพียงพอ			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	๑๐.๓ มีการวางแผนการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา (ก่อน-ระหว่าง-หลังการใช้)			
	๑๐.๔ มีแผนการนิเทศ ติดตามการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ			
๑๑	การเชื่อมต่อของการศึกษา			
	๑๑.๑ ผู้บริหารมีการวางแผนและสร้างความเข้าใจแก่ ผู้สอนปฐมวัย ผู้สอนประถมศึกษาที่เกี่ยวข้อง พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับ			
	๑๑.๒ ครูผู้สอนปฐมวัยและประถมศึกษามีการและเปลี่ยนและกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน			
	๑๑.๓ มีแนวทางการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของครูผู้สอนร่วมกันด้วยวิธีการหลากหลาย			
	๑๑.๔ มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยรายบุคคลส่งต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อการวางแผนพัฒนาเด็กร่วมกัน			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน เดือน ปี.....

คำสั่งโรงเรียนเคียงศิริ

ที่ /๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาและแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนเคียงศิริ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วย กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งที่ สพฐ. ๑๒๒๓ /๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด - ๖ ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิต ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย มีทักษะชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ และโดย อาศัยอำนาจความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรไปใช้โดยให้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็ก และสภาพท้องถิ่น

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเคียงศิริ พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตาม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงแต่งตั้ง คณะกรรมการ ดังนี้

คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

๑.๑ นายสุรชัย โชคสวัสดิ์	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๑.๒ นางปาณิสรา ศิริวัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ
๑.๓ นางสุกัญญา สุวรรณรัตน์	ครูวิชาการ
๑.๔ นางอรุณรัตน์ มัจฉาชาญ	ครูวิชาการ

หน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำเสนอแนะแนวทาง หรือวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ประกอบด้วย

นางปาณิสรา ศิริวัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนเคียงศิริ	ประธานกรรมการ
นางสุกัญญา สุวรรณรัตน์	ครูวิชาการ	กรรมการ
นางจรรยา วงเงิน	ตัวแทนผู้ปกครอง	กรรมการ
นายสุรทิตย์ จามจรี	ตัวแทนชุมชน	กรรมการ
นางสาวสุพิมพ์ญาพัชร บวยหอย	ครูผู้สอนปฐมวัย	กรรมการ
นางกานต์วีรี พรประเสริฐวงศา	ครูผู้สอนปฐมวัย	กรรมการ

นางกิตติมา คงเพชร

ครูผู้สอนปฐมวัย

กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ดังนี้

๑. ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น นโยบาย จุดเน้น วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของโรงเรียน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

๓. ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเคียงศิริ พุทธศักราช ๒๕๖๖ ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้เสร็จสมบูรณ์ครบองค์ประกอบ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

๔. ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ปรับปรุงคุณภาพหลักสูตร เสนอขอความเห็นชอบ ให้ใช้หลักสูตร

ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ให้คณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการ บริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

